

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

SPOR LİSESİ VE FARKLI LİSELERDEKİ ÖĞRENCİLERİN
ATILGANLIK DÜZEYLERİ İLE AKADEMİK
BAŞARILARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Veysel GÜNEŞ

ELAZIĞ - 2010

ONAY SAYFASI

Prof. Dr. Emine ÜNSALDI

Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Bu tez Yüksek Lisans/Doktora Tezi standartlarına uygun bulunmuştur.

Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇOBAN

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Başkanı

Tez tarafımızdan okunmuş, kapsam ve kalite yönünden Yüksek Lisans/Doktora

Tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Cengiz ARSLAN

Danışman

Yüksek Lisans/Doktora Sınavı Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Çetin SEMERCİ

Doç. Dr. Cengiz ARSLAN

Yrd. Doç. Dr. Yüksek SAVUCU

Yrd. Doç. Dr. Ercan GÜR

Yrd. Doç. Dr. M. Fatih KARAHÜSEYİNOĞLU

Karahuseyinoğlu

İTHAF

Bu tezi; çalışmamın en başından en sonuna kadar desteğini ve katkısını hiçbir zaman esirgemeyen eşim Ayça GÜNEŞ' e ithaf ediyorum.

TEŞEKKÜR

Yapmış olduğum bu çalışmanın her aşamasında bıkmadan, usanmadan yorum, öneri ve yönlendirmeleriyle tezin şekillenmesinde yardımlarını esirgemeyen değerli danışman hocam Doç. Dr. Cengiz ARSLAN'a teşekkür ederim.

Ayrıca ders döneminde yardımlarından ve göstermiş oldukları anlayıştan dolayı Yrd. Doç. Dr. Bilal ÇOBAN'a, Yrd. Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU'na, Yrd. Doç. Dr. Yüksel SAVUCU'ya ve Yrd. Doç. Dr. Yonca BİÇER'e teőekkürlerimi sunarım.

Çalışmamın her evresinde manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen anneme, babama ve kardeşlerime teşekkür ederim.

Ağustos - 2010

Veysel GÜNEŞ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
TABLolar LİSTESİ.....	vii
KISALTMALAR.....	xi
1.ÖZET.....	1
2.ABSTRACT.....	3
3.GİRİŞ.....	5
3.1. Atılganlık.....	7
3.1.1. Atılganlık ve Temel Davranış Biçimleri	10
3.1.1.1. Atılgan Davranış.....	12
3.1.1.2. Saldırgan Davranış.....	15
3.1.1.3. Çekingen Davranış.....	16
3.1.2. Atılgan Davranış Tarzının Öğeleri	17
3.1.2.1. Temel Atılganlık.....	17
3.1.2.2. Empatik Atılganlık.....	17
3.1.2.3. Artan Atılganlık.....	18
3.1.2.4. 'Ben-Dili'ni Kullanarak Atılgan Davranma.....	18
3.1.2.5. Karşılaştırma Ya da Yüzleştirme	19
3.1.3. Kültür ve Atılganlık.....	19
3.1.4. Atılganlık Eğitimi.....	20
3.1.5. Atılganlık ve Spor.....	21
3.2. Beden Kitle İndeksi (BKİ).....	25
3.3. Akademik Başarı.....	25
3.4. Ergenlik ve Özellikleri.....	27
3.4.1. 14-16 Yaş Gelişim Özellikleri.....	29
3.4.2. 18 Yaş Gelişim Özellikleri.....	30
3.5. Spor Liseleri ve Diğer Liseler.....	32
3.5.1. Spor Liseleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri.....	32
3.5.1.1. Okulun amacı.....	32
3.5.2. Genel Liseler.....	33
3.5.3. Meslek Liseleri.....	33

4. GEREÇ VE YÖNTEM.....	36
4.1.Örnekleme Seçimi.....	36
4.2. Veri Toplama Araçları.....	36
4.2.1. Rathus Atılganlık Envanteri (RAE).....	37
4.2.1.1. RAE'nin Güvenirliği.....	38
4.2.1.2. RAE'nin Geçerliliği.....	38
4.2.2.Akademik Başarı	39
4.2.3. Kişisel Bilgi Formu.....	39
4.3. İstatistik Değerlendirmeler.....	39
5.BULGULAR.....	41
6.TARTIŞMA.....	80
7.KAYNAKLAR.....	99
8.EK'LER.....	105
9.ÖZGEÇMİŞ.....	108

TABLULAR LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
1. Atılgan, Atılgan Olmayan ve Saldırgan Davranışlar.....	11
2. Beden Kitle İndeksi Değerleri.....	25
3. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Okul Türü, Sınıf, Cinsiyet, Yaş ve BKİ'ye İlişkin Özelliklerin Dağılımı.....	42
4. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Aile Birey Sayısı, Anne ve Babanın Eğitim Düzeyi, Anne ve Babanın Mesleğine İlişkin Sonuçların Dağılımı.....	43
5. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Aylık Geliri, Aile Tutumu, Anne ve Babalarının Yaşayıp Yaşamadığı, Anne Ve Babalarının Medeni Durumu ve Oturdukları Evin Durumuna İlişkin Sonuçların Dağılımı.....	45
6. Öğrencilerin Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	46
7. Spor Lisesine ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	47
8. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Atılganlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc).....	47
9. Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Meslek Lisesindeki Öğrencilerin Atılganlık Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	48
10. Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Anadolu Güzel Sanatlar Öğrencilerin Atılganlık Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	48
11. Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Genel Lisedeki Öğrencilerin Atılganlık Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları.....	49
12. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Akademik Başarı ve Atılganlık Ortalamalarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	50

13. Spor Lisesi ve Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Atılganlık Düzeyleri ile Akademik Başarılarına İlişkin Sonuçlar.....	51
14. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	52
15. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	53
16. Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	53
17. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	54
18. Öğrencilerin Yaşa Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	55
19. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Yaşa Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	56
20. Öğrencilerin BKİ'lerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	57
21. Spor Liseleri İle Farklı Lisedeki Öğrencilerin Atılganlık Düzeyleri ile BKİ'lerine İlişkin Sonuçlar.....	58
22. Öğrencilerin Aile Birey Sayısına Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	58
23. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Aile Birey Sayılarına göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	59
24. Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	60

25. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeylerine göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	61
26. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeylerine göre Atılgnlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc).....	62
27. Öğrencilerin Anne Mesleğine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	63
28. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne Mesleğine göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	64
29. Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	65
30. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeylerine göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	66
31. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeylerine göre Atılgnlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc).....	66
32. Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	67
33. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	68
34. Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirlerine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları	70
35. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirlerine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları	70

36. Öğrencilerin Aile Büyüklerinin Tutumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	71
37. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Aile Büyüklerinin Tutumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	72
38. Öğrencilerin Annelerinin ve Babalarının Hayatta Olma Durumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	73
39. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Anne ve Babalarının Hayatta Olma Durumuna Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları.....	74
40. Öğrencilerin Anne-Baba Medeni Durumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	75
41. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne-Baba Medeni Durumuna göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	76
42. Öğrencilerin Oturdukları Evin Durumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları.....	77
43. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Oturdukları Evin Durumuna göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	78
44. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Oturdukları Evin Durumuna Göre Atılganlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc).....	79

KISALTMALAR

- RAE** : Rathus Atılganlık Envanteri
SL : Spor Lisesi
ML : Meslek Lisesi
AGSL : Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
GL : Genel Lise
BKİ : Beden Kitle İndeksi
ABO : Akademik Başarı Ortalaması

1.ÖZET

Bu araştırmada, Spor Liseleri ile farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlıkları ile akademik başarılarının ve bu liselere devam eden öğrencilerin demografik özelliklerinin atılganlığa etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın evrenini oluşturan, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Nevşehir, Niğde, Elazığ ve Malatya il merkezlerinde resmi liselerin 11 ve 12. sınıflarında okuyan kız ve erkek toplam 5280 öğrenci arasından çalışma örneklemini olarak, Spor Liseleri ve Farklı Liselerin 11 ve 12. sınıflarından 415 erkek 213 kız olmak üzere toplam 628 öğrenci alınmıştır. Öğrencilerin atılganlık düzeyleri Voltan (1980) tarafından Türkçe'ye uyarlanan "*Rathus Atılganlık Envanteri*" kullanılırken, öğrencilerin akademik başarı ortalamaları e-okul sisteminden alınmıştır. Öğrencilerin demografik özellikleri "*Kişisel Bilgi Formu*" ile elde edilmiştir. Veriler SPSS paket programı ile değerlendirilmiş ve anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

Spor Lisesi (SL) öğrencileri ile Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi (AGSL) ve Genel Lise (GL) öğrencilerinin atılganlıkları arasında, AGSL ve GL öğrencilerini lehine anlamlı bir farklılık olduğu bulunmuştur ($p<0.05$). SL ile Meslek Lisesi (ML) öğrencileri arasında ise anlamlı bir farklılık olmadığı gözlenmiştir ($p>0.05$). Ayrıca SL ve ML öğrencilerinin akademik başarıları ile atılganlıkları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkiye rastlanmıştır ($p<0.05$), AGSL ve GL öğrencilerinde ise ilişki saptanmamıştır ($p>0.05$). Öğrencilerin cinsiyet, sınıf, yaş, Beden Kitle İndeksi (BKİ), aile birey sayısı, anne ve baba mesleği, ailelerinin aylık gelirleri, ailenin tutumu, babanın hayatta olması, anne ve babanın medeni durumu değişkenleri ile atılganlık düzeyleri arasında anlamlı bir

farklılık bulunmamıştır ($p>0.05$). Ebeveynlerden eğitim düzeyi, annenin hayatta olması ve ailenin oturdukları evde kiracı olma değişkenlerine göre anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p<0.05$).

Sonuç olarak; araştırma kapsamına alınan tüm lise öğrencilerinin atılganlık ve akademik başarılarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Atılganlık ve akademik başarı düzeyleri en düşük SL ve ML öğrencilerinde, en yüksek GL ve AGSL öğrencilerinde saptanmıştır. Bunun yanında, atılganlığın akademik başarı üzerinde pozitif yönde etkisinin olduğu gözlenmiştir. Spor ortamlarının atılganlığı olumlu etkilemesine yönelik literatürde kanıtlar olmasına rağmen SL öğrencilerinin eğitim-öğretim ve spor ortamlarının bu konuda yeterli bir etkileşim göstermediği manidardır. Konu kapsamında SL öğrencilerine yönelik yapılacak daha geniş yeni araştırmalar ile desteklenmelidir. Lise öğrencilerinin atılganlık düzeylerini geliştirici kazanımların eğitim-öğretim hizmetlerinde yer bulabilmesi önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Atılganlık, Akademik Başarı, Lise Öğrencisi, Ergenlik, Sosyal Çevre.

2.ABSTRACT

In this research, the academic achievement with assertiveness of Sports High School with different high school students and the ongoing demographic characteristics of students aimed to evaluate the effect on assertiveness.

Formed the research population, the 2009-2010 academic year, Nevşehir, Niğde, Elazığ and Malatya province centers in formal high schools 11 and 12th classes who attend the class between male and female students totaly 5280 the study sample consisted of, the sport high schools and different high schools 11 and 12th classes 415 male 213 female, totaly 628 students have been admitted. Students' levels of assertiveness Voltan (1980) adapted by "Rathus Assertiveness Inventory" when using to the e-school system of students' academic grade point average was taken. Demographic characteristics of the students "Personal Information Form" have been obtained. The data were evaluated by SPSS program and was taken as the level of significant $p < 0.05$.

Sport High Schools (SHS) and the Anatolian Fine Arts High School students (AFAHS) and General High School (GHS) between assertiveness of students, GHS and AFAHS was found to be a significant difference in favor of the students ($p < 0.05$). SHS with Vocational High Schools (VHS) was observed among the students there was no significant difference ($p > 0.05$). In addition, a positive correlation between SHS and VHS assertiveness of students with academic achievement were encountered in a significant relationship ($p < 0.05$), AFASH and GHS of the students were not associated ($p > 0.05$). Students' gender class, Body Mass Indeks (BMI), individuals number of family, parents' occupation, family montly income, the attitude of the family, the father is alive,

the parents' marital status variables were not significant differences between the levels of assertiveness ($p>0.05$). Parents education level, the mother is alive and seated at the family home of a tenant according to the variables showed a significant relationship ($p<0.05$).

As a result, all high school students from the scope of research and academic achievement of assertiveness was found to be level moderate. Assertiveness the lowest academic achievement levels of students in the SHS and VHS, GHS and AFASH of the students were the highest. In addition, the assertiveness has been observed positive effects on academic achievement. Although the literature evidence for the positive influence sports media of assertiveness SHS students education and sports media in this regard is significant enough to show an interaction. Topics to be made for students with a wider scope of new research supported by the SHS. High school students' levels of assertiveness can find the developer gains in educational services is of great importance.

Key Words : Assertiveness, Academic Achievement, High School Sports, Adolescence, Social Environment.

3.GİRİŞ

Eğitim bireyleri ve toplumları amaçlı düzgün bir yaşam biçimine ulaştırmada ve sahip olunan bilgi, beceri ve değerleri planlı bir şekilde bir sonraki kuşağa aktarmada ve bu arada insan davranışlarını yaşantılar yoluyla değiştirme süreci olarak ifade edilebilir (91).

Günümüzde bireyi yeteneklerine göre yönlendirmek çağdaş eğitimin amacı olmuştur. Bu yönde açılan liselerle ve öğrencilerin bu liselere yönlendirilmesi ile bu durum desteklenmektedir. Kişi bu liselerde görmüş olduğu eğitimle var olan yeteneğini geliştirmekte ve böylece hem kendi iş imkânlarını yaratmakta hem de ülkesi için faydalı işler yapmaktadır. Yani bu liselerde eğitim ve öğrenim gören öğrenciler bu ülkenin yetişmekte olan potansiyel insan gücünü oluşturmaktadır.

Eğitim ve öğretim etkinliklerinin temel amacı; öğrencilerde istenen yöndeki davranış değişikliklerini sağlamak olduğuna göre bu etkinliklerin odak noktasını öğrenciler teşkil ediyor demektir. Bilindiği gibi, liselerde diğer öğretim kademelerinde de olduğu gibi öğrencilerin başarı durumlarını belirleyen kriter öğretmenlerin başarıyı değerlendirme uygulamaları sonucu belirlenen not ya da karne notu olmaktadır.

Eğitimsel başarıdaki farklılığın genellikle alınan notlardaki farklılıkla bağdaştırıldığını ve bu notların eğitimsel basarı olarak açıklandığını dile getiren Parelius ve Parelius (1987), öğrenci tutum ve değerlerinin eğitimde başarıyı etkileyen baslıca faktörlerden biri olduğunu belirtmiştir (45). Aynı düşünceye paralel olarak Bloom'da öğrenci başarısının puan ya da not gibi sayısal bir göstergeyle ortaya konduğunu belirtmektedir (17). Tüm bunlardan anlaşılıyor ki

öğrenci başarısında kullanılan puan ve notlar, öğrencinin akademik başarı göstergesi olarak kullanılmaktadır.

Okulun, kişiliğin oluşması üzerinde aileninkinden farklı, ancak ondan bağımsız olmayan etkileme gücü olduğu düşünülmektedir. Okul ruhsal gücün gelişmesinde, gerçeğin algılanmasının olgunlaşmasında, sembolik yeteneklere egemen olmada, çevreyle iletişim kurmada etkili olmaktadır (88).

Çağdaş eğitimde okul bireyin bilgi donanımını sağlamakla beraber onun sosyalleşmesinde büyük ölçüde etkili olan bir kurumdur. Bireyin diğer insanlarla kurduğu iletişim ve sağladığı etkileşim birçok davranış şeklini de beraberinde getirmektedir. Bu davranış biçimlerinden biri de atılganlıktır.

Atılganlık bireylerin kendilerini oldukları gibi anlatabilme, olumlu ve olumsuz duygularını iletebilme, kendilerine ters gelen isteklere karşı direnebilme ve karşısındakinden bir istekte bulunabilme gibi becerileri kapsar (85).

Atılganlık çocuk ve ergen gelişiminde özel bir öneme sahiptir. Diğer gelişim dönemlerine oranla ergenlik döneminde atılganlık düzeyi bireyin daha sonraki ilişki ve etkileşimlerinin belirlenmesinde etkili olur.

Ergenlik döneminde çocukların daha sosyal oldukları ve akran gruplarına daha fazla önem verdikleri, akran gruplarıyla daha fazla ilişki kurdukları düşünüldüğünde ve sporun da sosyallik üzerindeki büyük etkisine bakıldığında ergen için sporun önemi ortaya çıkmaktadır. Spor, bireyin beden ve ruh sağlığının gelişmesi yanında, belli kurallara göre rekabet ölçüleri içinde mücadele etme, heyecan duyma gibi duyguları ortaya çıkarır. Bireyin mevcut yapısını geliştirici ve eğitici rol oynamasının yanında fikir ve ruh eğitiminde önemli rolü vardır (8). Sayısız faydası olan spor insanın kendini kontrol etme sportmen olma eleştiriye

açık olma, sabırlı olma, kendine güveni olma, iyi bir disiplin anlayışı ve geniş bakış açısına sahip olma gibi becerileri içselleştirir (22). Strese karşı aşırı tepki vermeyi azaltır, bedeni stres gibi hormonlardan arındırır. Kaygı ve gerginliğin azalmasını sağlar, kişinin kendisine saygısı artar (69). Sporun sağladığı bu rahatlatıcı özelliklere bakıldığında sporun duygusal yoğunluğu en üst safhada yaşayan ergenler için ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu da bu dönemdeki öğrencileri doğal olarak spora yönlendirmektedir. Ergenlik döneminde olan öğrencilerin spora olan meyillerinin artması, spora karşı daha istekli olmaları ve birçok spor branşında yeteneklerinin özelleşmesi nedeniyle yetenekli öğrencilerin seçilerek bunun için açılan okullarda eğitilmesi amaçlanmaya başlanmıştır. Sporda belirli başarı yakalamış ve bu konuda artık kökleşmiş ülkelere bakıldığında eğitimin düzenli ve gelişmiş olduğu görülmektedir. Spor ulusal açıdan değerlendirildiğinde de eğitimle olan yakın ilişkisi göze çarpmaktadır.

Sportif ve akademik faaliyetlere temel oluşturması ve gelişmesine zemin hazırlaması amacıyla ülkemizde de spor eğitimi lise düzeyine indirgenerek yaygınlaşmaya başlamış ve bu amaçla birçok ilde spor lisesi açılmıştır. Bu liselerde verilen eğitim hem genel kültür ve genel yetenek derslerini hem de sporla ilgili uygulamalı dersleri kapsamaktadır (52).

3.1. Atılganlık

Atılganlık başkalarını küçük görmeden, onların haklarını da tanıyarak, bireyin kendi haklarını koruyabilme, duygu ve düşüncelerini açıkça anlatabilme yolu olarak geliştirilen, bir çeşit kişiler arası ilişkiler biçimi olarak tanımlanabilir. Başkalarına bilgi sorma, kendini tanıtmaya gibi ilişkileri başlatıcı davranışları ve

başkalarının davranışlarına tepki vermeyi içeren bir yanıt vardır. Atılganlık beceridir, birinin sahip olduğu ya da yoksun olduğu bir özellik değildir. Atılganlık iki tür saygı içerir. Kendine saygı; kişinin kendi ihtiyaçlarını belirlemesi ve haklarını savunmasıdır. Diğerlerine saygı; kişinin diğerlerinin ihtiyaçlarına ve haklarına saygı göstermesidir (41).

Bandura (1963), atılganlığı kişinin kendini ifade edebilme yeteneği olarak tanımlamıştır (78). Smith'e (1975) göre atılganlık, bireyin herhangi bir insan ilişkisine sağlıklı katılımı için temel bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım insanlar arasında güven, sıcaklık yakınlık, sevgi ve içtenlik gibi bağlar oluşmasına ve bireylerin kendilerini ifade edebilmelerine olanak sağlar (59).Humpreys'e (1998) göre atılgan bireylerin özellikleri incelendiğinde bağımsız iş yapabildiği, açık ve içlerinden geldiği gibi davrandıkları; iyimser ve esnek oldukları, yaşamaktan ve mücadele etmekten zevk aldıkları, başkalarına ve kendilerine cesaret verebildikleri, hayatın her yönüne katıldıkları, doğrudan ve açık iletişimi tercih ettikleri, sorunlarını, duygularını, hırslarını ve sezgilerini sahiplendikleri, çevreye karşı hoşgörülü oldukları, fiziksel olarak sağlık sorunlarının olmadığı, kendilerine güvendikleri ve değer verdikleri görülmektedir (28).

Ramanaiah (1984), atılgan bireylerin atılgan olmayanlara kıyasla yüksek benlik ve algı değerine sahip olduğunu düşünür (13). Atılgan dediğimiz davranış biçimini açıklayan İngilizce 'assertiveness' kelimesinin iddialı, atılgan, girişken, celbezeli, kendini ortaya koyan gibi bir dizi Türkçe karşılığı bulunmaktadır. Bunlardan en uygun kullanım atılgan olarak bulunmuştur. Atılganlık kişiler arası iletişime geçme yollarından birini ifade eder. Kişilerin başkalarının hakkına ve

benliklerine saygı göstererek ve onları küçük görmeden ve onların haklarını da aynı kendi hakları kadar koruyarak davranmasına verilen addır (84).

Atılganlık kişilerin diğerlerine saygı iletmeleri kadar duygu inanç ve fikirlerini de doğru biçimde iletmeleridir (39). Kandell (1997) ise; atılganlığı kişinin diğerlerinin haklarına tecavüz etmeden istek, ihtiyaç ve temel haklarını rahatça ifade edebilmesi olarak tanımlamıştır (28).

Özcan'a göre atılganlık, bireyin; benliğine, onuruna, haklarına sahip çıkması görüş duygu ve düşüncelerini pasif kalmadan, saldırganda olmadan, kendi inanç gereksinmelerine saygı duyduğu kadar, başkalarının inanç ve gereksinmelerine de saygı duyarak dürüstçe ve doğrudan ifade etmesi demektir. Girişken kişiler duygularını ve isteklerini ortaya koyarken başkalarını tehdit etmezler. Bu tanıma göre her birimizin; başkalarının saygı göstermesi gereken kişisel insan haklarımız vardır. Bu haklar duygularımızı ve gereksinmelerimizi ifade etmemizi de içerir. Bu kişisel haklar şunları içerir (60):

- Başkalarının düşüncelerinden farklı olsa da, düşüncelerimi ifade etmeye hakkım var.
- Düşüncelerimi ifade ettiğimde bunun sorumluluğunu almaya hakkım var.
- Suçluluk duymaksızın “hayır” demeye hakkım var.
- Başkalarının beni ciddiye alarak dinlemelerine hakkım var.

Atılganlık genel olarak; uygun bir çerçeve içinde açık, dolaysız ve dürüst bir iletişim kurma biçimidir. Kişinin toplumsal konumunu güçlendirme ve başkaları üzerinde daha etkileyici olmasını sağlama gibi konularda üstlendiği rol nedeniyle atılgan davranmak; kişinin kendine duyduğu güven duygusunu artıran çevresindeki kişiler üzerinde saygı uyandırmasına yardımcı olan, dürüst ilişkiler kurma şansını arttıran, kişiye gündelik olayların denetiminin kendi ellerinde

olduğu duygusunu veren, kişilerarası iletişim akışının dengelenmesinde önem taşıyan sosyal iletişim becerilerinden biridir (44).

Görüldüğü gibi atılganlık hakkında birçok tanım yapılmıştır. Bu tanımlara bakıldığında hemen hepsinin birbirine benzediğini görmekteyiz. Bu kadar tanımın yapılmasına rağmen atılganlığın tanımlanması güç bir kavram olduğu anlaşılmaktadır. Bu konuda Alberti ve Emmons şunu söylemişlerdir atılganlığın ölçülmesindeki en büyük sorun onun tanımlanması güç bir kavram olmasıdır. İnsana ait herhangi bir özelliğe parmak basarak “işte atılganlık budur” diyemeyiz. Bu karmaşık olgu hem ilgili insanlara, hem de onların içinde buldukları durumlara bağlı olarak değişkenlik gösterir (7).

3.1.1. Atılganlık ve Temel Davranış Biçimleri

İnsan içinde yaşadığı toplumla, fizyolojisiyle ve duygusal özellikleri ile bir bütündür. İnsanın gerek ruhsal, gerek toplumsal olarak sağlıklı diye nitelendirilebilecek davranış özellikleri gösterebilmesi için, kişiler arası iletişim ve etkileşiminde bazı ön koşullara gereksinim vardır. Kişilerin duygu ve düşüncelerini ifade ederken üç temele davranışta bulduklarından söz edilebilir. Bu davranış biçimleri bir doğru üzerinde ele alınacak olursa bir uçta çekingenlik (nonassertiveness), diğer uçta saldırganlık (agressiveness) ve ortada atılganlık (assertiveness) olarak yerleştirilebilirler (36).

Alberti ve Emmons (2002), atılgan davranış biçimine sahip olanların karşı tarafa gönderdiği mesajda (Gönderici), kendini düşündüğu, kendini ifade ettiği, kendini iyi hissettiği, kendisi için seçim yaptığını ve arzu ettiği hedefe ulaştığını belirtmişlerdir. Atılgan olanlar alıcı konumunda iken ise kendini düşündüğu, kendini ifade ettiği ve arzu ettiği hedefe ulaştığını söylemişlerdir (7).

Tablo 1: Atılgan, Atılgan olmayan ve Saldırgan Davranışlar (7).

ATILGAN DAVRANIŞ	ATILGAN OLMAYAN (ÇEKİNGEN)DAVRANIŞ	SALDIRGAN DAVRANIŞ
Gönderici	Gönderici	Gönderici
Kendini düşünür.	Kendini inkâr eder.	Başkalarını hiçe sayarak kendini düşünür.
Kendini ifade eder.	Tutuk.	Kendini ifade eder.
Kendini iyi hisseder.	Kırılmış, endişeli.	Başkaları için seçim yapar
Kendisi için seçim yapar.	Başkalarının onun adına seçim yapmasına izin verir.	Arzu ettiği hedef başkalarını kırarak ulaşır.
Arzu ettiği hedefe ulaşabilir.	Arzu ettiği hedefe ulaşamaz.	
Alıcı	Alıcı	Alıcı
Kendini düşünür.	Suçlu ya da öfkeli	Kendini inkâr eder.
Kendini ifade eder.	Göndericiyi küçümser	Kırılmış, küçük düşürülmüş hisseder, savunmaya geçer.
Arzu ettiği hedefe ulaşabilir.	Göndericiyi harcama pahasına arzu ettiği hedefe ulaşır.	Arzu ettiği hedefe ulaşamaz.

Atılgan iletişim biçimini doğal olarak sergileyen kişiler, iletişimin özellikle kişilerarası iletişim boyutunda karşısındakilerle kolaylıkla diyalog kurabilen, ikna edici, iyi dinleyici, olumlu, etkileyici vb. olumlu sıfatlarla nitelendirilirler. Ayrıca bu kişiler güç gösterisinden hoşlanan saldırganlar ya da atılgan olmayan kişiler arasındaki dengeyi sağlayan, doğru karar verme becerisini geliştirmiş ya da geliştirmek için çalışan ve yaşamdan kişilerarası iletişim boyutundaki beklentilerini karşılama şansını ellerinde tutan ve kurdukları iletişimlerde “Kazan Kazan” yaklaşımını benimsemiş kişilerdir (44).

3.1.1.1. Atılgan Davranış

Atılganlık davranış biçimi insan ilişkilerinde eşitliği gözetir ve gereksiz endişelerden arınmış bir şekilde, kendi çıkarlarımız doğrultusunda hareket edebilmemizi kendimizi savunabilmemizi, duygularımızı dürüstçe ve rahatlıkla ifade edebilmemizi ve başkalarının haklarını çiğnmeden, kendi haklarımızı kullanabilmemizi mümkün kılar (7). Atılgan davranış terapisinin ilk organizatörü Andrew Salter'dir. 1950'lerde duygularını özgürce ve doğrudan ifade edemeyen ya da onları ifade ettiklerinde büyük kaygı ve suçluluk duyan hastalara atılganlık üzerine eğitim vermeye başlandı. Salter tarafından ortaya atılan ve daha sonra Wolpe tarafından geliştirilen orijinal atılganlık modeli, kendini ifade etme üzerine birçok vurgu içermektedir. Wolpe (1958) atılgan davranışı "*sosyal olarak kabul edilen tüm ifade biçimleri*" şeklinde tanımlamıştır (79). Lazarus(1973) atılganlığı, birbirini tamamlayan dört özelliğin oluşturduğu bir davranış biçimi olarak tanımlamış; bu özellikleri şu şekilde sıralamıştır (38):

- 1.“Hayır” diyebilme özelliği,
- 2.İsteyebilme, ricada bulunabilme yeteneği,
- 3.Olumlu olumsuz duygularını ifade edebilme yeteneği,
- 4.Bir davranışı başlatabilme, sürdürebilme ve sona erdirebilme yeteneği

Alberti ve Emmons, atılgan davranışlar hakkında on önemli özelliği şöyle sıralamıştır (7);

- 1.Kendilerini ifadeye dayalıdır,
- 2.Başkalarının haklarına saygı göstermektir,
3. Dürüstlüktür,
- 4.Doğru ve kesindir,

5. Bir ilişkide ilgili, her iki tarafın eşitliğine ve yararına güdümlüdür,
6. Duyguların, hakların, gerçeklerin, görüşlerin, ricaların ve sınırların söze dökülmesidir,
7. İletilmek istenen mesaj için göz teması, ses, vücut duruşu, yüz ifadesi, el ve vücut hareketleri, mesafe, zamanlama, akıcılık, dinlenme gibi dil dışı öğelerden faydalanılmaktadır.
8. Evrensel değil duruma ve kişiye uygundur,
9. Toplumsal sorumluluk üstlenmektir,
10. İnsanın doğasında yoktur, öğrenilir.

Atılgan davranışın öğelerini iki kategoride toplamak mümkündür. Bunlar sözel ve sözel olmayan öğelerdir. Bu öğeler şu şekildedir:

Sözel Olmayan Öğeler:

Göz Teması; Göz teması iletişimde önemlidir. Karşıdaki ile göz teması kurmak ona dikkat ettiğimizi ve değer verdiğimiz gösterir. Göz teması kurulmadığı zaman ya da bundan kaçınıldığı zaman karşıdaki kimse onu ciddiye almadığınızı düşünür. Atılgan tipte kimseler genel olarak göz teması kurarlar.

Vücut Duruşu; Konuşmada vücudumuzu karşımızdakine döndüğümüzde ve onu tüm bedenimizle dinlediğimizde daha sıcak bir konuşma elde ederiz.

Mesafe; İletişimde karşıdaki ile araya koyulan mesafe oldukça önemlidir ve iletişimi büyük ölçüde etkiler. Çok yakın ve çok uzak olmamak gerekmektedir. Atılgan kimseler başkalarını rahatsız etmeyecekleri bir mesafeden konuşurlar.

Yüz İfadesi; Etkin mesaj vermek için buna uygun bir yüz ifadesi takınmak durumundayız. Örneğin öfkeyi dile getirirken gülümsemek ve benzeri zıt

durumlar yaratmak mesafemizi bozar. Atılğan kimse mesaj ile yüz ifadesi arasında gerekli bağı kuran kişidir.

Ses Tonu; Ses tonu da iletişimde önemlidir. Ses tonumuz gereğinden yüksek ya da alçak olmamalıdır. Atılğan kimse bunu iyi ayarlar.

El ve Vücut Hareketleri; El ve vücut hareketleri de iletişime ve verilen mesaja uygun olmalıdır. Atılğan kimse doğal vücut hareketlerine sahiptir ve bunları kullanarak sıcak mesajlar gönderir.

Bunlardan başka atılğan kimseler mesajlarını akıcı bir biçimde verirler ve karşısındakileri dinlerler (14).

Sözel Öğeler:

Hayır demek; çoğu insan istemediği bir durumda hayır demekten korkar ve zorlanır. Atılğan kişi yapmak istemediği bir şeye kolaylıkla hayır der.

Görüş Belirtmek; atılğan kişi açıklayıcı bir konuşma tavrı tutturur ve karşısındakini de anlamaya çalışır.

İstekte Bulunmak; başkalarından bir şey istemek de bazen kişilere güç gelmektedir. Reddedilmekten korkarlar ya da bir şey istemeye haklarının olmadığını düşünürler.

Haklarını Korumak; kimsenin kimseyi kullanmaya hakkı yoktur. Atılğan kimse hem kendi haklarını korur hem de başkalarının haklarına riayet eder.

Duyguları Belirtmek; duygularımız açıklanmadığı zaman bilinemezler. O halde bunları ifade etmek gerekir. Atılğan kimse karşısındakine duygularını ifade eder (14).

3.1.1.2. Saldırgan Davranış

Saldırganlık, kişinin haklarını korurken, düşünce ve inançlarını ifade ederken genellikle dürüst olmayan, uygunsuz ve diğer insanların haklarını çiğneyen bir tarzda davranmasıdır (37).

Saldırganlık ilk olarak atılganlığın daha farklı bir biçimi olarak algılanmaktadır. Mesela bazıları atılganlığın zekice yapılmış bir saldırganlık olduğunu ya da kibar saldırganlık olduğunu sanırlar ki her iki sanı yanlıştır. Atılganlık ve saldırganlık birbirinden tamamen farklı iki davranış biçimidir. Atılgan birey diğerlerinin haklarına saygı göstermektedir. Saldırganlıkta ise insanları aşağılamaktan ve yanlışlarını yüzlerine vurmaktan kaçınmayacak kadar azık bir davranış biçimi vardır. Kırıcı, fesat, bencil davranışlar söz konusudur. Bu tür davranışlarla kendisinin iyi karşısındakinin iyi olmadığı mesajı verilerek karşısındakinin kendisini kötü hissetmesi amaçlanmaktadır (61).

Saldırgan kişilerde şu tavırlar vardır: üstünlük havası, küstahlık ve alaycı tavır. Saldırgan birey karşısındakilerle savaşıyor. Onun için yaşam bir rekabettir ve her şey kazanmasına bağlıdır. Sürekli olarak başkalarının değil kendisinin önemli olduğunu düşünür (14).

Saldırganlık, anlam olarak birbirine ya da bir şeye zarar ya da acı vermek amacıyla yapılmış davranıştır (44). Başka bir tanımla kişinin kendisini korumak adına başkalarının haklarına zarar verecek biçimde davranmasını içerir ve saldırgan davranışlar genelde cezalandırıcı, düşmanca, suçlayıcı ve aşırı talep kardır (62).

Saldırgan kişilerin temel düşüncesi “Hayatta her şey zor, ama ben önemliyim ve mutluluğumu ve başarıyı engelleyecek herkese zarar verebilirim”

dir.Saldırgan bireylerin genel özelliklerini özetleyecek olursak: despot, bencil, zorba saldırgan, duygusuz, incitici, doğrucu, önyargılı, suçlayıcı, cezalandırıcı ve kuşkucu (48).

3.1.1.3. Çekingen (Atılgan Olmayan) Davranış

Çekingenlik yani atılgan olmayan davranış kendini ifade etme hakkını inkâr etme ve duygularını göstermede tutukluk olarak tanımlanabilir. Bu davranışı sergileyen kişiler başkalarının kendileri için seçim yapmasına izin verdikleri için kendilerini sık sık kırılmış ve endişeli hissederler ve nadiren arzu ettikleri hedefe ulaşırlar (7).

Çekingenlik kişi için olumsuz duygulanımlar yaratan, davranışlar grubunu içeren bir davranış biçimidir. Çekingen bireyler kendilerini çaresiz, güçsüz kısıtlanmış ve endişeli hissederler. Öz güvenleri azdır ve duygularını nadiren dile getirirler. Başka insanların kontrolünde hareket ettiklerinde rahattırlar. Hatta hiçbir zaman inisiyatif kullanmayı istemedikleri söylenebilir. Çekingen bireylerin ilişkilerini sadece çekingen davranış kalıpları ile sürdürdükleri ve başka insanlarla iletişim kurmadıkları durumlarda, sağlıklarının bozulması, aşırı kilo alıp verme alkol ve uyuşturucu madde bağımlılığı gibi durumlarla karşılaşmaları olasıdır (61).

Humpreys'e göre çekingen yani atılgan olmayan bireyler başkalarına fazlasıyla bağımlı olup karamsar ve kadercidirler, kendilerini hiçbir zaman iyi bulmazlar, mükemmeliyetçidirler. Yeni durumlardan aşırı ürkerler, sürekli okulu işi bırakmaktan söz ederler. Kendilerini sürekli olarak eleştirirler. Herkesin kendilerinden üstün olduğuna inanırlar. Sürekli bir aşağılık ve üstünlük kompleksi içindedirler. Yalnızdırlar. Yakın ve derin duygusal ilişkiler kuramazlar.

Kendilerini sevilmez olarak görürler, esneklikten uzaktırlar. Başkalarından farklı şeyler yapmaktan rahatsızdırlar. Yanlış yapmaktan ve başarısızlıktan korkarlar. Kendilerinden utanırlar, hayatı yaşamaya değersiz bulurlar. Başkalarının hayatı ile ya aşırı ilgilenirler ya da hiç ilgilenmezler (28).

3.1.2. Atılğan Davranış Tarzının Öğeleri

Atılğanlık üzerine çalışmalar yapan bilim adamları atılğanlık davranışının değişik biçimlerinden söz etmektedirler. Ancak her ne kadar bazı bilim adamları atılğanlığın üç biçimi olduğunu savunmuşsa da Lange ve Jakubowski'nin beş çeşit atılğanlık biçiminin var olduğu yolundaki görüşleri atılğanlık konusu üzerinde çalışmalar gerçekleştiren araştırmacılar tarafından genel kabul görmüş ve konu üzerinde yürütülen daha sonraki çalışmalara ışık tutmuş bir ayırım olarak kabul edilmiştir. Söz konusu atılğanlık biçimleri; temel atılğanlık, empatik atılğanlık artan atılğanlık, “ben-dilini kullanarak atılğan davranma, karşılaştırma ya da yüzleştirme şeklinde incelenmektedir (44).

3.1.2.1. Temel Atılğanlık

Atılğanlığın bu biçimi, inançların, duyguların ve düşüncelerin, basit ve net bir biçimde dile getirilmesini ifade etmektedir. Örneğin, sözünün kesildiği bir durumda bu atılğanlık biçimini sergileyen kişi; “Özür dilerim, söylemek istediğimi tamamlamak istiyorum” şeklinde bir cümle kullanabilir (62, 76).

3.1.2.2. Empatik Atılğanlık

Bu atılğanlık biçiminde, etkileşimde olunan kişiye duyarlı davranılmaktadır. Genellikle iki aşaması vardır. Birinci aşamada, karşıdaki kişinin içinde bulunduğu durum ve duyguları anlaşılmaya çalışılmakta; ikinci aşamada ise, kişi kendi hakkını da gözetten bir biçimde, bu anlayışı dile getirmektedir.

Kişilerarası iletişim bazında konuya bir örnek; “Gerçekten çok meşgul olduğumu biliyorum. Ama ilişkimizin senin için de önemli olduğunu hissetmek istiyorum. Bu nedenle senden bana, yalnızca ikimizin beraber olabileceği bir zamanı ayırmanı istiyorum” şeklinde verilebilir (62, 76).

3.1.2.3. Artan Atılgnlık

İletişim kurulan kişinin, sizin temel atılgnlık davranışınıza tepki vermediği ve haklarınızı çiğnemeye devam ettiği zaman uygulanan bir atılgnlık biçimidir. Bu noktada sergilenen atılgnlık davranışının dozu artırılmakta ve hatta biraz resmileşmektedir. Artan bir atılgnlık düzeyi ile kişi duygularını ve isteklerini birkaç kez, basit ve net bir biçimde dile getirdikten sonra, son sözünüzü söyleyebilir (62). Konu örneklendirilirse (44):

(1. aşama) “Hayır, ürünlerinden hiç birini istemediğime karar verdim.”

(2. aşama) “Hayır, daha önce de belirttiğim gibi, ürünlerinizden almayacağım.”

(Son aşama) “Bakın, size daha öncede iki kez söylediğim gibi, cevabım hayırdır. Sizden burayı terk etmenizi rica ediyorum.”

3.1.2.4. 'Ben-Dili'ni Kullanarak Atılgn Davranma

Bu atılgnlık biçiminde konuşan kişi söze “ben” diye başlayarak duygularını düşüncelerini ve isteklerinin kendisine ait olduğunu vurgulamaktadır. Bu cümleler genellikle dört bölümden oluşmaktadır (44);

(1. Bölüm) Karşıdaki kişinin belli bir davranışına işaret etmek.

(2.Bölüm) Söz konusu davranışın sizin üzerinizde yarattığı etkiyi, size neler hissettirdiğini belirtmek.

(3. Bölüm) Karşılaştığımız bu davranışı nasıl yorumladığınızı belirtmek.

(4. Bölüm) Nasıl bir davranışı tercih edeceğinizi aktarmak.

Bu tür bir ifade tarzıyla, kişi hem hissettiği olumsuz duyguları içine atmamış olmakta, hem de karşısındakinin savunmaya geçip, kendisine saldırmasını engellemektedir (44). Örneğin; “Konuşurken yüzüme bakmadığın zamanlar söyleyeceklerimi karıştırıyorum, kendimi çok kötü hissediyorum. Çünkü bana yeterince önem vermiyormuşsun gibi geliyor. Oysa beni dinlerken yüzüme bakman daha çok hoşuma gidecek.”

3.1.2.5. Karşılaştırma Ya da Yüzleştirme

Karşılaştırma ya da yüzleştirme şeklinde gerçekleştirilen atılganlık biçimine, bir kişinin davranışları ve sözleri arasında çelişki ya da çatışma söz konusu ise başvurulabilir. Yapılması gereken çelişkili ifadeler sarf eden kişiye “ne yapacağım” dediğinin hatırlatılması ve ne yaptığının belirtilmesi olmalıdır. Son olarak da fikirlerini ortaya koyan kişiye, şu anda ne yapılması gerektiği söylenmelidir. Bir geç kalmış rapor teslimi durumu örnek olarak ele alınırsa: “Raporu Salı gününe kadar hazırlayacağını söylemiştin. Bugün günlerden Perşembe ve sen hala raporu teslim etmedin. Lütfen raporu hemen hazırlayıp bana ver” karşılaştırma ya da yüzleştirme biçiminde bir atılganlıktır (44).

3.1.3. Kültür ve Atılganlık

Atılganlık üzerine yapılan çalışmalarda göz önünde bulundurulmuş özelliklerden biri kültür farklılıklarıdır. Yapılan incelemelere göre; atılganlık kültürel yapıya göre kabul gören ve uygulanan bir davranış biçimidir. Özellikle batı ülkelerinde yayınlanan yayınların çoğunda atılganlığın, gerektiğinde uygun bir eğitimle değerlendirilebilecek, öğrenilmiş, kültür bağımlı bir tutum ve sosyal

beceriler ürünü olan olumlu bir davranış örüntüsü olduğu görüşü benimsenmiştir (73).

Lafromboise (1983)'nin de Amerikan Kızılderililer ile yapmış olduğu çalışmalarda atılganlığa ilişkin kültürel değişimlere rastlamıştır (74).

Alberti ve Emmons (2002)'un Asya toplumlarında grup üyeliği (aile, klan çalışma grubu) ve saygınlık çok değerlidir. Bir birey için kendini nasıl gördüğü değil, başkalarının onu nasıl gördüğü önemlidir. Kibarlık temel meziyetlerden biridir ve iletişim sanki yüz yüze gelmekten ve karşındakini kırmaktan korkarcasına dolaylıdır. Batı kültürlerinde baskın olarak görülen atılganlık yani kendini dolaysız ifade etme şekli geleneklere değer veren kültürlerde uygun bir davranış tarzı değildir (7).

Rekabetçi toplumlarda bireylerden daha atılgan olmaları daha fazla beklenmektedir. Bireyler daha direkt bir dil kullanarak kendilerini ifade etmektedirler. Daha barışçıl ve kooperatif toplumlarda ise bireyler daha dolaylı bir dil kullanarak kendilerini ifade ederler (31).

3.1.4. Atılganlık Eğitimi

Atılganlık eğitimi bireysel olarak veya grup halinde yapılabilmektedir. Eğitimler sırasında bireyler önceden kendi iletişim ve etkileşim tutumlarının ve bunları etkileyen değerlerin farkına varırlar. Saldırgan, çekingen ve atılgan davranış arasındaki farkı öğrenirler. İletişimleri sırasında atılgan olmalarını engelleyen inançlarını değerlendirirler. Engelleyici olan inançlarını değiştirebilmek, duygusal ve bireysel engelleri azaltmak için alternatif duygular öğrenir ve uygulamaya çalışırlar. Olumlu ve olumsuz duygularını ifade edebilme beden dilini uygun kullanma, çevreden gelen olumlu ve olumsuz eleştirileri kabul

edebilme, kendi olumlu yönlerini daha net bir şekilde ortaya koyabilmek için deneme yapabilme fırsatı bulurlar (5).

3.1.5. Atılganlık ve Spor

Spor; yenme ve muktedir olma gibi, insanın şuuraltı arzularının tatminini amaç edinen, belirli kurallar içersinde yapılan, rekabete dayalı sosyalleştirici, bütünleştirici, fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin tümüdür (70). Tek başına veya toplu olarak yapılan kendine özgü kuralları olan, genelde yarışmaya dayanan bedensel ve zihinsel yeteneklerinin gelişimini sağlayan eğitici ve eğlendirici uğraşlardır (54). Sporun amacı oyun ve eğlence olup rekabete dayanan ve performansı hedefleyen bedensel faaliyetlerdir.

Spor, insanların bedenlerini ve zekâlarını birlikte çalıştıran, beden, zekâ, ruhsal, sosyal, kültürel, ekonomik, antropolojik, eğitim, politik, teknolojik, ahlak, sanat gibi yapılarının çeşitli yönlerden gelişmelerini sağlayan, yarışmalı ve yarışmasız olarak yapılabilen, doğal, eğlenceli, organizeli ve bilimsel hareketlerin bütünüdür (35).

Spor, bireyin fizyolojik ve psikolojik yönden sağlığını geliştiren, sosyal davranışlarını düzenleyen, zihinsel ve motorik belirli bir düzeye getiren biyolojik pedagojik ve sosyal bir olgudur (90). Beden eğitimi ve sporun amaç ve fonksiyonlarına bakıldığında bunları genel anlamda 4 grupta toplamak mümkündür. Bunlar; Fiziki gelişim, motor gelişimi (sinir-kas gelişimi), zihni (bilişsel) gelişim ve sosyal gelişimdir (34).

Sporun amaç ve fonksiyonlarından fiziki gelişim, organizmanın fonksiyonel etkinliğini artırmayı ve sağlıklı bir yapı kazandırmayı ifade eder (34). Organik gelişime katkıda bulunmak sadece beden eğitimi ve spora özgüdür.

Kassal etkinlikler fiziksel uygunluk (kondisyon) ve dayanıklılığı, dolayısıyla iç organların fonksiyonlarını geliştirir. Devamlı yapılan bedensel etkinlikler, kemik özgül ağırlığını ve bağ dokuların esnekliğini artırarak bunların baskı ve gerginliklere karşı direncini artırır. En fazla etki, becerilerin gelişmesi, kassal harekette verimlilik ve ekonominin artması dolayısıyla kassal güç ve dayanıklılığın artmasında görülür (72). Motor gelişim sisteminin gelişmesine de en çok katkıyı beden eğitimi ve spor hareketleri sağlamaktadır (34). Psiko-motor gelişimin sağlanması, genel olarak vücut kontrolünün ve koordinasyonunun gelişmesi demektir. Böylece kişi daha zarif, kolay ve verimli bir şekilde hareket edebilir. Psiko-motor gelişim, özel olarak çeşitli spor becerileri, dans ve jimnastik hareketleri ile ilgilidir. Bu hareketler spor çeşidine göre çok özel becerilerdir. Bu beceriler araç olup, amaç kişinin bir bütün olarak gelişmesini sağlamaktır (72).

Sporun amaç ve fonksiyonlarından olan zihinsel gelişim; etkinlikler yoluyla yapılan öğrenme sonucunda, öğrenme için gerekli algılama, düşünme, akıl yürütme, kıyaslama ve temel kavramların gelişmesidir. Motor becerilerin gelişimi bireyin zihinsel, duygusal ve toplumsal gelişimiyle ilgilidir.(motor becerileri; kuvvet sürat, dayanıklılık, hareketlilik ve beceri) (65). Sosyal gelişimde de gerek toplum ve gerekse kişisel olarak yapılan sportif etkinliklerin bedende olduğu kadar karakter üzerinde de yapıcı etkisi vardır. Oyun, müsabaka ve sportif etkinlikler yoluyla sosyalleşme çok önemlidir (72).

Spor, gençlere kısa zamanda büyüme ile birlikte karşılıklı denemeler, rekabet içinde yetişkinler topluluğuna transfer olmada karşılaşılabileceği problemlerle baş etme gücü verir. Sportif başarı gençleri aralarında değerlendirmek ve benlik saygıları için önemli olabilir (68).

Çeşitli araştırmalarda bireylerin spor etkinliklerine katılımının beden, ruh ve kişilik yapısını geliştirdiğini, iradeyi güçlü kılma, grup çalışmasını kolaylaştırma, karşılıklı dayanışma sağlama, özgüven geliştirme, kendini kontrol etme, başkalarına saygıyı öğrenmede önemli katkılar sağlandığını ve atılgan birey olmalarında rol oynadığını ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, sportif etkinliklerin, bireylerin atılganlık düzeyinde etkili olduğu düşünülebilir (19).

Spor yapanlar ve yapmayanlar arasında yapılan çalışmalarda spor yapanların spor yapmayanlara göre daha canlı, dışa dönük, daha çalışkan, daha sabırlı toplumsal ilişki kurmaya daha hazır, yeni bir duruma uyum sağlamalarının daha kolay, duygusal yönden daha dengeli oldukları bulunmuştur (77).

Egzersiz ve beslenmenin hastalıkların önlenmesi ve sağlığın desteklenmesi açısından önemini araştırdığı Akande ve ark. sporun yaratıcı ifade, özgüven, benlik kavramı ve atılganlığı geliştirdiğini, dolayısıyla okul, iş ve spor başarısını artırdığını belirtmişlerdir (3).

Etzelve Mears, uygulamalı beden eğitimi ve terapötik rekreasyonun eğlendiren anlamlı etkinlikler olduğunu, psikolojik ve sosyal bazı olumsuzluklarla başa çıkma aracı olarak kullanılabileceğini, atılganlığın bu etkinliklerde hedeflerden biri olduğu ve başlı başına bir eğitim olarak da ele alınması gerekliliğini vurgulamaktadır (25). Atılganlık kişinin düşünce, inanç ve isteklerini karşısındakilerin haklarını çiğnemenin ifade edebilmesidir. Birey duygu ve düşüncelerini karşısındakine direk ve dürüst bir şekilde ifade eder (10).

Bedensel etkinliklerin zihinsel gelişime katkıda bulunması birkaç alanı kapsar (72).

A-Psiko motor beceriler, öğrencinin, zihni ile kasları arasında bir koordinasyon kurmayı düşünmesini gerektirir. Beceri öğrenmek otomatik olmayıp zihnin uyanık ve hazır olmasını, ayrıca güç gerektirir.

B-Düşünme, sadece hareket becerilerini öğrenmekle ilgili olmayıp aynı zamanda becerilerin öğrenilmesinde gerekli bilgileri de kapsar. Bu bilgiler, kuralların, tekniklerin, strateji ve kullanılan terimlerin öğrenilmesi ile ilgilidir. Bunlar bütün hareketin iyi yapılabilmesi ve hareketin öneminin daha da iyi anlaşılması için gerekli bilgilerdir.

C-Sportif etkinlikler, sağlık, güzel vücut hareketleri ve egzersiz ilkelerinin hayattaki öneminin anlaşılmasını sağlar.

Bedensel etkinliklerin zihinsel gelişime olan katkısı öğrencinin akademik başarısını etkilemesi, sosyal gelişime olan katkısıyla da atılganlıklarının geliştirmesi beklenebilir.

Atılganlık kişiye neler kazandırır?

- İletişim becerilerini geliştirir
- Kendine güveni artırır
- Kişisel memnuniyet kazandırır
- Başkalarının size saygı duymasını sağlar
- Karar verme becerinizi geliştirir (10).

Tüm bu bilgiler ışığında atılganlığın ve sporun kişiye ortak davranış şekilleri kazandırdığı, gerek atılganlığın gerekse sporun özelliklerine bakıldığında söylenebilir. Ayrıca sporun ve atılganlığın kazandırdığı özelliklerin aynı olması birbirleriyle ilişkili olduklarının göstergesidir.

3.2. Beden Kitle İndeksi (BKİ)

Beden kitle indeksi (BKİ, kg/m²) tıbbın pek çok alanında hem hasta gruplarını tanımlamada kullanılan ve obezite ölçüsünü belirleyen bir ölçüt, hem de kendisi bir risk faktörü olarak değerlendirilmektedir (30, 40, 46). Aşırı kilo için sınır bilindiği gibi BKİ'nin 25 ile 29.9 kg/m² arasında olmasıdır (Tablo 1). Obezite tanımlaması için sınır ise 30 kg/m²'nin üzeridir (64). BKİ ırklar ve farklı cinsiyetler arasında hafif farklılıklar gösterir, ancak her ırkta yaşa göre artış benzerdir. Değişik ırklarda farklı BKİ'lerinin saptanması aşırı kilo ve obezite sınıflamaları için farklı BKİ sınırları belirlenmesini gerektirebilir (71, 24).

Tablo 2 : Beden Kitle İndeksi Değerleri

18.5 kg / m ² 'nin altı Zayıf
18.5-24.9 kg / m ² arası Normal kilolu
25-29.9 kg / m ² arası Fazla kilolu (Overweight)
30-34.9 kg / m ² arası Obez-I (Hafif Şişman)
35-39.9 kg / m ² arası Obez-II (Orta Düzeyde Şişman)
40 kg / m ² 'nin üzeri Obez-III (Aşırı Düzeyde Şişman-Morbid obez)

(Kaynak : Dünya Sağlık Örgütü (WHO)-1998)

3.3. Akademik Başarı

Ercan (1997)'a göre başarma, çözüm olanaklarını, gerekli araç ve gereçleri uygun yöntemlerle, verimli bir şekilde kullanarak beklenen sonuçları alabilmektir. Başarı ise Koç (1981)'a göre istenilen bir sonuca ulaşma yönünde gösterilen ilerlemedir. Başarı en genel anlamıyla uyumlu ve doyumlu yaşamaktır. Birey için anlamlı amaçların, yapılmış olan günlük programlarla adım adım gerçekleşmesidir, başarılı kişilerin kendini tanıma, zamanı iyi kullanma, durumunu objektif değerlendirebilme, dinleme ve gözleme, yardım isteme, amaç belirleme, susmasını bilme gibi özelliklere sahip olduklarını belirtmektedir (66).

Öğrencinin ders başarısı üzerinde etkili olan pek çok değişken vardır. “Öğrenme değişkeni” olarak da adlandırılan bu değişkenler tümüyle fizyolojik, psikolojik ve toplumsal durum ve koşullarla ilgilidir. Okul, çoğunlukla bunlardan sadece biri ya da birkaçı üzerinde durabilmektedir (1).

Okulun, kişiliğin oluşması üzerinde aileninkinden farklı, ancak ondan bağımsız olmayan etkileme gücü olduğu düşünülmektedir. Okul ruhsal gücün gelişmesinde, gerçeğin algılanmasının olgunlaşmasında, sembolik yeteneklere egemen olmada, çevreyle iletişim kurmada etkili olmaktadır (88).

Çağdaş eğitimde okul bireyin bilgi donanımını sağlamanın yanı sıra onun sosyalleşmesinde büyük ölçüde etkili olan bir kurumdur. Gelişmekte olan bireye çalışma ve diğerleri ile birlikte yasama alışkanlığını kazandırmaya önem vermektedir. Gençleri yetişkin yaşantısına hazırlarken kendi kendilerine yönetebilme becerisi, olumlu davranış, yaratıcı ve gerçekçi düşünme becerileri ve ilgi alanları edinmelerine olanak tanımaktadır.

Çocuğun okuldaki akademik başarısı çok çeşitli nedenlere bağlıdır, Bunlar başlıca sosyokültürel, psikolojik ve bireysel sebeplerdir.

Eğitimsel başarıdaki farklılığın genellikle alınan notlardaki farklılıkla bağdaştırıldığını ve bu notların eğitimsel başarı olarak açıklandığını dile getiren Parelius ve Parelius (1987), öğrenci tutum ve değerlerinin eğitimde başarıyı etkileyen başlıca faktörlerden biri olduğunu belirtmiştir (45).

Tüm bu açıklamalardan yola çıkılarak eğitim süreci sonunda öğrenci başarısının notla değerlendirilmesi akademik başarı göstergesidir denilebilir.

3.4. Ergenlik ve Özellikleri

Ergenlik kavramı (adolescence) Latince “büyüme” ya da “yetişkinliğe erişmek” sözcüğünden gelir. Bu dönem çocuksu tutum ve davranışların yerini yetişkin tutum ve davranışlarının aldığı dönemdir (32, 89).

Ergenlik çağı, hem bedensel hem de psikolojik açıdan pek çok temel değişikliklerin olduğu bir çağdır. Lise öğrencileri bu çağın son kısmını yaşamaktadır (20). Ergenlik dönemi kızlarda 11-13 ve erkeklerde ise 13-15 yaşlarında başlar ve kızlarda 18, erkeklerde 20 yaşına kadar sürebilir (12).

Ergenlik dönemi psikologlar, antropologlar, filozoflar ve anne-babalar tarafından tanımlanmaya çok önceden beri başlanmıştır. Ergenliği “fırtına ve stres” zamanı olarak tanımlayan modern ergenlik psikolojisinin babası olan G. Stanley Hall’ in tersine Bios (1962); psikoseksüel gelişiminin dört evresinin sonuncusu olarak tanımlamaktadır. Sieg (1971) ise, insanda, bireyin yetişkine özgü ayrıcalıklarının kendisine verilmediğini hissettiği zaman başlayan ve yetişkinin tüm gücü ve toplumsal konumu toplum tarafından bireye verildiği zaman sona eren gelişim dönemi olarak tanımlamaktadır. Schulz (1972) ergenliği, genç yetişkine değişik yetişkinlik rollerini vatandaşlık sorumluluğunun sonuçlarına katlanmak zorunda kalmadan denemesine izin verildiğinde yaşanan normatif bunalım olarak tanımlamıştır (56). Biyolojik görüşler ergenlik dönemini fiziksel ve hormonal özelliklerin daha çok etkilediğini iddia ederken davranışçı görüşler ise, kültürel özelliklerin daha fazla etkili olduğunu iddia etmişlerdir. Araştırma sonuçları ise psikolojik faktörlerin biyolojik faktörlerden daha etkili olduğunu göstermektedir (4).

Bu dönemde buluğa erme ile beraber cinsel değişme ve gelişme başlamaktadır. Büyüme döllenmeden itibaren ergenlik sonuna kadar devam eden bir süreçtir. Bu zaman süresi içinde büyüme hiç durmadan devam eder. Büyüme ilk olarak baş ve gövde kısmında olur ve buradan ayağa kadar devam eder. Öncelikle baş gelişir ve daha sonra ise bel ve kalçalarda gelişme devam eder. Bu evrede büyüme ve gelişme özellikle hormonlar tarafından kontrol edilen bir süreçtir. Büyüme ve gelişmenin sağlıklı beslenme ile iklim ve coğrafi koşullarla da yakından ilgisi vardır. Sağlıklı bir bedene sahip olmak isteyen bir bireyin sağlıklı ve dengeli bir beslenmeye ihtiyacı vardır. Farklı iklim koşulları da yine büyüme farklı yönlerde etkilerler (47).

Ergenlik döneminde duygular da gelişmeye ve çocukluktakinden daha farklı bir hal almaya başlarlar. Bu dönemde duygular daha az ifade edilme eğilimindedir. Bu bakımdan ergenler duygularını gizleyip saklarlar. Bu çocukluktakine göre daha farklı bir ifade etme biçimidir. Çocuklukta bilindiği üzere duygular daha dolaysız olarak saklanmadan ifade edilirler. Ergenlikte kızlar erkeklerden daha evvel duygusal olgunluğa erişirler. Bu dönemde cinsel gelişme de baş gösterir ve bu bakımdan bununla ilgili duygular da ortaya çıkar. Ergenlikte duygu yoğunluğunda da bir artış meydana gelir. Ergen kimsenin duygularını ifade etmesinde belli bir yoğunluk yaşanır. Ancak ergenlerin duygusal tepkilerinde belli bir düzenlilik yoktur. Bu bakımdan duygusal durumun değişimi çabuktur. Duygusal tepkilerinde belli bir tutarsızlık yaşanabilir. Ergen kimse aynı olaya bir gün arayla daha farklı tepkiler verebilir. Bu dönemde ergen kimse karşı cinsle de ilgilenmeye başlar ve aşk meydana gelir. Burada ergende cinsel içerikli beğenme ve beğenilme duyguları ortaya çıkar ve cinsler arasında belli bir yakınlaşma

durumu ortaya çıkar. Yine mahcubiyet ve utanma duygularına da ergenlikte daha sık rastlanır. Bu dönemde ergen bedeninde saklamak istediği duygularla dolaşır ve bunlara alışmaya çalışır. Bu dönemde ergen kimsenin çeşitli sorunları da olabilir. Bu sorunlar çeşitli faktörlerce etkilenirler. Bu faktörler şunlardır: ergenin bulunduğu yaş grubu, okula devam edip etmediği, anne ve babasının gence karşı olan tutumu, gencin zekâsı ve çevresi tarafından kabul edilme derecesi (47).

3.4.1. 14-16 Yaş Gelişim Özellikleri

14-16 yaş öğrencilerine eğitim veren kuruluş olan M.E. B bu yaş özelliklerini şöyle tespit etmiştir (51).

1. Özellikle erkek çocuklar için hızlı büyüme ve gelişme dönemidir. Bu dönemin başında kızlar erkeklere oranla daha gelişkindir. Dönem sonunda erkekler, boy ve ağırlık olarak kızları geçer, bundan böyle bu fark kapanmaz. Kızlar gelişimini tamamlamak üzeridir.

2. Vücut bölümleri arasında denge kurulmaya başlanmıştır. Dış görünümün tersine yeterince güçlü ve dayanıklı değildir.

3. Bedensel gelişimlerine ilişkin endişe ve huzursuzlukları sürer.

4. Vücut özelliği ve çekiciliği sosyal bir değer taşır.

5. Genellikle huysuz ve hayalperesttir.

6. Belleği güçlüdür

7. Toplum kurallarına uymaya özen gösterir.

8. Kişilik gelişimi devam eder.

9. Bu yaş grubunda bireysel farklılıklar çok fazladır.

10. Arkadaşlar arasında birlik ve korunma duygusu güçlüdür. Ahlâk değerlerine saygılıdır.

İlgi ve İhtiyaçları:

1. İyi beslenme ve dinlenmeye gerek duyar.
2. Güçlü ve zengin olmayı ister.
3. Karşı cinsten arkadaş edinmek, dans etmek isteğindedir. Kız, erkek birlikte etkinliklere heveslidir.
4. Anne ve babadan hoşgörü; korunduğunu, kendisine değer verildiğini görmek ister. İnanırcılığı ve ilmî değeri olmayan öğütler vermekten kaçınılmalıdır.
5. Kendisine uygun ve tek arkadaş seçmek ister. (Genellikle 15 yaşından sonra)
6. Başarısını gösterebileceği fırsatlar verilmelidir. Cesaret isteyen etkinliklerle de koruyucu önlemler alınmalıdır.
7. Özgür olma, aile otoritesinden kurtulma çabasındadır.
8. Serüvenlere ilgi duyar ve uygulamaya fırsat arar.

3.4.2. 18 Yaş Gelişim Özellikleri:

M.E. B 16-18 yaş özelliklerini şöyle belirlemiştir (51).

1. Kızlar gelişimlerini tamamlamıştır. Erkeklerde vücut bölümleri arasındaki denge kurulmuştur.
2. Kalbin gelişimi damarlara göre daha yavaş seyreder. Uzun süreli ve aşırı yüklenmelerde yorulma olur.
3. Sinir, kas, eklem koordinasyonu sağlanmıştır.
4. Dikkat süreleri uzamıştır.
5. Aşırı büyümeden dolayı çekinme ve üzülme söz konusu olabilir.

6. Yetişkinliğe özgü cinsel gelişim sürer. Kızlar erkeklerden 1–2 yıl öndedir.

7. Olayları yorumlama ve yargılama yeteneği gelişmektedir. Objektif davranmaya değer verir.

8. Grup içerisinde uyumlu olmaya özen gösterir.

9. Görev ve sorumluluk yüklenir.

10. Kendisini ve ailesini ilgilendiren konularda karar verebilir.

11. Özel yetenekleri belirginleşmiştir. Bu durumu benimser.

İlgi ve İhtiyaçlar:

1. Erkekler güçlü, kızlar çekici ve güzel görünme eğilimindedir.

2. Spor yarışmalarında derece almaya özenir,

3. Hareketlidir, iyi dinlenmesi ve beslenmesi gerekir.

4. Kız-erkek karma etkinliklerden hoşlanır.

5. Karşı cinse ilgi üst düzeydedir.

6. İlgi alanlarını geniş tutmaya ve bu alanda etkili olmaya özen gösterir.

Ergenlik dönemi her anlamda bireyin yeni beceriler kazandığı, yeni arkadaş ilişkileri geliştirdiği ve arttırdığı, anne-baba ve kardeşlerinden uzaklaştığı bir dönem olup, kazanmış olduğu fiziksel ve bilişsel beceriler bireyin gerek kendisine gerekse de çevresine adaptasyonunu gerektirmektedir (43).Ergenlik dönemi biyolojik, zihinsel ve sosyal açıdan bir gelişme olgunlaşmanın yer aldığı, çocukluktan erişkinliğe geçiş dönemidir. Sosyoekonomik koşullarla sağlık ve beslenmenin ergenliğin başlama yaşını büyük ölçüde etkilemektedir. Ergenin gelişim ve olgunluğu, devam eden bir süreçtir(27).

3.5.Spor Liseleri ve Diğer Liseler

Spor Liseleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Meslek Liseleri ve Genel Liselerin amaçları şu şekildedir.

3.5.1. Spor Liseleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri

Spor Liseleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri 23.6.2009 /27267 tarih ve sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmelikle aynı çatı altında birleştirildi. Ayrıca Temmuz 2009 ve 2622 sayılı Tebliğler Dergisi'nde yayınlanan bu yönetmelik çerçevesinde bu okulların amaçları şu şekilde belirlendi.

3.5.1.1. Okulun amacı

(1) Öğrencilerin Türk Millî Eğitiminin genel ve özel amaçları yanı sıra güzel sanatlar ve spor alanlarında;

a) İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel bilgi ve beceriler kazanmalarına yönelik eğitim-öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler olarak yetişmelerini,

b) Güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim programlarına hazırlanmalarını,

c) Türk sanat, kültür ve sporuna katkıda bulunan ve başarıyla temsil eden bireyler olarak yetişmelerini,

ç) İş birliği içinde çalışma ve dayanışma alışkanlığı kazanarak takım ruhu ile hareket etmelerini,

d) Alanlarıyla ilgili araştırma yaparak yorum ve uygulama yetkinliğine ulaşabilmelerini,

e) Millî ve milletlerarası sanatsal ve sportif faaliyetleri takip ederek bilgi ve kültürlerini geliştirmelerini,

f) Spor disiplini ve centilmenliği ile sanatçı duyarlığını benimseyen bireyler olarak yetişmelerini sağlamaktır.

Güzel sanatlar ve spor liseleri, Anadolu lisesi statüsünde olup güzel sanatlar ve spor eğitimi alanında yatılı, gündüzlü ve karma olarak ilköğretim üzerine 4 yıl eğitim ve öğretim yapılan okullardır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlar ve sporla ilgili yükseköğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır (52).

3.5.2. Genel Liseler

Genel liseler; Türk Millî Eğitiminin amaçları doğrultusunda, öğrencilere ortaöğretim seviyesinde asgari genel kültür veren ve yüksek öğretime öğrenci hazırlayan öğretim kurumlarıdır. Bu okulların öğretim süresi ilköğretim üzerine 4 yıl olup, sınavsız öğrenci alınmaktadır.

Genel liselerde öğrenciler; Fen Bilimleri, Türkçe Matematik, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil Alanlarında öğrenim görebilmektedirler. Bu okullarda birinci yabancı dil olarak İngilizce okutulmaktadır. Derslerin öğretimi Türkçe yapılır.

Bu okullar arasındaki öğrenci nakilleri ikametgâh değişikliğine dayalı olarak yapılmaktadır. Bu okullardan mezun olan öğrenciler, ÖSS'yi kazanmaları halinde mezun oldukları alanları ile ilgili yükseköğretim programlarına devam edebilmektedir (55).

3.5.3. Meslek Liseleri

Meslekî ve teknik eğitim alanında orta öğretimle yüksek öğretim programları arasında bütünlüğü ve devamlılığı sağlayıp yüksek nitelikli insan gücü yetiştirmek, eğitim ekonomisinin gereği olarak kaynakların daha etkin ve

verimli kullanılmasını sağlamak, çalışan her insanımızın, çalıştığı işe uygun meslek eğitimi almasını, böylece, kaliteli mal ve hizmet üretilmesini sağlayıp, rekabet gücümüzü ve dış satımı artırmak, çağdaşlaşırken zenginleşmeye önemli katkı sağlamak, okuldan iş yerine tam istihdam ilkesinden hareketle eğitim-istihdam dengesinin oluşmasını desteklemek, meslekî ve teknik eğitim alanında daha çok gencimize yükseköğrenim olanağı sağlamak, sadece alan, kullanan değil üreten ve satan ülke olmak,

Bilgi ve teknoloji toplumu olabilmek için;

Bilgi ve teknoloji üreten, bilgiye hızla ulaşan, birlikte düşünen, birlikte iş yapmaktan ve başarmaktan mutluluk duyan, uzlaşma, paylaşma ve girişimcilik bilinci gelişmiş, risk alabilen, bilimsellik akılcılık ve çağdaşlık demek olan Atatürkçü düşünce sistemini benimsemiş ülkemizi çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkarabilecek iyi yurttaş, iyi insan ve iyi meslek elamanı yetiştirmek, amacıyla meslek liseleri açılmıştır (53).

Demokratik toplumların eğitim anlayışının başında bireylerin düşüncelerini, beklentilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamın yaratılması temel ilke olarak yer almaktadır. Çünkü insan sadece beyinden ibaret değildir, onun en az öteki kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır. Bunu sağlayan en etkili yolun beden eğitimi etkinlikleri ve spor olduğu anlaşıldıktan sonradır ki bütün ileri, uygar ülkeler bu uğurda hiç bir fedakârlıktan kaçınmamışlar, büyük emekler ve paralar harcamışlar ve çabalarını arttırmakta devam etmişlerdir.

1739 sayılı Eğitim Temel Kanununun, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları bölümünün ikinci maddesinde 'Bir ülkenin kalkınma ve gelişmesinde en

önemli faktör olan insanı, gücü mükemmel, fizik kapasitesi yüksek, ruh sağlığı tam, çocukluk yıllarından itibaren istemli bir beden eğitimi ve sporun ömür boyu uygulanması gerektiğine inanmış, bunu alışkanlık haline getirmiş olarak yetiştirmek esastır (53) açıklaması yer almaktadır. Bu da şunu gösteriyor ki beden eğitimi ve spor; kısa süreli bir faaliyet olarak ömür boyu uygulanması gereken etkinlikler olmalıdır. Nitekim artık ülkemizde spor eğitimi lise düzeyine indirgenerek öğrencilerin yeteneklerinin gelişimi amaçlanmaktadır.

Buna bağlı olarak spor eğitiminin ağırlıklı olarak verildiği Spor Liseleri ile ağırlıklı olarak güzel sanatlar alanında eğitim veren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, mesleki ve teknik eğitim alanında nitelikli insan gücü yetiştirmeye yönelik mesleki ve teknik derslerinin ağırlıklı olarak anlatıldığı Meslek Liseleri'ne bakıldığında bedensel ve zihinsel etkinliklerin yoğun olarak yapıldığına ve bu öğrencilerin yetenekli, vasıflı öğrenciler olduğuna sıkça rastlanırken, Genel Liselere bakıldığında zihinsel etkinliklerin ağırlık kazandığı görülmektedir. Bedensel ve zihinsel etkinliklerin ağırlık verildiği ve yetenekli öğrencilerin yoğun olduğu SL, ML ve AGSL öğrencileri ile zihinsel etkinliklerin ağırlık verildiği GL öğrencilerinin akademik başarıları, atılganlık düzeyleri ve demografik değişkenler açısından incelendiğinde aralarında bir farklılık oluşup oluşmadığının incelenmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Bedensel ve zihinsel etkinliklerin yoğun olarak yapıldığı liselerdeki öğrenciler arasında akademik başarı, atılganlık ve demografik değişkenler arasında bir farklılık olduğu beklentisi bu çalışmanın hipotezini oluşturmaktadır.

4.GEREÇ VE YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel analizler ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

Araştırma, spor liseleri ile farklı lise türlerine devam eden öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile akademik başarılarının incelenmesine yönelik genel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır.

4.1.Örnekleme Seçimi

Araştırmanın çalışma evrenini, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında Nevşehir, Niğde, Elazığ ve Malatya il merkezlerinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi liselerde eğitim ve öğretimine 11 ve 12. sınıflarında okuyan kız ve erkek olmak üzere toplam 5280 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmanın örnekleme olarak, Nevşehir, Niğde, Elazığ ve Malatya illerindeki, Spor Liseleri ve Farklı Liselerin 11. ve 12 sınıflarına devam eden 415 erkek 213 kız öğrenci olmak üzere toplam 628 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

Araştırmanın uygulanması amacıyla, Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı'ndan gerekli izinler alınarak, bu kapsamda alınan okulların okul idaresi ve psikolojik danışmanları ile iletişim kurularak örnekleme alınacak öğrenciler belirlenmiş ve öğrenciler '*Küme Örnekleme*' yöntemi ile seçilmiştir.

4.2. Veri Toplama Araçları

Spor Lisesi ve farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlık düzeylerinin belirlenmesinde "*Rathus Atılganlık Envanteri*" kullanılırken öğrencilerin

akademik başarı ortalamaları okul müdürlükleri aracılığıyla e-okul sisteminden alınmıştır. Ayrıca Rathus Atılganlık Envanteri ile birlikte araştırmanın bağımsız değişkenleri ile ilgili bilgi toplamak amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan “*Kişisel Bilgi Formu*” sayesinde öğrencilerin demografik özellikleri belirlenmiştir.

Araştırma evreni ve kapsamındaki il merkezlerinde toplam 5280 öğrenci arasından örneklem grubu olarak küme örnekleme yöntemi ile seçilen toplam 800 öğrenciye “*Kişisel Bilgi Formu*” ve “*Rathus Atılganlık Envanteri*” uygulanmıştır. Bu öğrenciler arasından uygulanan anketlere hatalı ve eksik cevap verenler araştırma kapsamından çıkarılmış; bu eleme sonucunda 169 Genel Lise öğrencisi, 133 Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencisi, 203 Meslek Lisesi öğrencisi ve 123 Spor Lisesi öğrencisi olmak üzere toplam 628 öğrencinin cevap kâğıdı dikkate alınmıştır.

4.2.1. Rathus Atılganlık Envanteri (RAE)

Araştırmaya katılan öğrencilerin atılganlık düzeylerini belirlemek için Rathus (1977) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Voltan (1980) tarafından yapılan 30 maddelik Rathus Atılganlık Envanteri kullanılmıştır.

Rathus Atılganlık Envanteri (RAE) 30 maddeden oluşan bir ölçektir. Her madde ölçeğin yönergesinde belirtildiği şekilde +1 ile +6 arasında puanlanmakta olup, sıfır puan bulunmamaktadır. Kişinin atılganlık puanı hesaplanırken 17 madde için (1.,2.,4.,5.,9.,11.,12.,13.,14.,15.,16.,17.,19.,23.,24.,26.,30. maddeler) verilen puanların tersi alınarak işlem yapılmaktadır (veya her maddeye verilen puan 7’den çıkarılarak elde edilen puan o madde için atılganlık puanı olarak işleme sokulmaktadır).Diğer 13 maddeye (3.,6.,7.,8.,10.,18.,20.,21.,22.,25.,27.,28., ve 29. maddeler) verilen puanlar tersi alınan puanlarla toplanarak deneğin

atılgnlık puanı elde edilmektedir.Çekingenliğe uzanan uç +30'a, atılgnlığa uzanan uç ise 180'e ulaşmaktadır. Dolayısıyla bir deneğin RAE'nden alabileceği atılgnlık puanı 30 ile 180 puan arasında değişmektedir (9).

4.2.1.1. RAE'nin Güvenirliği

Envanterin güvenirlilik çalışmaları, farklı araştırmacılar tarafından testin tekrarı, iki yarım metodu ve tekler-çiftler metoduyla yapılmıştır. Rathus'un (1977) yaptığı incelemede, testin tekrarı güvenirliliği $r=.78$, iki yarım metoduyla elde edilen güvenirlilikse $r=.76$ 'dır. Rathus ve Nevid'in (1977) psikiyatrik hastalarla yaptığı güvenirlilik çalışmasında iki yarım metoduyla elde edilen korelasyon nörotiklerden $r=.84$, şizofrenlerden $r=.73$, kişilik bozukluğu olanlardansa $r=.84$ 'tür. Vaal ve Mc Cullagh (1977), ortaokul öğrencileriyle yaptıkları bir uygulamada Rathus Atılgnlık Envanterinin testin tekrarı güvenirliliğini $r=.76$ olarak bulmuşlardır. Ayrıca iki yarım metoduyla elde ettikleri güvenirlilikse $r=.77$ 'dir (83).

Envanterin ülkemizdeki güvenirlilik çalışması ise yine Voltan tarafından Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi 2. sınıf öğrencilerinden 37 kişiye 15 gün ara ile iki kez uygulanması ile yapılmıştır. Envanterin Pearson Momentler Çarpımı korelasyon formülü kullanılarak elde edilen test-tekrartest değişmezlik katsayısı .92 olarak bulunmuş, iki-yarım test güvenirliliğinde 36 öğrencinin envanter sonuçlarından Spearman Brown tekniği ile elde edilen iç tutarlık katsayısı .77 çıkmıştır (85).

4.2.1.2. RAE'nin Geçerliği

Rathus Atılgnlık Envanteri'nin ülkemizdeki geçerlik çalışması Voltan tarafından Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi Eğitimi Bölümü son sınıf öğrencilerinin madde analizinde geçerliği olan 19 maddede kendilerini değerlendirmeleriyle akademik danışmanlarının öğrencileri değerlendirmesi

arasındaki korelasyon katsayısına bakılarak yapılmıştır (85). Öğrencilere “Rathus Atılganlık Envanteri” verilmiş; 2, 3, 4, 6, 9, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30. maddelerde kendilerini değerlendirmeleri istenmiştir. Akademik danışmanlara aynı envanter verilerek bu 19 maddeye dayalı olarak çalışmaya katılan tüm öğrencileri ayrı ayrı değerlendirmeleri söylenmiştir. 26 öğrenciyi kapsayan çalışmada elde edilen hâlihazır geçerlik $r=.70$ 'tir (85).

4.2.2. Akademik Başarı

Çalışmaya katılan öğrencilerin akademik başarı ortalamaları okul müdürlüklerinden e-okul sistemi aracılığıyla alınan yıl sonu başarı ortalamalarından oluşmaktadır. 11. sınıfa devam eden öğrencilerin 9. ve 10. sınıf yıl sonu başarı ortalamaları, 12. sınıfa devam eden öğrencilerin ise 9., 10. ve 11. sınıf yıl sonu başarı ortalamaları alınarak akademik başarı ortalamaları bulunmuştur.

4.2.3. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu öğrencilerin cinsiyet, sınıf düzeyi, bki, okul türü, ailedeki birey sayısı, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, annenin çalışıp çalışmaması, baba mesleği, ailenin toplam aylık geliri, aile büyüklerinin tutumu, oturulan evin durumu ve aile yapısı ile ilgili bilgileri (anne-baba sağ/özü, öz/üvey, birlikte/ayrı/boşanmış) öğrenebilmek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

4.3. İstatistik Değerlendirmeler

Araştırma sonucunda elde edilen veriler SPSS 11.5 kullanılarak değerlendirilmiştir. Bütün verilerin normallik analizi yapılmış ve sonuç olarak normal dağılıma sahip olduğu görülmüştür. Demografik özelliklerin belirlenmesi

için frekans ve yüzde (%) oranları ve daha sonra ortalamalar ve standart sapmalar betimsel istatistik yöntemleri kullanılarak belirlenmiş ve tablolarla desteklenerek yorumlanmıştır. Spor Lisesi ile farklı lise türlerine giden öğrencilerin atılganlık düzeylerinin okul türlerine ve demografik özelliklere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini anlamak için tek yönlü varyans analizi (One-Way Anova) yapılmıştır. Tek yönlü varyans analizinde ortaya çıkan anlamlı farklılığın hangi gruplar lehine olduğunu anlamak için Dunnett ve Tukey Testleri uygulanmıştır. Spor liseleri ile farklı lise türlerinin atılganlık ortalamalarının ikili karşılaştırılmasında bağımsız gruplar t testi (independent samples t-testi) kullanılmıştır. Ayrıca lise türlerinin akademik başarılarıyla atılganlıkları arasındaki ilişkinin anlamlılık düzeyinin belirlenmesi için pearson korelasyon katsayısına bakılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0.05$ olarak kabul edilmiştir.

5.BULGULAR

Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri hakkındaki bilgiler ile Spor Lisesi ve Farklı Liselerdeki öğrencilerin atılganlık düzeylerinin ve akademik başarılarının incelenmesine ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Araştırmanın amaçları doğrultusunda ulaşılan veriler; araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin bulgular, spor lisesi ve farklı lise türlerine giden öğrencilerin atılganlık düzeyine ilişkin bulgular, spor lisesi ve farklı lise türlerindeki öğrencilerin atılganlıkları ile akademik başarılarının incelenmesine ilişkin bulgular, spor lisesi ve farklı lise türlerine giden atılganlıkları ile demografik özelliklerinin incelenmesine ilişkin bulgular olmak üzere dört ana bölümde sunulmuştur.

5. 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerini içeren okul türü, sınıf, cinsiyet, yaş ve beden kitle indeksine ilişkin bulguların dağılımları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3' te araştırmaya katılan öğrencilerin okul türüne göre dağılımına bakıldığında % 19.6'sının Spor Lisesi, % 32.3'ünün Meslek Lisesi, % 21.2' sinin Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi ve % 26.9'unun Genel Lise öğrencisi olduğu görölmektedir. Ayrıca çalışmaya katılan öğrencilerin % 56.1'ini 11. sınıf, % 43.9'unu ise 12. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Katılımcıların cinsiyet dağılımına bakıldığında % 66.1'ini erkek öğrencilerin, % 33.9'unu kız öğrencilerin oluşturduğu görölmektedir. Tablo 3'te görüldüğü gibi çalışmaya

katılan öğrencilerin % 7.3'ü 16 yaşında, % 49'u 17 yaşında, % 37.7'si 18 yaşında, % 4.4'ü 19 yaşında ve % 1.4'ü 20 yaşındadır. Son olarak katılımcıların Tablo 3' teki BKİ dağılımlarına bakıldığında % 13.6'sının zayıf, % 78.9'unun normal kilolu, % 7'sinin fazla kilolu ve % 0.3'ünün obez II olduğu, obez I öğrenciye ise hiç rastlanmadığı görülmektedir.

Tablo 3: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Okul Türü, Sınıf, Cinsiyet, Yaş ve BKİ' ye İlişkin Özelliklerin Dağılımı

DEĞİŞKENLER		S.L.		M.L		A.G.S. L.		G.L.		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
OKUL TÜRÜ		123	19,6	203	32,3	133	21,2	169	26,9	628	100
SINIF	11	65	10,3	135	21,5	75	11,9	77	12,2	352	56,1
	12	58	9,2	68	10,8	58	9,2	92	14,7	276	43,9
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100
CİNSİYET	ERKEK	94	14,9	190	30,3	62	9,8	69	11	415	66,1
	KIZ	29	4,6	13	2	71	11,3	100	15,9	213	33,9
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100
YAŞ	16	14	2,2	8	1,2	10	1,6	14	2,2	46	7,3
	17	62	9,8	112	17,8	61	9,7	73	11,6	308	49
	18	44	7	72	11,4	50	8	71	11,3	237	37,7
	19	3	0,4	9	1,4	7	1,1	9	1,4	28	4,4
	20	0	0	2	0,3	5	0,7	2	0,3	9	1,4
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100
BKİ	Zayıf	18	2,9	27	4,2	26	4,1	15	2,4	86	13,6
	Normal Kilolu	102	16,2	157	25	93	14,8	144	22,9	496	78,9
	Fazla kilolu	3	0,4	19	3	12	1,9	10	1,6	44	7
	Obez-I	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Obez-II	0	0	0	0	2	0,3	0	0	2	0,3
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100

Araştırmanın betimsel istatistik yolu ile elde edilen, katılımcıların diğer demografik özelliklerini içeren aile birey sayısı, anne ve babanın eğitim düzeyi, anne ve babanın mesleği ile ilgili bulgular Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Aile Birey Sayısı, Anne ve Babanın Eğitim Düzeyi, Anne ve Babanın Mesleğine İlişkin Sonuçların Dağılımı

DEĞİŞKENLER		S.L.		M.L.		A.G.S.L.		G.L.		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
AİLE BİREY SAYISI	1-3	17	2,7	33	5,2	20	3,1	12	1,9	82	13
	4-6	77	12,2	147	23,4	83	13,2	120	19,1	427	67,9
	7-9	26	4,1	18	2,8	26	4,1	32	5,1	102	16,2
	Daha fazla	3	0,4	4	0,6	0	0	5	0,8	12	1,9
	Kardeşim yok	0	0	1	0,1	4	0,6	0	0	5	0,7
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100
ANNE EĞİTİM DÜZEYİ	Hiçbir Okul Mezunu Değil	30	4,7	23	3,6	25	4	15	2,3	93	14,8
	İlkokul	60	9,5	153	24,3	61	9,7	134	21,3	408	64,9
	Ortaokul-Lise	28	4,4	21	3,3	36	5,7	19	3	104	16,5
	Üniversite- Yüksekokul	5	0,7	6	0,9	9	1,4	0	0	20	3,1
	Master	0	0	0	0	2	0,3	1	0,1	3	0,4
	Doktora	0	0	0	0	2	0,3	1	0,1	3	0,4
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100
BABA EĞİTİM DÜZEYİ	Hiçbir Okul Mezunu Değil	6	0,9	9	1,4	6	0,9	0	0	21	3,3
	İlkokul	47	7,4	117	18,6	52	8,2	92	14,6	308	49
	Ortaokul-Lise	60	9,5	63	10	58	9,2	66	10,5	247	39,3
	Üniversite- Yüksekokul	10	1,5	11	1,7	11	1,7	10	1,5	42	6,6
	Master	0	0	3	0,4	6	0,9	1	0,1	10	1,5
	Doktora	0	0	3	0,4	6	0,9	1	0,1	10	1,5
TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628	100
ANNE MESLEĞİ	Ev Hanımı	115	18,3	188	29,9	115	18,3	160	25,4	578	92
	Memur	3	0,4	6	0,9	6	0,9	1	0,1	16	2,5
	İşçi	4	0,6	6	0,9	3	0,4	5	0,7	18	2,8
	Serbest Meslek	0	0	1	0,1	5	0,7	3	0,4	9	1,4
	Emekli	1	0,1	2	0,3	4	0,6	0	0	7	1,1
	TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628
BABA MESLEĞİ	Çalışmıyor	11	1,7	10	1,5	9	1,4	12	1,9	42	6,6
	Memur	23	3,6	26	4,1	25	3,9	19	3	93	14,8
	İşçi	28	4,4	52	8,2	30	4,7	29	4,6	139	22,1
	Serbest Meslek	37	5,8	88	14	41	6,5	103	16,4	269	42,8
	Emekli	24	3,8	27	4,2	28	4,4	6	0,9	85	13,5
	TOPLAM		123	19,5	203	32,3	133	21,1	169	26,9	628

Tablo 4'te araştırmaya katılan öğrencilerin aile birey sayısı dağılımına bakıldığında % 67,9'unun 4-6 kişilik nüfusa sahip olduğu göze çarpmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin anne ve baba eğitim düzeylerine bakıldığında annelerinin % 64,9'unun ilkokul mezunu, babalarının ise % 49'unun ilkokul, % 39,3'ünün ise ortaokul-lise mezunu oldukları görölmektedir. Tablo 4'te göröldüğu gibi anne ve baba mesleği dağılımında ise katılımcıların annelerinin % 92'sinin ev hanımı oldukları, babalarının ise % 42,8'inin serbest meslekte çalıştığu yine göze çarpmaktadır.

Araştırmada ayrıca demografik bilgilere ilişkin sorular yoluyla, Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin aylık geliri, aile tutumu, anne ve babalarının yaşayıp yaşamadığu, anne ve babalarının medeni durumu ve oturdukları evin durumunu içeren bilgiler betimsel istatistik yoluyla değerlendirilmiş ve Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5'te çalışmaya katılan öğrencilerin aylık gelirine bakıldığında % 64'ünün asgari ücret-1000 TL ücret aralığında olduğu görölmektedir. Katılımcıların ailelerinin % 42,9 oranında koruyucu bir tutuma sahip oldukları, % 31,2'sinin ise çocuklarına daha demokratik yaklaştıkları göze çarpmaktadır. Ayrıca katılımcıların annelerinin % 98,4'ünün, babalarının ise % 96'sının yaşadığu görölmektedir. Anne ve babanın medeni durumlarına bakıldığında ise % 90,9'unun evli olduğu sonucuna varılmaktadır. Son olarak katılımcıların oturdukları evlerin durumu incelendiğinde % 78,3'ünün kendilerine ait evlerde oturdukları sonucu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 5: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Aylık Geliri, Aile Tutumu, Anne ve Babalarının Yaşayıp Yaşamadığı, Anne Ve Babalarının Medeni Durumu ve Oturdukları Evin Durumuna İlişkin Sonuçların Dağılımı

DEĞİŞKENLER		S.L.		M.L.		A.G.S.L.		G.L.		TOPLAM	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
AYLIK GELİR	A. Ücret-1000	79	13	147	23	75	12	101	16	402	64
	1001-2000	35	5,5	41	6,5	43	6,8	59	9,3	178	28
	2001-3000	4	0,6	5	0,7	6	0,9	2	0,3	17	2,7
	3001-4000	3	0,4	1	0,1	4	0,6	3	0,4	11	1,7
	4001 ve üstü	2	0,3	9	1,4	5	0,7	4	0,6	20	3,1
	TOPLAM	123	20	203	32	133	21	169	27	628	100
AİLE TUTUMU	Demokratik	32	5	60	9,5	39	6,2	65	10	196	31
	Otoriter	26	4,1	39	6,2	25	3,9	40	6,3	130	21
	Koruyucu	55	8,7	92	15	63	10	60	9,5	270	43
	İlgisiz	10	1,5	12	1,9	6	0,9	4	0,6	32	5
	TOPLAM	123	20	203	32	133	21	169	27	628	100
ANNEM YAŞIYOR	Evet	121	19	200	32	130	21	167	27	618	98
	Hayır	2	0,3	3	0,4	3	0,4	2	0,3	10	1,5
	Toplam	123	20	203	32	133	21	169	27	628	100
BABAM YAŞIYOR	Evet	115	18	200	22	125	20	163	26	603	96
	Hayır	8	1,2	3	0,4	8	1,2	6	0,9	25	3,9
	TOPLAM	123	20	203	32	133	21	169	27	628	100
ANNE VE BABANIN MEDENİ DURUMU	Evli	109	17	190	30	117	19	155	25	571	91
	Boşanmış	3	0,4	6	0,9	8	1,2	8	1,2	25	3,9
	Ayrı Yaşıyor	2	0,3	2	0,3	0	0	0	0	4	0,6
	Diğer	9	1,4	5	0,7	8	1,2	6	0,9	28	4,4
TOPLAM	123	20	203	32	133	21	169	27	628	100	
OTURDUĞU EV TOPLAM	Kendinize Ait Akrabanıza	88	14	160	25	93	15	151	24	492	78
	Ait	4	0,6	4	0,6	3	0,4	4	0,6	15	2,3
	Kira	31	4,9	36	5,7	34	5,4	13	2	114	18
	Diğer	0	0	3	0,4	3	0,4	1	0,1	7	1,1
	TOPLAM	123	20	203	32	133	21	169	27	628	100

5. 2. Spor Lisesindeki ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Atılganlık Düzeyine İlişkin Bulgular

Spor Lisesine ve farklı lise türlerine giden öğrencilerin atılganlık puanları ile devam ettikleri lise türü arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını anlamak için tek yönlü varyans analizi yapılarak öğrencilerin atılganlık puanlarına ilişkin betimleyici istatistik sonuçları Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6: Öğrencilerin Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

	N	X	SS
Spor Lisesi	123	113.05	13.82
Meslek Lisesi	203	114.52	14.69
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	133	117.58	17.65
Genel Lise	169	117.27	17.33
Toplam	628	115.62	16

Tablo 6’da görüldüğü gibi spor lisesine giden öğrencilerin atılganlık puanlarının aritmetik ortalaması 113.05 ± 13.82 , Meslek Lisesine giden öğrencilerin atılganlık puanlarının aritmetik ortalaması 114.52 ± 14.69 , Anadolu Güzel Sanatlar Lisesine giden öğrencilerin atılganlık puanlarının aritmetik ortalaması 117.58 ± 17.65 ve Genel Liseye giden öğrencilerin atılganlık puanlarının aritmetik ortalaması 117.27 ± 17.33 çıkmıştır. Liselerin tümüne bakıldığında atılganlık ortalamasının 115.62 ± 16 olduğu göze çarpmaktadır. Bu ortalamaların arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ölçmek için tek yönlü varyans analizi yapılarak Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7: Spor Lisesine ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	2028,33	3	676,108	2,66	*0,047
Gruplar İçi	158589	624			
Toplam	160617	627			

* $p < 0.05$

Tablo 7'den hareketle gruplar arasında anlamlı bir farklılığın olduğu $p < 0.05$ değerine dayanarak söylenebilir. Bu farklılığın hangi grup lehine olduğunu anlamak için gruplara önemlilik testlerinden Dunnett Testi uygulanarak sonuçlar Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Atılgnlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc)

OKUL TÜRÜ	Ortalamalar Arası Fark	P	
SPOR LİSESİ	Meslek Lisesi	1,46	0,74
	Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	4,52	0,05
	Genel Lise	4,21	0,06

Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu anlamak için yapılan Dunnett testi sonuçlarına göre AGSL öğrencileri GL öğrencilerine göre ve GL öğrencileri ML öğrencilerine göre daha atılgn çıkmıştır. Bu durumda AGSL öğrencilerinin atılgnlık düzeylerinin en yüksek, SL öğrencilerinin atılgnlık düzeylerinin ise en düşük olduğu görülmektedir.

5.2.1. Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Meslek Lisesindeki Öğrencilerin Atılgnlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Araştırma kapsamında Spor Lisesindeki öğrenciler ile Meslek Lisesindeki öğrencilerin atılgnlık puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını

ortaya koymak için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9: Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Meslek Lisesindeki Öğrencilerin

Atılgnlık Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları

	N	X	SS	sd	t	P
Spor Lisesi	123	113.05	13.82	324	-.892	.373
Meslek Lisesi	203	114.52	14.69			

Tablo 9’da görüldüğü gibi Spor Lisesine giden öğrencilerin atılgnlık ortalamaları 113.05 ± 13.82 iken Meslek Lisesine giden öğrencilerin atılgnlık ortalamaları 114.52 ± 14.69 ’dur. Yine Tablo 9’a göre $p > 0.05$ olduğu için Spor Lisesine giden öğrencilerin atılgnlık düzeyleri ile Meslek Lisesine giden öğrencilerin atılgnlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu söylemek olası değildir.

5.2.2. Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki Öğrencilerin Atılgnlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Lisesindeki öğrenciler ile Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğrencilerin atılgnlık puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10: Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Anadolu Güzel Sanatlar Öğrencilerin

Atılgnlık Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları

	N	X	SS	sd	t	P
Spor Lisesi	123	113.05	13.82	254	-2.272	.024*
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	133	117.58	17.65			

* $p < 0.05$

Tablo 10’da görüldüğü gibi Spor Lisesine giden öğrencilerin atılganlık ortalamaları 113.05 ± 13.82 iken Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğrencilerin atılganlık ortalamaları 117.58 ± 17.65 ’tir. Yine Tablo 10’a göre $p < 0.05$ olduğu için Spor Lisesine giden öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğrencilerin atılganlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olduğunu söylemek olasıdır. Bu anlamlı farklılığın atılganlık ortalamalarının daha yüksek olması nedeniyle Anadolu Güzel Sanatlar Lisesindeki öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir.

5.2.3. Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Genel Lisedeki Öğrencilerin Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Lisesindeki öğrenciler ile Genel Lisedeki öğrencilerin atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını ortaya koymak için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: Spor Lisesindeki Öğrenciler ile Genel Lisedeki Öğrencilerin Atılganlık

Puanlarına İlişkin t-Testi Sonuçları

	N	X	SS	sd	t	P
Spor Lisesi	123	113.05	13.82	290	-2.229	.027*
Genel Lise	169	117.27	17.33			

* $p < 0.05$

Tablo 11’de görüldüğü gibi Spor Lisesine giden öğrencilerin atılganlık ortalamaları 113.05 ± 13.82 iken Genel Lisedeki öğrencilerin atılganlık ortalamaları 117.27 ± 17.33 ’tür. Yine Tablo 11’e göre $p < 0.05$ olduğu için Spor Lisesine giden öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile Genel Lisedeki öğrencilerin atılganlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın Genel Lisedeki öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir.

5.3. Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Akademik Başarı Ortalamaları ile Atılganlıklarının Karşılaştırılmasına İlişkin Bulgular

Çalışmaya katılan Spor Lisesi ve Farklı Liselerdeki öğrencilerin atılganlıkları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye ait bulgular bu bölümde sunulmuştur. Spor liseleri ile farklı liselerin akademik başarı ve atılganlık ortalamalarını gösteren betimsel istatistik sonuçları tablo 12’ de verilmiştir.

Tablo 12: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerindeki Öğrencilerin Akademik Başarı ve Atılganlık Ortalamalarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

	AKADEMİK BAŞARI			ATILGANLIK		
	N	X	SS	N	X	SS
SL	123	60.7	7	123	113,05	13,8
ML	203	62.7	8.4	203	114.52	14,6
AGSL	133	65.3	8,5	133	117,58	17,6
GL	169	66,7	9.7	169	117,27	17,3
TOPLAM	628	63.9	8.8	628	115,62	16

Tablo 12 ‘de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin akademik başarı ve atılganlık ortalamalarına bakıldığında Spor Liselerinin akademik başarı ortalamasının 60.7 ± 7 , atılganlık ortalamasının 113.05 ± 13.8 , Meslek Liselerinin akademik başarı ortalamasının 62.7 ± 8.4 , atılganlık ortalamasının 114.52 ± 14.6 , Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin akademik başarı ortalamasının 65.3 ± 8.5 , atılganlık ortalamasının 117.58 ± 17.6 ve Genel Liselerinde akademik başarı ortalamasının $66,7 \pm 9.7$, atılganlık ortalamasının 117.27 ± 17.3 olduğu gözle çarpılmaktadır. Tüm öğrencilerin ise akademik başarı ortalamalarının 63.9 ± 8.8 , atılganlık ortalamalarının ise 115.62 ± 16 olduğu tablo 12’ den anlaşılmaktadır.

Spor lisesi ve farklı lise türlerindeki öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin anlamlılık düzeyini ortaya koymak

amacıyla yapılan Pearson korelasyon katsayısı analizi sonuçları tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13: Spor Lisesi ve Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Atılganlık Düzeyleri ile Akademik Başarılarına İlişkin Sonuçlar

SPOR LİSESİ VE FARKLI LİSELERDEKİ ÖĞRENCİLERİN ATILGANLIK DÜZEYİ İLE AKADEMİK BAŞARILARINA İLİŞKİN SONUÇLAR			
LİSE TÜRÜ	R	P	N
Spor Lisesi	0,18	0,03*	123
Meslek Lisesi	0.20	0.00*	203
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	-0.07	0.39	133
Genel Lise	-0.01	0.88	169
Toplam	0.09	0,02*	628

* $p < 0.05$

Tablo 13'e göre uygulanan Pearson Momentler Çarpımı korelasyonu sonucu SL öğrencilerinin atılganlık düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ($p < 0.05$), yine ML öğrencilerinin de atılganlık düzeyleri ile akademik başarıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu ($p < 0.05$) ortaya çıkmaktadır.

Tablo 13'e göre uygulanan Pearson Momentler Çarpımı korelasyonu sonucu AGSL ve GL öğrencilerinin atılganlık düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur ($p > 0.05$).

Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin atılganlık düzeyleri akademik başarıları arasındaki anlamlılık düzeyine bakmak için uygulanan Pearson Momentler Çarpımı korelasyonu sonucunda anlamlı bir ilişki olduğu Tablo 13'ten anlaşılmaktadır ($p < 0.05$).

5.4.Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Demografik Özelliklerine Göre Atılganlıklarının İncelenmesi İle İlgili Bulgular

Araştırmaya katılan Spor Lisesi öğrencileri ile diğer liselerdeki öğrencilerin sınıf, cinsiyet, yaş, bki, aile birey sayısı, anne ve baba eğitim düzeyi, anne ve baba mesleği, aylık gelir, aile tutumu, anne ve babanın yaşayıp yaşamadığı, anne ve baba medeni durumu ve oturdukları evin durumuna göre atılganlıklarının farklılaşıp farklılaşmadığına bu bölümde bakılmıştır.

5.4.1. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının cinsiyetlerine göre incelenmesine yönelik betimsel istatistik analizi tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14: Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel

İstatistik Sonuçları

Değişken	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Erkek	94	112,4	13,9	190	114,9	14,3	62	115,7	18	69	117,8	15,2	415	115	15
Kız	29	115,1	13,2	13	108,4	18,1	71	119,1	17,3	100	116,8	18,7	213	116,7	17,7

Tablo 14’e göre SL öğrencilerinin erkek atılganlık ortalamalarının 112.40, kız öğrencilerin ise 115.1 olduğu, ML erkek öğrencilerin 114.9, kız öğrencilerin 108.46 olduğu, AGSL erkek öğrencilerin 115.7, kız öğrencilerin 119.1, GL erkek öğrencilerin 117.8 olduğu, kız öğrencilerin ise 116.8 olduğu görülmektedir. Tüm liselerde ise erkeklerin atılganlık ortalamaları 115, kızların ise 116.7 olduğu ortaya çıkmaktadır. SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin cinsiyetlere göre

atılgnlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Cinsiyetlerine göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3136,76	7	448,10	1,764	0,092
Gruplar İçi	157480,54	620	254		
Toplam	160617,31	627			

Tablo 15'ten anlaşılacağı üzere $p > 0.05$ olduğundan spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin cinsiyetlerine göre atılgnlıkları arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır.

5.4.2. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Atılgnlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılgnlıklarının sınıf düzeylerine göre incelenmesine yönelik betimsel istatistik analizi Tablo 16'da gösterilmiştir.

Tablo 16: Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Değişken	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
11	65	112,6	13,9	135	113,7	14,9	75	116,2	18,8	76	119,7	17,6	352	115,3	16,4
12	58	113,5	13,8	68	116	14,2	58	119,3	16	93	115,2	16,8	276	116	15,4

Tablo 16'ya göre SL öğrencilerinin 11. sınıf atılganlık ortalamalarının 112.6, 12. sınıf öğrencilerinin ise 113.5 olduğu, ML 11.sınıf öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 113.7, 12. sınıf öğrencilerinin 116 olduğu, AGSL 11. sınıf öğrencilerinin atılganlık ortalamalarının 116.2, 12. sınıf öğrencilerinin 119,3, GL 11.sınıf öğrencilerinin atılganlık ortalamalarının 119.7 olduğu, 12. sınıf öğrencilerinin ise 115.2 olduğu görülmektedir.Çalışmaya katılan tüm liselerin 11.sınıf öğrencilerinin atılganlık ortalamaları 115.3, 12. sınıfların ise 116 olduğu ortaya çıkmaktadır. SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 17'de gösterilmiştir.

Tablo 17: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3445,42	7	492,203	1,942	0,061
Gruplar İçi	157171,9	620	253,503		
Toplam	160617,3	627			

Tablo 17'de görüldüğü gibi $p > 0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin sınıf düzeylerine göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.4.3. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Yaşa Göre Atılgnlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılgnlıklarının yaşa göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 18: Öğrencilerin Yaşa Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Değişken YAŞ	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
16	14	108.6	14.8	8	107.2	16.9	10	116.6	22	14	113.7	21.1	46	111.6	18.6
17	62	112.7	13.4	111	113.7	14.3	61	115.5	16.4	73	119.7	17.8	308	115.2	15.6
18	44	115.1	14.2	73	116.1	15.2	50	120.9	18.7	71	115.5	16.1	237	116.8	16.1
19	3	108.6	9.2	9	115.8	11.8	7	112.8	16.6	9	114.8	13.8	28	114	13
20	-	-	-	2	122.5	14.8	5	117.6	12.2	2	123	32.5	9	119.8	15.5

Tablo 18’e göre araştırmaya katılan öğrencilerin yaşlarına göre atılgnlık ortalamalarına bakıldığında 16 yaşında olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılgnlık ortalamasının 108.6, ML öğrencilerinin 107.2, AGSL öğrencilerinin 116.6, GL öğrencilerinin 113.7 olduğu görülmektedir. 17 yaşında olan SL öğrencilerinin atılgnlık ortalaması 112.7, ML öğrencilerinin 113.7, AGSL öğrencilerinin 115.5, GL öğrencilerinin 119.7 olduğu anlaşılmaktadır. 18 yaşında olan SL öğrencilerinin atılgnlık ortalaması 115.1, ML öğrencilerinin 116.1, AGSL öğrencilerinin 120.9, GL öğrencilerinin 115.5 olduğu tablo 18’de verilmektedir. 19 yaşında olan SL öğrencilerinin atılgnlık ortalamasının 108.6, ML öğrencilerinin 115.8, AGSL öğrencilerinin 112.8, GL öğrencilerinin 114.8 olduğu 20 yaşında olan SL öğrencilerinin olmadığı, ML öğrencilerinin atılgnlık ortalamasının 122.5, AGSL öğrencilerinin 117.6, GL öğrencilerinin ise 123 atılgnlık ortalamasına sahip olduğu görülmektedir. Tüm liselerin atılgnlık ortalamasına bakıldığında 16 yaşında olanların atılgnlık ortalamasının 111.6, 17

yaşında olanların 115.2, 18 yaşında olanların 116.8, 19 yaşında olanların 114 ve 20 yaşında olanların 119.8 olduğu dikkat çekmektedir

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin yaşa göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 19’da gösterilmiştir.

Tablo 19: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Yaşa Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları Tablosu

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1353.684	3	338.421	1.324	0.260
Gruplar İçi	159263.6	623	255.640		
Toplam	160617.3	627			

Spor lisesi ve Farklı Liselerdeki öğrencilerin yaşa göre atılganlık puanlarının ölçülmesine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda $p>0.05$ olduğundan anlamlı bir farklılığın olmadığı tablo 19’da ortaya çıkmaktadır.

5.4.4. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin BKİ’lerine Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının BKİ’lerine göre incelenmesine yönelik betimsel istatistik analizi tablo 20’de gösterilmiştir. Tablo 20’ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin Beden Kitle İndeksine göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden zayıf olanların atılganlık ortalamalarının 107.6, ML öğrencilerinin 112, AGSL öğrencilerinin 117.3 ve GL öğrencilerinin ise 116.60 olduğu görülmektedir. Normal kiloda olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalamalarının 113.8, ML öğrencilerinin 115, AGSL öğrencilerinin 116.9, GL öğrencilerinin ise 116.9

olduğu anlaşılmaktadır.Hafif kilolu öğrencilerin atılganlık ortalamalarına bakıldığında da SL öğrencilerinin 118.6, ML öğrencilerinin 113.7, AGSL öğrencilerinin 124, GL öğrencilerinin ise 123.1 ortalamaya sahip oldukları görülmektedir.Çalışmaya katılan öğrencilerden obez-I ve obez-III olan öğrenciye rastlanmamakla beraber obez-II olan 2 öğrenciye rastlanmış olup bu öğrencilerinde atılganlık ortalamalarının 111 olduğu göze çarpmaktadır. Tüm liselere bakıldığında zayıf olanların atılganlık ortalamalarının 113.7, normal kiloda olanların 115.6, hafif kilolu olanların 119 olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 20: Öğrencilerin BKİ'lerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Değişken	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Zayıf	18	107,6	12,7	26	112,0	15,9	26	117,3	20,1	15	116,6	15	86	113,7	16,7
Normal Kilolu	102	113,8	13,8	158	115,0	14,1	93	116,9	16,1	144	116,9	17,8	496	115,6	15,6
Fazla kilolu	3	118,6	17	19	113,7	17,4	12	124,0	23,9	10	123,1	12,2	44	119	18,5
Obez-I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obez-II	-	-	-	-	-	-	2	111	12,7	-	-	-	2	111	12,7
Obez-III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Araştırmaya katılan öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile BKİ'leri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını araştırmak için Tek Yönlü Varyans Analizi uygulanarak sonuçlar Tablo 21'de verilmiştir. Tablo 21'e göre uygulanan Tek Yönlü Varyans Analizi sonucu Spor Liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile BKİ'leri arasında anlamlı bir ilişki olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 21: Spor Liseleri İle Farklı Lisedeki Öğrencilerin Atılganlık Düzeyleri ile BKİ'lerine İlişkin Sonuçlar

	Kareler Toplamı	sd	Kareler	F	P
			Ortalaması		
Gruplar Arası	859.712	3	286.571	1.119	0.341
Gruplar İçi	159757.6	624	256.022		
Toplam	160617,3	627			

5.4.5. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Aile Birey Sayısına Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının aile birey sayısına göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 22'de gösterilmiştir.

Tablo 22: Öğrencilerin Aile Birey Sayısına Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

Değişken	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Aile Birey Sayısı															
1-3	17	109,5	15,7	32	117,5	12,8	20	119,1	16,5	12	115,7	17,8	82	116	15,2
4-6	77	113,1	13,5	148	113,7	15,1	83	119,4	16,1	120	117,1	16,1	427	115,7	15,9
7-9	26	115,4	14	18	115,2	15	26	109,4	15,9	32	119,3	20,4	102	115,1	17
Daha fazla	3	110,3	6,6	4	112,7	12,1	-	-	-	5	109,6	25,7	12	110,8	17
Kardeşim yok	-	-	-	1	119	-	4	124,5	14	-	-	-	5	123,4	12,4

Tablo 22'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin aile birey sayısına göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden 1-3 kardeşe sahip olanların atılganlık ortalamalarının 109.5, ML öğrencilerinin 117.5, AGSL öğrencilerinin 119.1 ve GL öğrencilerinin ise 115.7 olduğu görülmektedir. 4-6

kardeşe sahip olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalamalarının 113.1, ML öğrencilerinin 113.7, AGSL öğrencilerinin 119.4, GL öğrencilerinin ise 117.1 olduğu anlaşılmaktadır. 7-9 kardeşe sahip olan öğrencilerin atılganlık ortalamalarına bakıldığında da SL öğrencilerinin 115.4, ML öğrencilerinin 115.2, AGSL öğrencilerinin 109.4, GL öğrencilerinin ise 119.3 ortalamaya sahip oldukları görülmektedir. 10 ve üzeri kardeşe sahip olan öğrencilerin atılganlık ortalamalarının SL öğrencilerinde 110.3, ML öğrencilerinde 112.7, GL öğrencilerinde 109.6 olduğu, kardeşi olmayan ML öğrencilerinin 119, AGSL öğrencilerinin ise 124.5 olduğu göze çarpmaktadır. Tüm liselere bakıldığında 1-3 arası kardeşe sahip öğrencilerin atılganlık ortalamalarının 116, 4-6 kardeşe sahip olanların 115.7, 7-9 kardeşe sahip olanların 115.1, 9'dan fazla kardeşe sahip olanların 110.8 ve kardeşe sahip olmayan öğrencilerin atılganlık ortalamalarının 123.4 olduğu ortaya çıkmaktadır. Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin aile birey sayılarına göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 23'te gösterilmiştir.

Tablo 23: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Aile Birey

Sayılarına göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları Tablosu

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	625,002	4	156,251	0,608	0,657
Gruplar İçi	159992,3	623	253,809		
Toplam	160617,3	627			

Tablo 23’te görüldüğü gibi $p>0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin aile birey sayılarına göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.4.6. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının anne eğitim düzeyine göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 24’te gösterilmiştir.

Tablo 24: Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeyine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
ANNE EĞİTİM DÜZEYİ															
Hiçbir Okul															
M. Değil	30	111,5	10,6	23	114,4	11,9	25	110,2	19	15	113,3	17,9	93	112,2	14,7
İlkokul M.	60	114,3	15,2	153	114,2	15,3	61	114,7	14,8	134	116,8	17,4	408	115,7	15,9
Ortaokul/ Lise M.	28	111,7	14,4	21	115,6	13,5	36	125,6	18,5	19	123	15,6	104	119	16,9
Üniversite/ Yüksekokul	5	114	10,9	6	118,6	13,9	9	118,8	13,9	-	-	-	20	117,6	12,7
Master/ Doktora	-	-	-	-	-	-	2	143	8,4	1	119	-	3	135	15

Tablo 24’e göre araştırmaya katılan öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden hiçbir okul mezunu olmayan anneye sahip olanların atılganlık ortalamalarının 111.5, ML öğrencilerinin 114.4, AGSL öğrencilerinin 110.2 ve GL öğrencilerinin ise 113.3 olduğu görülmektedir. Annesi ilkököl mezunu olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalamaları 114.3, ML öğrencilerinin 114.2, AGSL öğrencilerinin 114.7, GL

öğrencilerinin 116.8 olduğu anlaşılmaktadır. Annesi Ortaokul/Lise mezunu öğrencilerden SL öğrencilerinin atılgnlık ortalamasının 111.7, ML öğrencilerinin 115.6, AGSL öğrencilerinin 125.6, GL öğrencilerinin 123 olduğu görülmektedir. Üniversite/Yüksekokul mezunu anneye sahip olan SL öğrencilerinin atılgnlık ortalaması 114, ML öğrencilerinin 118.6, AGSL öğrencilerinin 118.8 olduğu, annesi master/doktora yapan AGSL öğrencilerinin ise atılgnlık ortalamasının 143, GL öğrencilerinin 119 olduğu tablo 24’te verilmektedir. Ayrıca tüm liselerin anne eğitim düzeylerine göre atılgnlık ortalamalarına bakıldığında annesi hiçbir okul mezunu olmayanların 112.2, ilkokul mezunu olanların 115.7, ortaokul/lise mezunu olanların 119, üniversite/yüksekokul mezunu olanların 117.6, master/doktora mezunu olanların ise 135 olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin anne eğitim düzeyine göre atılgnlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 25’te gösterilmiştir

Tablo 25: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeylerine göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	3566,722	4	891,681	3,537	0,007*
Gruplar İçi	157050,6	623	252,088		
Toplam	160617,3	627			

* $p < 0.05$

Tablo 25’ten anlaşılacağı üzere $p < 0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin anne eğitim düzeylerine göre atılgnlıkları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi grup lehine

olduğunu anlamak için gruplara önemlilik testlerinden Tukey Testi uygulanarak sonuçlar tablo 26’da gösterilmiştir.

Tablo 26: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne Eğitim Düzeylerine göre Atılganlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması(Post-Hoc)

Anne Eğitim Düzeyi		Ortalamalar Arası Fark	P
Hiçbir Okul Mezunu Değil	İlkokul Mezunu	-3,05	0,45
	Ortaokul/Lise Mezunu	-6,85*	0,02
	Üniversite/Yüksekokul Mezunu	-5,37	0,64
	Master/Doktora	-22,77	0,1

* $p < 0.05$

Yapılan analiz sonucunda annesi hiçbir okul mezunu olmayan öğrencilerin atılganlıkları ile annesi ortaokul/lise mezunu olan öğrencilerin atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0.05$). Tablo 24’teki betimsel istatistik sonuçlarına bakıldığında anlamlı farklılığın atılganlık ortalaması yüksek olan ($X=119$, $SS=16.9$) annesi ortaokul/lise mezunu olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir.

5.4.7. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Anne Mesleğine Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının anne mesleğine göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 27’de gösterilmiştir.

Tablo 27’ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin anne mesleğine göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden annesi ev hanımı olanların atılganlık ortalamasının 113.6, ML öğrencilerinin 114.4, AGSL öğrencilerinin 117.2, GL öğrencilerinin 117.5 olduğu görülmektedir. Annesi memur olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 109.3, ML öğrencilerinin

111.4, AGSL öğrencilerinin 117.1, GL öğrencilerinin 111 olduğu anlaşılmaktadır. Annesi işçi olan SL öğrencilerinin atılma puan ortalamasının 101.5, ML öğrencilerinin 113.8, AGSL öğrencilerinin 112, GL öğrencilerinin 118.6 olduğu tablo 27’de verilmektedir. Annesi Serbest Meslek grubunda olan SL öğrencisi olmamakla beraber ML öğrencilerinin atılma puan ortalamasının 113, AGSL öğrencilerinin 123.8, GL öğrencilerinin 103.3 olduğu annesi emekli olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılma puan ortalamasının 98, ML öğrencilerinin 132, AGSL öğrencilerinin 127.6 atılma puan ortalamasına sahip olduğu göze çarpmaktadır. Tüm liselerin atılma puan ortalaması annesi ev hanımı olanlarda 115.6, memur olanlarda 112.6, işçi olanlarda 112.1, serbest meslek grubunda olanlarda 115.7, emekli olanlarda 125.1 olduğu görülmektedir.

Tablo 27: Öğrencilerin Anne Mesleğine Göre Atılma Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
ANNE MESLEĞİ															
Ev Hanımı	115	113,6	13,9	189	114,4	14,9	116	117,2	17,8	160	117,5	17,3	578	115,6	16,1
Memur	3	109,3	9	5	111,4	7,6	6	117,1	13,3	1	111	-	16	112,6	10
İşçi	4	101,5	5,4	6	113,8	12,4	3	112	13	5	118,6	18,8	18	112,1	13,9
Serbest Meslek	-	-	-	1	113	-	5	123,8	23,4	3	103,3	11,8	9	115,7	20,2
Emekli	1	98	-	2	132	8,48	3	127,6	12,7	-	-	-	7	125,1	14,5

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin anne mesleğine göre atılma puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 28’de gösterilmiştir

Tablo 28: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne Mesleğine göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler		
			Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	997,669	4	249,417	0,973	0,421
Gruplar İçi	159619,6	623	256,211		
Toplam	160617,3	627			

Tablo 28’de görüldüğü gibi $p > 0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin anne mesleğine göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.4.8. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının baba eğitim düzeyine göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 29’da gösterilmiştir.

Tablo 29: Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
BABA EĞİTİM DÜZEYİ															
Hiçbir Okul	6	114,3	12,2	9	121,4	12,9	6	114,5	14,8	-	-	-	21	117,4	13,1
M. Değil															
İlkokul M.	47	112,5	13,2	117	113,6	14,6	53	114,1	18,7	92	114,9	17,9	308	113,8	16
Ortaokul/ Lise M.	60	114,1	14,6	63	114,2	14,3	58	121,2	16	67	120,1	16,5	247	117,5	15,6
Üniversite/ Yüksekokul	10	108,3	12,9	11	114,7	17	10	116,2	14,3	9	118,3	15,3	42	114,9	16,1
Master/ Doktora	-	-	-	3	134	9,6	6	117,6	27,3	1	129	-	10	123,7	22,3

Tablo 29'a göre araştırmaya katılan öğrencilerin baba eğitim düzeyine göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden hiçbir okul mezunu olmayan babaya sahip olanların atılganlık ortalamalarının 114.3, ML öğrencilerinin 121.4, AGSL öğrencilerinin 114.5 olduğu görülmektedir. Babası ilkokul mezunu olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalamaları 112.5, ML öğrencilerinin 117, AGSL öğrencilerinin 114.1, GL öğrencilerinin 114.9 olduğu anlaşılmaktadır. Babası Ortaokul/Lise mezunu öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 114.1, ML öğrencilerinin 114.2, AGSL öğrencilerinin 121.2, GL öğrencilerinin 120.1 olduğu görülmektedir. Üniversite/Yüksekokul mezunu babaya sahip olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalaması 108.3, ML öğrencilerinin 114.7, AGSL öğrencilerinin 116.2, GL öğrencilerinin 118.3 olduğu, babası master/doktora yapan ML öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 134, AGSL öğrencilerinin 117.6, GL öğrencilerinin 129 olduğu tablo 29'da verilmektedir. Ayrıca tüm liselerin baba eğitim düzeylerine göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında babası hiçbir okul mezunu olmayanların 117.4, ilkokul mezunu olanların 113.8, ortaokul/lise mezunu olanların 117.5, üniversite/yüksekokul mezunu olanların 114.9, master/doktora mezunu olanların ise 123.7 olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin baba eğitim düzeyine göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 30'da gösterilmiştir.

Tablo 30: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeylerine göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	2630,013	4	657503	2,593	0,036*
Gruplar İçi	157987,3	623	253,591		
Toplam	160617,3	627			

* $p < 0.05$

Tablo 30'dan anlaşılacağı üzere $p < 0,05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin baba eğitim düzeylerine göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu farklılığın hangi grup lehine olduğunu anlamak için gruplara önemlilik testlerinden Tukey Testi uygulanarak sonuçlar tablo 31'de gösterilmiştir.

Tablo 31: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeylerine göre Atılganlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc)

Baba Eğitim Düzeyi	Ortalamalar Arası Fark	P	
İlkokul Mezunu	Hiçbir Okul Mezunu Değil	-3,61	0,85
	Ortaokul/Lise Mezunu	-3,69*	0,05
	Üniversite/Yüksekokul Mezunu	-1,13	0,99
	Master/Doktora	-9,8	0,30

* $P < 0.05$

Yapılan analiz sonucunda babası ilkokul mezunu olan öğrencilerin atılganlıkları ile babası ortaokul/lise mezunu olan öğrencilerin atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0.05$). Tablo 29'daki betimsel istatistik sonuçlarına bakıldığında anlamlı farklılığın atılganlık ortalaması yüksek olan ($X=117.5$, $SS=15.6$) babası ortaokul/lise mezunu olan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir.

5.4.9. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının baba mesleğine göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik anali sonuçları tablo 32’de gösterilmiştir.

Tablo 32: Öğrencilerin Baba Mesleğine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin

Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
BABA MESLEĞİ															
Çalışmıyor	11	116	11,5	10	107,9	14,4	9	110,4	9,8	12	120,4	15,1	42	114,1	13,5
Memur	23	112,2	14,1	26	114,8	15,1	25	119,9	20,5	19	119,1	19	93	116,4	17,3
İşçi	28	111,4	13,3	51	114,1	15,4	30	115,6	19,4	29	115,5	17,5	139	114,1	16,3
Serbest Meslek	37	115,6	14,6	89	114,8	13,9	41	118,7	18,7	103	117,3	17,6	269	116,5	16,2
Emekli	24	110,4	13,9	27	116,1	15,6	28	118,2	12,9	6	112,8	12,4	85	114,9	16

Tablo 32’ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin baba mesleğine göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden babası çalışmayanların atılganlık ortalamasının 116, ML öğrencilerinin 107.9, AGSL öğrencilerinin 110.4, GL öğrencilerinin 120.4 olduğu görülmektedir. Babası memur olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 112.2, ML öğrencilerinin 114.8, AGSL öğrencilerinin 119.9, GL öğrencilerinin 119.1 olduğu anlaşılmaktadır. Babası işçi olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 111.4, ML öğrencilerinin 114.1, AGSL öğrencilerinin 115.6, GL öğrencilerinin 115.5 olduğu tablo 32’de verilmektedir. Babası Serbest Meslek grubunda olan SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 115.6, ML öğrencilerinin 114.8, AGSL öğrencilerinin 118.7, GL öğrencilerinin 117.3 olduğu babası emekli olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 110.4, ML öğrencilerinin 116.1, AGSL öğrencilerinin 118.2, GL öğrencilerinin ise 112.8 atılganlık ortalamasına sahip olduğu göze

çarpmaktadır. Tüm liselerin atılma oranlarına bakıldığında babası çalışmayanların 114.1, memur olanların 116.4, işçi olanların 114.1, serbest meslek grubunda olanların 116.5, emekli olanların 114.9 atılma oranlarına sahip olduğu dikkat çekmektedir.

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin baba mesleğine göre atılma oranları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 33'te gösterilmiştir

Tablo 33: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Baba Mesleğine göre Atılma Oranlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	739,073	4	184,768	0,720	0,578
Gruplar İçi	159878,2	623	256,626		
Toplam	160617,3	627			

Tablo 33'te görüldüğü gibi $p > 0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin baba mesleğine göre atılma oranları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.4.10. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirlerine Göre Atılma Oranlarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılma oranlarının ailelerinin aylık gelirlerine göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 34'te gösterilmiştir.

Tablo 34'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin ailelerinin aylık gelirlerine göre atılđanlık ortalamalarına bakıldığında aylık geliri asgari ücret-1.000 TL arası olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılđanlık ortalamasının 113.1, ML öğrencilerinin 113.7, AGSL öğrencilerinin 116.2, GL öğrencilerinin 117.9 olduğu görölmektedir. Aylık geliri 1.001-2.000 TL aralığında olan SL öğrencilerinin atılđanlık ortalaması 111.6, ML öğrencilerinin 114.3, AGSL öğrencilerinin 119, GL öğrencilerinin 116.9 olduğu anlaşılmaktadır.2.001-3.000TL aralığında aylık gelire sahip aileye mensup öğrencilerden SL öğrencilerinin atılđanlık ortalaması 123.5, ML öğrencilerinin 125.8, AGSL öğrencilerinin 118.6, GL öğrencilerinin 108.5 olduğu tablo 34'te verilmektedir.3.001-4.000 aylık gelir sahibi aileye mensup SL öğrencilerinin atılđanlık ortalamasının 101, ML öğrencilerinin 111, AGSL öğrencilerinin 122.2, GL öğrencilerinin 114 olduğu aylık geliri 4.001 ve üstü aylık gelir sahibi ailenin bireyi olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılđanlık ortalamasının 131, ML öğrencilerinin 121.7, AGSL öğrencilerinin 119, GL öğrencilerinin ise 112 atılđanlık ortalamasına sahip olduğu göze çarpmaktadır.Tüm liselerin atılđanlık ortalamasına bakıldığında asgari ücret – 1.000 TL aralığında aylık geliri olan aileye sahip öğrencilerin atılđanlık ortalamasının 115, 1.001-2.000 TL olanların 115.8, 2.001-3.000 arası olanların 120.7, 3.001-4.000 TL arası olanların 113.1 ve 4.001 ve üstü aralığında olanların ise atılđanlık ortalamalarının 122.2 olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 34: Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirlerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
A. Ücret.- 1.000 TL	79	113,1	13,5	147	113,7	14,1	75	116,2	17,9	101	117,9	18,4	402	115	16,1
1.001- 2.000 TL	35	111,6	14,3	41	114,3	15,4	43	119	117,9	58	116,9	14,3	178	115,8	15,6
2.001- 3.000 TL	4	123,5	10,1	5	125,8	13,1	6	118,6	9,8	2	108,5	19	17	120,7	12
3.001- 4.000 TL	3	101	5,1	1	111	-	4	122,2	24,8	3	114	23,6	11	113,1	19,5
4.001 TL ve üstü	2	131	11,3	9	121,7	19,4	5	119	16,3	5	112	16,6	20	122,2	16,1

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin ailelerinin aylık gelirlerine göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 35'te gösterilmiştir

Tablo 35: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Ailelerinin Aylık Gelirlerine Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler		
			Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1512,642	4	378,161	1,481	0,206
Gruplar İçi	159104,7	623	255,385		
Toplam	160617,3	627			

Tablo 35'te görüldüğü gibi $p > 0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin baba mesleğine göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.4.11. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Aile Büyüklerinin Tutumuna Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının aile büyüklerinin tutumuna göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 36'da gösterilmiştir.

Tablo 36: Öğrencilerin Aile Büyüklerinin Tutumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S.L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Demokratik	32	111,9	10,7	60	117,2	13,3	39	117,1	17,1	65	121,1	16,2	196	117,7	15
Otoriter	26	109	12,4	39	112,8	15,4	24	120,5	20,7	40	117,5	18,1	130	114,8	17,1
Koruyucu	55	115	15,6	92	114,9	14,1	64	117	16,7	60	112,7	17,7	270	114,9	15,9
İlgisiz	10	116,2	14,4	12	103	18	6	114,6	20,5	4	119	4,2	32	111,3	17

Tablo 36'ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin aile büyüklerinin tutumuna göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında demokratik aileye sahip öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 111.9, ML öğrencilerinin 117.2, AGSL öğrencilerinin 117.1, GL öğrencilerinin 121.1 olduğu görülmektedir. Otoriter aileye mensup öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalaması 109, ML öğrencilerinin 112.8, AGSL öğrencilerinin 120.5, GL öğrencilerinin 117.5 olduğu anlaşılmaktadır. Koruyucu ailedeki SL öğrencilerinin atılganlık ortalaması 115, ML öğrencilerinin 114.9, AGSL öğrencilerinin 117, GL öğrencilerinin 112.7 olduğu tablo 36'da verilmektedir. Ailesi ilgisiz olan SL öğrencilerinin ise atılganlık ortalaması 116.2, ML öğrencilerinin 103, AGSL öğrencilerinin 114.6, GL öğrencilerinin 119 olduğu göze çarpmaktadır. Tüm liselere bakıldığında demokratik aileye sahip öğrencilerin atılganlık ortalamasının

117.7, otoriter aileye sahip öğrencilerin atılganlık ortalamasının 114.8, koruyucu aileye sahip öğrencilerin atılganlık ortalamasının 114.9, ilgisiz aileye sahip öğrencilerin atılganlık ortalamasının ise 111.3 olduğu görülmektedir.

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin aile büyüklerinin tutumuna göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 37’de gösterilmiştir.

Tablo 37: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Aile Büyüklerinin Tutumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler		
			Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1696,112	4	565,371	2,220	0,085
Gruplar İçi	158921,2	623	254,681		
Toplam	160617,3	627			

Tablo 37’de görüldüğü gibi $p>0.05$ olduğu için spor liseleri ile farklı liselere giden öğrencilerin baba mesleğine göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5.4.12. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Anne ve Babalarının Hayatta Olma Durumuna Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının annelerinin ve babalarının hayatta olma durumuna göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 38’de gösterilmiştir.

Tablo 38: Öğrencilerin Annelerinin ve Babalarının Hayatta Olma Durumuna Göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Anne Yaşıyor mu?															
Evet	121	113.3	13.6	200	114.5	14.6	130	117.9	17.5	167	117.6	17	618	115,8	15,8
Hayır	2	95.5	16.2	3	113	18.5	3	102.3	20.5	2	84	7	10	100,5	17,9
Baba Yaşıyor mu?															
Evet	115	113.4	14	200	114.6	14.7	125	117.4	18	164	117.6	17.2	603	115,8	16,1
Hayır	8	107.7	7.8	3	103.6	4.9	8	119.8	10	5	103.4	16.1	25	111,2	12,6

Tablo 38'e göre çalışmaya katılan öğrencilerin anne ve babalarının hayatta olma durumuna göre atılganlıkları incelendiğinde SL öğrencilerinin annesi hayatta olanların atılganlık ortalamasının 113.3, babası hayatta olanların 113.4, annesi vefat edenlerin 95.5, babası vefat edenlerin ise 107.7 olduğu görülmektedir. ML öğrencilerinin annesi hayatta olanların atılganlık ortalamasının 114.5, babası hayatta olanların 114.6, annesi vefat edenlerin 113, babası vefat edenlerin ise 103.6 olduğu anlaşılmaktadır. AGSL öğrencilerinin ise annesi hayatta olanların atılganlık ortalamasının 117.9, babası hayatta olanların 117.4, annesi vefat edenlerin 102.3, babası vefat edenlerin ise 119.8 olduğu tablo 38'e bakıldığında söylenebilir. GL öğrencilerinin ise annesi hayatta olanların atılganlık ortalamasına bakıldığında 117.6, babası hayatta olanların 117.6, annesi vefat edenlerin 84, babası vefat edenlerin 103.4 olduğu görülmektedir. Tüm öğrencilere bakıldığında annesi ve babası hayatta olanların atılganlık ortalamalarının 115.8, annesi vefat edenlerin 100.5, babası vefat edenlerin 111.2 olduğu ortaya çıkmaktadır. Çalışmaya katılan öğrencilerin annelerinin ve babalarının hayatta olma durumuna göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılık olup

olmadığını ortaya koymak için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonuçları tablo 39’da verilmiştir.

Tablo 39: Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Anne ve Babalarının Hayatta Olma Durumuna Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bağımsız Gruplar T-Testi Sonuçları

	N	X	SS	sd	t	P
Anne Yaşıyor mu?						
Evet	618	115.8	15.8	626	3.032	.003*
Hayır	10	100.5	17.9			
Baba Yaşıyor mu?						
Evet	603	115.8	16.1	626	1.399	.162
Hayır	25	111.2	12.6			

* $p < 0.05$

Tablo 39’da görüldüğü gibi Spor Liseleri ile Farklı Liselerdeki öğrencilerin anne ve babalarının hayatta olma durumuna göre atılganlık puanlarının anlamlılık seviyesini belirlemek amacıyla yapılan “Bağımsız T Testi” sonucunda “Anneniz Yaşıyor mu?” sorusuna “Evet” veya “Hayır” cevabı veren öğrencilerin annelerinin hayatta olma durumuna göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu göze çarpmaktadır ($p < 0.05$). Bu farklılığın soruya “Evet” cevabı veren öğrencilerin lehine olduğu tablo 39’a bakıldığında görülmektedir.

“Babanız yaşıyor mu” sorusuna “Evet” veya “Hayır” cevabı veren öğrencilerin babalarının hayatta olma durumuna göre atılganlık puanları arasındaki anlamlılık düzeyine bakıldığında $p > 0.05$ olduğundan anlamlı bir farklılığın olmadığını söylemek olasıdır.

5.4.13. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Anne-Baba Medeni Durumuna Göre Atılganlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının anne-baba medeni durumuna göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 40’ta gösterilmiştir.

Tablo 40: Öğrencilerin Anne-Baba Medeni Durumuna Göre Atılganlık

Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Anne-Baba Medeni Durumu															
Evli	109	113.8	13.9	191	114.5	14.8	118	117.2	17.4	155	118.3	17.1	571	115.9	15.9
Boşanmış.	3	102.6	5	6	117	12.4	7	129.4	19.9	8	106.3	11.4	25	115	16.7
Ayrı Yaşıyor	2	118	12.7	1	115	-	-	-	-	-	-	-	4	118.5	8
Diğer	9	105.6	12	5	110.2	13.7	8	112.5	16.8	6	104.3	22	28	108.2	15.6

Tablo 40’a göre araştırmaya katılan öğrencilerin anne-baba medeni durumuna göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden anne ve baba evli olanların atılganlık ortalamalarının 113.8, ML öğrencilerinin 114.5, AGSL öğrencilerinin 117,2 ve GL öğrencilerinin ise 118.3 olduğu görülmektedir. Anne ve babası boşanmış olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 102.6, ML öğrencilerinin 117, AGSL öğrencilerinin 129.4, GL öğrencilerinin 106.3 olduğu anlaşılmaktadır. Anne ve babası ayrı yaşayan öğrencilerin atılganlık ortalamasına bakıldığında ise SL öğrencilerinin 118, ML öğrencilerinin 115 olduğu görülmekte olup AGSL ve GL öğrencilerinden anne ve babasının ayrı yaşadığı öğrenciye rastlanmamıştır. Anne ve babasının medeni durumuna ait seçeneklerden “Diğer” seçeneğini işaretleyen öğrencilerden SL

öğrencilerinin atılganlık ortalamasının 105.6, ML öğrencilerinin 110.2, AGSL öğrencilerinin 112.5 ve GL öğrencilerinin 104.3 olduğu tablo 40’da gösterilmektedir.Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin anne-baba medeni durumuna göre atılganlık ortalamaları ise anne babaları evli olanların 115.9, boşanmış olanların 115, ayrı yaşayanların 118.5 ve “Diğer” seçeneğini işaretleyenlerin ise 108.2 ortalamaya sahip olduğu söylenebilir.

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin anne-baba medeni durumuna göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 41’de gösterilmiştir.

Tablo 41: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Anne-Baba Medeni Durumuna göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	1643.090	3	547.697	2,150	0,093
Gruplar İçi	158974.2	624	254.766		
Toplam	160617,3	627			

Spor lisesi ve Farklı Liselerdeki öğrencilerin anne-baba medeni durumlarına göre atılganlık puanlarının ölçülmesine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda $p>0.05$ olduğundan anlamlı bir farklılığın olmadığı tablo 41’de ortaya çıkmaktadır.

5.4.14. Spor Liseleri İle Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Oturdukları

Evin Durumuna Göre Atılgnlıklarının İncelenmesine İlişkin Bulgular

Spor Liseleri ile diğer liselerdeki öğrencilerin atılgnlıklarının oturdukları evin durumuna göre incelenmesine ilişkin betimsel istatistik analiz sonuçları tablo 42’de gösterilmiştir.

Tablo 42: Öğrencilerin Oturdukları Evin Durumuna Göre Atılgnlık Puanlarına İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları

DEĞİŞKEN	S.L.			M.L			A.G.S. L.			G.L.			TOPLAM		
	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS	N	X	SS
Oturduğunuz Ev															
Kendinize Ait	89	112.9	12.8	161	113.7	14.9	93	117.4	16.3	150	116.9	17.3	492	115.2	15.6
Akrabanıza Ait	4	117.2	15.3	4	125.7	5.5	3	110.6	12	4	111.2	11.4	15	116.6	12
Kira	30	112.7	16.3	35	117.7	13.9	34	120.5	19.6	14	123.6	19.5	114	118.1	17.4
Diğer	-	-	-	3	104.3	1.5	3	94.6	27.3	1	111	-	7	101.1	17

Tablo 42’ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin oturdukları evin durumuna göre atılgnlık ortalamalarına bakıldığında SL öğrencilerinden evi kendilerine ait olanların atılgnlık ortalamalarının 112.9, ML öğrencilerinin 113.7, AGSL öğrencilerinin 117.4 ve GL öğrencilerinin ise 116.9 olduğu görülmektedir. Evi akrabasına ait olan öğrencilerden SL öğrencilerinin atılgnlık ortalamasının 117.2, ML öğrencilerinin 125.7, AGSL öğrencilerinin 110.6, GL öğrencilerinin 111.2 olduğu anlaşılmaktadır. Evi kira olan öğrencilerin atılgnlık ortalamasına bakıldığında ise SL öğrencilerinin 112.7, ML öğrencilerinin 117.7, AGSL öğrencilerinin 120.5, GL öğrencilerinin 123.6 olduğu görülmektedir. Oturdukları evin durumuna ait seçeneklerden “Diğer” seçeneğini işaretleyen öğrencilerden SL öğrencisinin olmadığı, ML öğrencilerinin atılgnlık ortalamasının 104.3, AGSL öğrencilerinin 94.6 ve GL öğrencilerinin 111 olduğu

tablo 42’de gösterilmektedir.Çalışmaya katılan tüm öğrencilerin oturdukları evin durumuna göre atılganlık ortalamalarına bakıldığında ise evi kendine ait olan öğrencilerin atılganlık ortalamasının 115.2, evi akrabasına ait olanların 116.6, evi kira olanların 118.1 ve “Diğer” seçeneğini işaretleyenlerin ise 101.1 ortalamaya sahip olduğu söylenebilir.

Çalışmaya katılan SL ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin oturdukları evin durumuna göre atılganlık puanları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını ölçmek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 43’te gösterilmiştir.

Tablo 43: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Oturdukları Evin Durumuna göre Atılganlık Puanlarına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi

Sonuçları

	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar Arası	2297.106	3	765.702	3.018	0,029*
Gruplar İçi	158320.2	624	253.718		
Toplam	160617,3	627			

* $p<0.05$

Spor lisesi ve Farklı Liselerdeki öğrencilerin oturdukları evin durumuna göre atılganlık puanlarının ölçülmesine yönelik yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda $p<0.05$ olduğundan anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir.Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla önemlilik testlerinden Tukey Testi yapılarak tablo 44’te verilmiştir.

Tablo 44: Spor Lisesi ve Farklı Lise Türlerine Giden Öğrencilerin Oturdukları Evin Durumuna Göre Atılganlık Düzeylerinin Çoklu Karşılaştırılması (Post-Hoc)

OTURDUĞUNUZ EV		Ortalamalar Arası	P
		Fark	
Kira	Kendinize Ait	2.9445	0.285
	Akrabanıza Ait	1.5579	0.985
	Diğer	-17.0150	0.032*

* $P < 0.05$

Yapılan analiz sonucunda kirada oturan öğrencilerin atılganlıkları ile “Diğer” seçeneğini işaretleyenlerin atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılığın olduğu ortaya çıkmıştır ($p < 0.05$). Tablo 42’deki betimsel istatistik sonuçlarına bakıldığında anlamlı farklılığın atılganlık ortalaması yüksek olan kirada oturan öğrencilerin ($X=118.1$, $SS=17.4$) lehine olduğu görülmektedir.

6.TARTIŞMA

Bu bölümde, Spor liseleri ile farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlıkları ile akademik başarılarının ve bu liselere devam eden öğrencilerin demografik özelliklerinin atılganlığa etkisinin incelenmesi amacıyla, araştırma kapsamındaki öğrencilerden elde edilen veriler baz alınarak tartışılmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri incelenirse okul türü değişkenine bakıldığında katılımcılar SL (% 19.6), ML (% 32.3), AGSL (% 21.2) ve GL (% 26.9) öğrencilerinden oluşmaktadır. En fazla 11. sınıf (% 56.1) öğrencisi olduğu, erkek öğrencilerin (% 66.1) kız öğrencilerden (% 33.9) fazla olduğu görülmekte olup katılımcıların genel de 17 yaşında (% 49) ve 18 yaşında (% 37.7) olduğu, öğrencilerin Beden Kitle İndeksi (BKİ) incelendiğinde normal kilolu olanların (% 78.9) çoğunlukta olduğu izlenmiştir (*Tablo 3*).

Diğer demografik özellikler incelendiğinde aile birey sayısı 4-6 arasında olanların (% 67.9) çoğunlukta olduğu, anne ve baba eğitim düzeyinde genelde annelerin (% 64.9) ve babaların ilkokul mezunu (% 49) olduğu saptanmış olup annelerin genelde ev hanımı (% 92), babalarında serbest meslek grubunda (% 42.8) oldukları görülmüştür (*Tablo 4*). Ayrıca katılımcıların ailelerinin aylık geliri genelde asgari ücret-1000 TL (% 64) aralığındadır. Katılımcıların büyük oranda ailesinin “Koruyucu“ (% 43) aile tutumuna sahip, anne (% 98), babasının (% 96) hayatta ve evli (% 91), oturdukları evlerinde kendilerine ait (% 78) olduğu bulunmuştur (*Tablo 5*).

Atılganlık genel olarak; uygun bir çerçeve içinde açık, dolaysız ve dürüst bir iletişim kurma biçimidir (44). Bu iletişim biçimini test etmek amacıyla uygulanan R.A.E sonucunda yapılan puanlamada çekingenliğe uzanan uç +30’a,

atılmalığa uzanan uç ise +180'e ulaşmaktadır (9). Çalışmaya katılan öğrencilerden en yüksek atılmalılık ortalamasının 165, en düşük atılmalılık ortalamasının ise 69 olduğu saptanmış olup yine araştırma kapsamındaki tüm öğrencilerin atılmalılık ortalamalarının normal düzeyde (115.62±16) olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 6). Spor liseleri ile farklı liselerdeki öğrencilerin atılmalılık düzeylerine bakıldığında ise Spor Liselerinin atılmalılık ortalamalarının 113.05±13.82, Meslek Liselerinin atılmalılık ortalamalarının 114.52±14.69, Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin atılmalılık ortalamalarının 117,58±17.65, Genel Liselerin atılmalılık ortalamalarının ise 117,27±17.33 olduğu görülmektedir (Tablo 6). Spor Liseleri ile farklı liselerin atılmalılıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p<0.05$, Tablo 7). AGSL öğrencileri GL öğrencilerine göre ve GL öğrencileri ML öğrencilerine göre daha atılmalı çıkmıştır. En yüksek atılmalılık ortalamasına sahip lisenin AGSL, en düşük düzeyde atılmalılık ortalamasına sahip lisenin ise SL olduğu görülmüştür (Tablo 8).

Kapıkıran (1993), Demirpolat (1991), Suveren (1991); bireylerin spor etkinlikleri içinde bulunmaları beden, ruh ve kişilik yapısını geliştirme de, iradeyi güçlendirme de, güveni oluşturma da, kendini kontrol etme de önemli katkılar sağlayarak bireylerin atılmalı bireyler olmalarında rol oynadığını belirtmektedir (21, 42, 67). Adalı (2006) yapmış olduğu araştırmada sporun atılmalılığı artırdığı neticesine ulaşmıştır (2). Araştırmamız sonucunda spor eğitiminin yoğun olarak verildiği SL öğrencilerinin normalde atılmalılık ortalamasının orta düzeyde olduğu, fakat beklenenin aksine araştırma kapsamındaki farklı liselerde okuyan öğrencilerden atılmalılık düzeyinin daha düşük çıktığı bulunmuştur (Tablo 6).

SL öğrencileri ile ML öğrencilerinin atılganlıkları incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür ($p>0.05$, Tablo 9). Bu durum da SL öğrencileri ile ML öğrencilerinin atılganlık puanlarının birbirine yakın olduğu sonucunu göstermektedir. Becet (1989), Meslek Lisesi öğrencileri ile Normal lise öğrencilerinin atılganlık düzeylerini karşılaştırdığı araştırmasında, normal lise öğrencilerinin atılganlık düzeyini meslek lisesi öğrencilerine göre daha yüksek bulmuştur (15). Mentş (2007)' in çalışmasında da ML öğrencilerinin atılganlıklarının diğer liselere oranla düşük bulunduğu rapor edilmiştir (50). Onur (2006), ML öğrencilerinin atılganlık düzeylerini GL öğrencilerine göre daha düşük düzeyde bulmuştur (57). Tüm bu çalışmalar yaptığımız çalışmanın bulgularıyla paralellik göstermekle beraber ML öğrencilerinin daha önce yapılan araştırmalarda da atılganlık puanlarının yüksek olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

SL öğrencileri ile AGSL öğrencilerinin atılganlıklarına bakıldığında AGSL öğrencilerinin lehine anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır ($p<0.05$, Tablo 10). Yapılan literatür taramasında SL veya AGSL öğrencilerinin atılganlıklarının karşılaştırıldığı bir araştırmaya rastlanmamıştır. Sonuç olarak AGSL öğrencileri SL öğrencilerine göre atılganlık ortalamaları daha yüksektir denilebilir.

SL öğrencileri ile GL öğrencileri arasındaki atılganlık puanları incelendiğinde ise yine GL öğrencileri lehine anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($p<0.05$, Tablo 11). Daha önce yapılan araştırmalarda da GL öğrencilerinin atılganlık puanlarının diğer liselere nazaran daha yüksek olduğu görülmektedir. Vatansever (2002)'in özel ve devlet liselerindeki öğrenciler

üzerinde yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin liseye giriş ve bitirirken sahip olduğu iletişim becerileri karşılaştırılmıştır. Buna ek olarak, öğrencilerin atılganlık, empatik beceri, anne babanın öz veya üvey olma durumu, anne babanın birlikte ve ayrı olma durumu, anne babanın sahip oldukları meslek grupları, ailenin aylık geliri durumu gibi değişkenlere göre araştırılmış, araştırma sonucuna göre; devlet liselerinin 1. sınıfında okuyan öğrencilerin atılganlık düzeyi özel liselerin 1. sınıfında okuyan öğrencilere oranla yüksek çıkmıştır, devlet liselerinin 1. sınıfında okuyan öğrencilerin atılganlık düzeyi ve iletişim çatışmalarına girme eğilimi düzeyi devlet lisesi 3. sınıf öğrencilerinden yüksek bulunmuştur (82). Yine Mentş (2007)'in Özel Lise ile Normal Lise öğrencilerinin atılganlıklarının karşılaştırılmasında Normal Lise öğrencilerinin lehine bulmuş olduğu atılganlık ortalaması da (50), GL öğrencilerinin atılganlıklarının yüksek çıkmasıyla paralellik göstermektedir. Bir başka çalışmada da Normal Lise öğrencileri ile ML öğrencileri karşılaştırılmış ve çalışmada Normal Lise lehine farklılık bulunmuştur (57). Literatür bulguları da araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Eğitimsel başarıdaki farklılığın genellikle alınan notlardaki farklılıkla bağdaştırıldığını ve bu notların eğitimsel başarı olarak açıklandığını dile getiren Parelius (1987), öğrenci tutum ve değerlerinin eğitimde başarıyı etkileyen başlıca faktörlerden biri olduğunu belirtmiştir (45). Aynı düşünceye paralel olarak Bloom (1998)' da öğrenci başarısının puan ya da not gibi sayısal bir göstergeyle ortaya konduğunu belirtmektedir (17). Bu bağlamda SL öğrencileri ile ML, AGSL ve GL öğrencilerinin akademik başarı ortalamalarına (ABO) bakıldığında ortalamaların birbirine yakın olması dikkat çekmektedir (Tablo 12). Araştırmamızda: SL öğrencilerinin ABO'sunun 60.7 ± 7 , atılganlık ortalamasının 113.05 ± 13.8 ; ML

öğrencilerinin ABO'sunun 62.7 ± 8.4 , atılganlık ortalamasının 114.52 ± 14.6 ; AGSL öğrencilerinin ABO'sunun 65.3 ± 8.5 , atılganlık ortalamasının $117,58 \pm 17.6$; GL öğrencilerinin ise ABO'sunun 66.7 ± 9.7 , atılganlık ortalamasının $117,27 \pm 17.3$ olarak ve tüm öğrencilerin ABO'su ise 63.9 ± 8.8 ve atılganlık ortalaması 115.62 ± 16 olarak hesaplanmıştır (*Tablo 12*). ABO'ya bakıldığında atılganlık ortalaması en yüksek olan AGSL öğrencileri ile GL öğrencilerinin akademik başarı ortalaması da yüksek bulunmuştur. Diğer taraftan atılganlık ortalaması en düşük çıkan SL ve ML öğrencileri, AGSL ve GL öğrencileriyle karşılaştırıldığında akademik başarısının da düşük olduğu gözlenmektedir.

SL, ML, AGSL, GL öğrencilerinin akademik başarıları ile atılganlıkları incelendiğinde SL ve ML öğrencilerinin akademik başarıları ile atılganlıkları arasında pozitif yönde bir ilişki görülürken ($r=0.18$, $r=0.20$ $p<0.05$, *Tablo 13*) AGSL ve GL öğrencilerinde anlamlı bir ilişkinin olmadığı gözlenmiştir ($r=-0.07$, $r=-0.01$, $p>0.05$, *Tablo 13*). Genel olarak tüm öğrencilerin atılganlıkları ile akademik başarı ortalaması arasındaki ilişki incelendiğinde pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür ($r=0.09$, $p<0.05$, *Tablo 13*). Çalışmaya katılan liselerin tamamı incelendiğinde atılganlıkla akademik başarı arasında bir ilişkinin olduğu neticesi çıkarılabilir. Bu durum dikkate alındığında atılganlığın akademik başarı üzerinde etkisinin olduğu gözlenmiştir. Yavuzer (1993), akademik başarı, tüm öğretim kademelerinde öğrencinin akademik potansiyelin bir göstergesi olarak kabul edilmekte ve başarılı olan öğrenci öğrenmeye ilgi duymakta, aldığı yüksek notlar, ona zevk vermektedir. Buna karşılık, akademik amaçlara yönlendirilmemiş öğrencinin, okulda kendini gerçekleştirme motivasyonu düşük

olmakta ya da hiç bulunmamaktadır (88). Bu nedenle akademik başarı ile atılganlık düzeyinin birbiri ile sürekli etkileşim içinde olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamına alınan tüm öğrencilerin cinsiyetlerine göre atılganlıkları incelendiğinde anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır ($p>0.05$, *Tablo 15*). Ancak GL erkek öğrencilerinin diğer liselerdeki erkek öğrencilerden, AGSL kız öğrencilerinde diğer liselerdeki kız öğrencilerden daha atılgan olduğu izlenmiştir. En düşük atılganlık ortalamasına sahip erkek öğrencilerin SL öğrencileri, kız öğrencilerin ise ML öğrencileri olduğu, kız öğrencilerin atılganlıklarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu belirlenmiştir (*Tablo 14*). Kapıkıran (1993), Aydın (1991) ve Onur (2006)'da yapmış olduğu araştırmada kız ve erkek öğrencilerin atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılığa rastlamamışlardır (11, 42, 57). Ayrıca Adalı (2006) yaptığı çalışmada atılganlıkla cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki bulmamıştır (2). Aksakal (1997) ve Tegin (1990)'de araştırmalarında cinsiyetle atılganlığın farklılaşmadığı sonucunu bulmuşlardır (6,75). Tüm bu çalışmalar ve sonuçları araştırmamızın sonuçlarını destekler niteliktedir. Ancak atılganlığın cinsiyete göre farklılaştığını ortaya koyan çalışmalarda mevcuttur, literatürde bu konudaki araştırmalarda öğrencilerin atılganlık düzeyleri ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olduğunu gösteren çalışmalarda bulunmaktadır (9,18,23,50,63,81).

Çalışmaya katılan öğrencilerin atılganlıkları sınıf düzeylerine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı sonucuna varılmıştır ($p>0.05$, *Tablo 17*). Tüm öğrencilerin atılganlık ortalamalarına bakıldığında 12. sınıfların 11. sınıflara göre daha atılgan olduğu görülmektedir. Ancak sadece GL öğrencilerinin 11. sınıf öğrencilerinin 12. sınıf öğrencilerine göre daha atılgan

çıkmaları göze çarpmaktadır (*Tablo 16*). Bunun nedeni olarak GL öğrencilerinin 12. sınıfta üniversite sınavlarıyla daha çok ilgilenmeleri ve buna bağlı olarak daha az sosyal olmalarıyla ilişkilendirilebilir. Nitekim Tatarer (2003)' de sınıf düzeyi ile atılganlık arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bulmuş ve sınıf düzeyi arttıkça atılganlık düzeyinin düştüğü sonucuna ulaşmış ve sonuç olarak üst sınıflardaki düşüşün sebebinin üniversite sınavına hazırlık süreci olduğu değerlendirmesinde bulunmuş ve bu sürecin öğrencileri sosyal yaşamdan pasifize ettiğini söylemiştir (74). SL,ML ve AGSL öğrencilerinin ise 12. sınıfta olanların biraz daha atılgan çıkmaları sonucu da (*Tablo 16*) bu liselerin üniversite sınavı kaygılarının olmamasına ve daha çok özel yetenek gerektiren liseler olmasına bağlanabilir. Arı (1989), üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada; atılganlığın sınıf düzeyi üzerinde etkili olmadığı neticesine varmıştır (9). Onur (2006) ise Lise öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada liseli ergenlerin atılganlık puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaşmadığını bulmuştur (57). Güler, Aydoğdu ve Koç (2005) ilköğretim öğrencileri üzerinde yapmış olduğu araştırmada; sınıf düzeyinin atılganlığı etkilemediği sonucuna varmışlardır (29). Tüm bu çalışmalar araştırmamızı destekler niteliktedir. Araştırmamızla çelişen çalışmalara bakıldığında Tan (2006), ergenler üzerinde yaptığı çalışmada sınıf düzeyi değişkeni ile atılganlık arasında anlamlı bir fark bulmuş ve 1. sınıfta olan öğrencilerin 2. v 3. sınıfta olan öğrencilere göre daha atılgan olduklarını tespit etmiştir (73). Ayrıca Deniz (1997), üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada ve Mentem (2007)'te lise öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışma da sınıf düzeyi ile atılganlık arasında anlamlı bir ilişkinin varlığını bulmuşlardır (23,50).

Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşa göre atılganlıkları incelendiğinde anlamlı farklılığın olmadığı ortaya çıkmıştır ($p>0.05$, *Tablo 19*). Bu konuda yapılan literatür taramasında lise öğrencileri ile yürütülen araştırmalarda farklı yaş gruplarındaki lise öğrencilerinin atılganlık düzeyleri arasında önemli bir ilişki bulunamamıştır (2, 28, 57). Buna göre bu çalışmalarda da yaş atılganlık üzerinde önemli bir etken değildir sonucuna varılabilir. Ancak yaş ile atılganlık arasında anlamlı bir ilişkinin varlığından söz eden çalışmalarda mevcuttur. Örneğin; Becet (1989) tarafından yapılan araştırmada yaş değişkeni küçüldükçe atılganlık düzeyinde artış bulmuş (15) ve bir başka araştırmada da; Tatakter (2003) atılganlık ile yaş değişkeni arasındaki ilişkiyi anlamlı olarak bulmuştur (74). Tatakter (2003) yapmış olduğu bu çalışmaya göre, 15 yaş grubundaki öğrencilerin atılganlık düzeyleri 17 yaş grubundaki öğrencilerin atılganlık düzeylerine göre daha düşüktür sonucuna ulaşmıştır (74).

Fiziksel uygunluk parametrelerinden beden kitle indeksi (BKİ), vücut ağırlığının, boyun karesine bölünmesi sonucu ortaya çıkar (33). Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin Beden Kitle İndeksi (BKİ) ile atılganlıkları arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı bir farklılığın olmadığı göze çarpmaktadır ($p>0.05$, *Tablo 21*). Çalışmaya katılan öğrencilerin ortalama kilolarının normal düzeyde olduğu bulunmuştur (*Tablo 20*). Yapılan literatür taramasında BKİ ve atılganlık ilişkisini inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır.

Spor Lisesi ve farklı liselerdeki öğrencilerin aile birey sayısının atılganlığa etkisine bakıldığında anlamlı bir farklılığın olmadığı bulunmuştur ($p>0.05$, *Tablo 23*). Menteş (2007) kardeş sayısının atılganlığı etkilemediği sonucuna varmıştır (50). Bu da araştırmamızı destekler niteliktedir. Onur (2006)

yapmış olduğu çalışmada atılganlığın kardeş sayısına göre farklılaştığını bulmuştur ve bir ve iki kardeş olan öğrencilerin atılganlık puan ortalamaları beş ve daha fazla sayıda kardeşe sahip olanlardan daha yüksek çıkmıştır sonucuna ulaşmıştır (57). Ayrıca bu alanda yapılan diğer çalışmalar incelendiğinde, tek çocuk olanların atılganlık puanlarının düşük olduğunu, iki kardeş olan katılımcıların ise atılganlık puanlarının yüksek olduğu bulunmuştur (19, 43, 81).

Çalışmaya katılan öğrencilerin anne eğitim düzeyine göre atılganlıkları incelendiğinde anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p<0.05$, *Tablo 25*). Annesi hiçbir okul mezunu olmayan öğrenciler ile ortaokul/lise mezunu olan öğrenciler arasında anlamlı farklılığın annesi ortaokul/lise düzeyinde eğitim alan öğrenciler lehine olduğu belirlenmiştir (*Tablo 26*). Annesi ortaokul/lise mezunu olan öğrencilerin atılganlıklarının önemli düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Özellikle annesi ortaokul/lise mezunu olan AGSL öğrencilerinin atılganlık ortalamaları dikkat çekmektedir. Annesi hiçbir okul mezunu olmayan öğrencilerin atılganlık ortalamalarının düşük oluşu da diğer dikkat çeken unsur olarak göze çarpmaktadır (*Tablo 24*). Bu sonuca göre annenin eğitim düzeyi arttıkça atılganlık düzeyinin de arttığı görülmektedir. Bu da anne eğitim düzeyi ile atılganlığın doğru orantılı olarak değiştiği ve annenin eğitim seviyesi yükseldikçe çocuklarına karşı olan tutumunun da farklılaşarak kendine güvenen, atılgan bireyler yetiştireceği sonucuna bizi ulaştıracığı söylenebilir. Kaya (2001)'nın yapmış olduğu çalışmada annenin eğitim düzeyinin yüksek olmasının atılganlığı güdüleyici ve artırıcı bir etki niteliği taşıdığını tespit etmiştir (43). Bu sonuç araştırmamızla paralel bir nitelik taşımakla beraber, Uğurluoğlu (1996) ve Tataker (2003) yaptıkları araştırmada annenin eğitim düzeyinin atılganlıkta etkili olmadığını belirtmişlerdir

(74,81). Ayrıca Menteş (2007)'in yapmış olduğu bir başka çalışmada ise annesi hiç ya da ilköğretim seviyesinde eğitim almış öğrenciler ile ortaokul/lise mezunu öğrenciler arasındaki anlamlı farklılığın hiç ya da ilköğretim seviyesinde eğitim alan öğrenciler lehine olduğunu bulmuştur (50).

Baba eğitim düzeyinin atılganlığa etkisine bakıldığında anlamlı bir farklılığın olduğu görülmekle birlikte doğru bir orantının olmadığı ve anlamlı farklılığın babası ortaokul/lise mezunu olan öğrenciler lehine olduğu sonucu elde edilmiştir ($p < 0.05$, Tablo 30, 31). Literatüre bakıldığında baba eğitim düzeyi ile atılganlık arasında doğru orantının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ve bu sonuç çalışmamızla paralellik göstermektedir (50). Bunun yanında, Bal (2006) ilköğretim öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışmada ve Tatakır (2003) ergenler üzerinde yapmış olduğu çalışmanın sonucunda, öğrencilerin atılganlık düzeyi puanlarının baba eğitim düzeyiyle paralellik gösterdiği; babanın eğitim durumu arttıkça öğrencinin de atılganlık puanlarının arttığını bulmuşlardır (13,74). Onur (2006)'da baba eğitim düzeyi arttıkça atılganlık artar sonucuna ulaşmıştır (57). Ayrıca Becet (1989)'in çalışmasında babanın öğrenim düzeyinin yükselmesine bağlı olarak öğrencilerin atılganlık düzeyinin de yükseldiği görülmüştür (15). Yine Bozkurt (1989)'un çalışmasında da babaları yüksek öğrenim görmüş olan katılımcıların yüksek öğrenim görmemiş olanlara göre atılganlık seviyeleri daha yüksek çıkmıştır (18). Aksakal (1997)'in çalışmasında da babanın eğitim durumu ile atılganlık puanları arasında pozitif yönde bir ilişki olduğu görülmüştür (6).

Spor Liseleri ile farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlıkları anne mesleğine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılığın olmadığı görülmüştür

($p>0.05$, *Tablo 28*). Onur (2006) ve Becet (1989) yaptıkları çalışmalarda anne mesleği ile atılganlık arasında anlamlı bir farklılığa rastlamamışlardır (15, 57). Bu sonuçlar çalışmalar bulgumuzu destekler niteliktedir. Başka bir çalışmada ise en yüksek ortalama tüccar-iş adamı en düşük ortalama esnaf-zanaatkâr cevabını verenlere ait olduğu görülmektedir. Tüccar-iş adamı cevabı veren basketbolcuların atılganlık puanları emekli, ev hanımı, memur, serbest meslek cevabını veren basketbolcuların atılganlık puanlarından anlamlı derecede yüksektir sonucuna ulaşılmıştır (2). Yalçınkaya ve arkadaşları (2002) üniversite öğrencilerinin spora ilgileri ve atılganlık becerilerine ilişkin algılarının anne-baba mesleğine göre değerlendirilmesi sonucunda sadece anne mesleğine göre gruplar arasında atılganlık becerilerine ilişkin anlamlı farklılık bulunmuş ve bu farklılığın annesi çalışan üniversite öğrencileri lehine olduğu gözlenmiştir (86).

Baba mesleğine göre atılganlık sonuçları incelendiğinde anlamlı bir farklılığın görülmediği bulunmuştur ($p>0.05$, *Tablo 33*). Nitekim yapılan bazı çalışmalar sonucunda da baba mesleği ile atılganlık arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı görülmüş olup (50,57) bu çalışmalar yaptığımız araştırmayla paralellik göstermektedir. Uğurluoğlu (1996) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise baba mesleği ile atılganlık düzeyi arasında anlamlı bir ilişki olduğu; babanın mesleği serbest melek, memur veya emeklisi olan öğrencilerin atılganlık düzeyinin babaları işçi, çiftçi ve esnaf olan öğrencilerin atılganlık düzeyinden yüksek olduğu bulunmuştur (81).

Spor Liseleri ile farklı liselerdeki öğrencilerin atılganlıklarının ailelerinin aylık gelirlerine göre incelendiğinde anlamlı farklılık yoktur sonucuna ulaşılmıştır ($p>0.05$, *Tablo 35*). Ailelerin aylık gelirlerinin atılganlık üzerinde çok fazla bir

etkisinin olmadığını gösteren bir bulgu olduğu söylenebilir. Bu bağlamda Biçer (2009), çalışmasında ergenlerin RAE puanlarında sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (16). Literatür incelendiğinde ailelerin gelir düzeyleri ve sosyo ekonomik seviyelerine göre öğrencilerin atılganlık seviyeleri arasında anlamlı bir fark bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır (15,81). Bu sonuçlar ailelerin gelir düzeyleri ile ergenlerin atılganlık düzeyleri arasında bir ilişki olmadığı şeklindeki bulgularla tutarlılık göstermektedir. Ancak farklı araştırmalarda ergenlerin sosyoekonomik düzeyleri ile atılganlık düzeyleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu saptayan çalışmalar da mevcuttur (26,28,57). Saruhan (1996)'da lise son sınıf öğrencileri ile yaptığı çalışmada atılgan davranış özelliği gösteren deneklerin çoğunluğunun alt sosyo-ekonomik düzeyden geldiğini, atılgan olmayan özellik gösteren deneklerin çoğunluğunun ise üst sosyo-ekonomik düzeyden geldiğini tespit etmiştir (63). Bu araştırmaların bulguları literatürdeki ailenin ekonomik düzeyi arttıkça ergenlerin atılganlık düzeylerinin artacağı yönündeki bulguları desteklemediğini göstermiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin atılganlıklarının aile büyüklerinin tutumuna göre değişip değişmediğine bakıldığında anlamlı bir farklılığa rastlanmadığı anlaşılmıştır ($p>0.05$, Tablo 37). Ancak Tablo 36'ya bakıldığında "Demokratik" tutuma sahip ailelerin çocuklarının atılganlık ortalamalarının biraz daha yüksek düzeyde oluşu dikkat çekmektedir. Fakat yine tablo 36'dan anlaşılıyor ki SL öğrencilerinde "Koruyucu ve İlgisiz" aile tutumuna sahip öğrencilerin atılganlık ortalamaları daha yüksekken "Demokratik ve Otoriter" aileye sahip öğrencilerin ise atılganlık ortalamaları daha düşük düzeydedir. ML ve AGSL öğrencilerin aile tutumuna bakıldığında ise SL öğrencilerinin tersi olarak "Demokratik ve Otoriter"

yapıya sahip öğrencilerin atılganlık ortalamaları yüksekken “*Koruyucu ve İlgisiz*” ailelerin çocuklarının atılganlık ortalamalarının daha düşük oluşu göze çarpan farklı bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. GL öğrencilerinde ise “*Demokratik ve İlgisiz*” aileye sahip öğrencilerin atılganlıkları yüksekken “*Otoriter ve Koruyucu*” ailelerin çocukların atılganlık ortalamaları düşük düzeyde çıkmıştır. Bu durumda aile tutumuna bakıldığında SL öğrencilerinin zıt uçlarda aile tutumunu benimseyen ailelerin çocuklarının (Koruyucu-İlgisiz) atılganlıkları olumlu etkilendiği, ML ve AGSL öğrencilerinden biraz daha yumuşak-sert aile yapısına sahip (Demokratik-Otoriter) öğrencilerin atılganlıklarının olumlu yönde etkilendiği ve GL öğrencilerinin ise baskının olmadığı aile tutumunu benimseyen (Demokratik ve İlgisiz) ailelerin çocuklarının atılganlıklarının yine olumlu etkilendiği söylenebilir. Yapılan literatür taramasında atılganlık ve aile tutumunun karşılaştırılmasına yönelik herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin anne ve babalarının hayatta olma durumuna göre atılganlıkları incelendiğinde, annelerinin hayatta kalma durumu ve atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık bulunurken ($p < 0.05$, *Tablo 39*) babalarının hayatta olma durumu ile atılganlıkları arasında anlamlı farklılığa rastlanmamıştır ($p > 0.05$, *Tablo 39*). Bu öğrencilerin annelerinin hayatta olma durumu incelendiğinde anlamlı farklılığın “*Evet*” diyenlerin lehine olduğu izlenmiştir (*Tablo 39*). .Bu durumda annenin hayatta olması çocuğun daha dışa dönük ve sosyal ve dolayısıyla daha atılgan olmasında etkili olurken babanın hayatta oluşunun atılganlık üzerinde çok fazla bir etkisinin olmadığı söylenebilir. Yapılan literatür taramasında anne ve babanın hayatta oluşunun atılganlık üzerine etkisine dair çalışma bulunamamıştır.

Öngider (2006) çocukların ruhsal gelişimi için en ideal ortamın anne-baba arasında çatışmanın olmadığı evlilikler olduğunu; bunun dışındaki tüm durumlarda (çatışmalı evlilik, çatışmasız veya çatışmalı boşanma) çocuklar psikolojik açıdan örselendiğini ortaya koymuştur (58). Maccoby ve Martin (1983), evde yaşanacak uyumlu, sıcak sevgi dolu bir atmosferin çocuğun duygusal, sosyal ve kişilik gelişimini olumlu yönde etkileyerek, çocuğun yaşama güvenle, insanlara dostça bakabilmesine yardımcı olacağını, ilerde karşılaşılabileceği problemlerle başa çıkabilme gücüne katkıda bulunacağını belirtmişlerdir. Uyumsuz, problemlili, yeterli sevgi ve anlayışın olmadığı ortamlarda ise çocuklar hem kendilerine hem de karşılarındaki kişilere karşı güven duygusu geliştirebilmekte güçlük çekeceklerini belirtmişlerdir (49). Araştırmaya katılan öğrencilerin anne-baba medeni durumuna göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür ($p>0.05$, Tablo 41). Yani ailelerin evli, boşanmış veya ayrı yaşıyor olmaları atılganlık üzerinde önemli bir etken değildir söylenebilir. Ancak bu bulgunun zıttı sonuçlar bulan çalışmalar da mevcuttur. Bunlardan Uğurlu (1994), yetiştirme yurdunda yaşayan ergenlerin atılganlık ve özsaygı düzeylerinin aileleri ile birlikte yaşayan ergenlerin atılganlık ve özsaygı düzeylerinden daha düşük olduğu yönünde bulgular elde etmiştir. Bu bulgular; birincil sosyalleşme ortamı olan ailenin çocuğun davranış biçimlerinin şekillenmesindeki etkisini ispatlar niteliktedir (80). Biçer (2009) ise yapmış olduğu çalışmada ergenlerin RAE puanlarında aile yapısına göre anlamlı bir ilişkinin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Araştırma sonucunda tam aileye sahip ergenlerin parçalanmış aileye sahip ergenlere göre daha atılgan oldukları

görülmüştür (16). Bu çalışmalar yapmış olduğumuz araştırmanın bulgularıyla çelişir niteliktedir.

Çalışma kapsamındaki öğrencilerin atılganlıkları ile oturdukları evin durumuna göre yapmış olunan analiz sonucunda anlamlı farklılığın olduğu ve anlamlı farklılığın kirada oturan öğrencilerin atılganlıkları ile “Diğer” seçeneğini işaretleyenlerin atılganlıkları arasında olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p < 0.05$, *Tablo 43,44*). Bu farklılığın kirada oturan öğrencilerin lehine olduğu görülmektedir (*Tablo 42*). Liseler incelendiğinde SL ve ML öğrencilerinden “Akrabasına Ait” evde oturanların , ML ve AGSL öğrencilerinin ise “Kira” da oturanların atılganlık ortalamasının yüksek oluşu dikkat çekmektedir. Bu durumda kendine ait evde oturmanın atılganlığa etkisinin olmadığı sonucu söylenebilir. Yapılan literatür taramasında oturulan evin durumu ile atılganlık arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmanın olmadığı görülmüştür.

Egzersiz ve beslenmenin hastalıkların önlenmesi ve sağlığını desteklenmesi açısından önemini araştıran Akande ve ark. (2000), sporun yaratıcı ifade, özgüven, benlik kavramı ve atılganlığı geliştirdiğini, dolayısıyla okul, iş ve spor başarısını artırdığını belirtmişlerdir (3). İlgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda güzel sanatlar ve spor eğitimi ile ilgili temel beceriler kazanmalarına yönelik eğitim öğretim görmelerini ve alanlarında başarılı bireyler yetişmelerini sağlamayı amaçlayan (52) Spor Liseleri ve Anadolu Güzel Sanatlar Liselerine bakıldığı zaman SL öğrencilerinin araştırma kapsamına alınan diğer lise öğrencileriyle karşılaştırıldığında atılganlıklarının ve akademik başarılarının en düşük ortalamaya sahip olduğu saptanmıştır. AGSL öğrencilerinin araştırmaya katılan diğer liselerle karşılaştırıldığında atılganlıkları en yüksek ve akademik

başarı ortalamaları da yüksek bulunmuştur. Fakat SL öğrencileri atılganlık ve akademik başarı yönüyle diğer liselerle karşılaştırıldığında en geride olması durumu SL öğrencilerinin sosyo-ekonomik düzeyi düşük aileye sahip olmalarına, genelde özel yetenek sınavını kazanarak farklı illerde yatılı olarak okumalarına ve buralara uyum sorunu yaşamalarına bağlanabilir. Ayrıca yine araştırmamız sonucunda SL öğrencilerinin akademik başarı ile atılganlık arasındaki pozitif yöndeki anlamlı ilişkiden yola çıkarak diğer liselerle kıyaslandığında akademik notlarının daha düşük oluşunun atılganlığı da düşürdüğü veya atılganlığın akademik başarıyı etkilediği sonucunu oluşturmuştur denilebilir.

Sanatın kendine güvenen, dışa dönük ve girişken insanlar oluşturduğu yönü düşünüldüğünde AGSL öğrencilerinin daha atılgan ($117,58 \pm 17,6$) ve okul başarısı daha yüksek ($65,3 \pm 8,5$) öğrenciler olmasının doğal bir sonuç olduğu söylenebilir.

ML öğrencilerinin de SL öğrencileri gibi atılganlıklarının ve ($114,52 \pm 14,6$) akademik başarısının orta düzeyde ($62,7 \pm 8,4$) olduğu gözlenmiştir. Fakat atılganlık ve akademik başarısının diğer liselerle karşılaştırıldığında düşük oluşunu, bu liseleri genelde okul başarısı düşük ve üniversite kaygısı taşımayan öğrencilerin tercih etmesine ayrıca amacın ders başarısından ziyade sadece mesleki kazanım olmasına bağlanabilir. Diğer etkenler dışında ML öğrencilerinin akademik başarısı ile atılganlığı arasındaki ilişkinin anlamlılığı (*Tablo 13*) akademik başarıya paralel olarak atılganlık düşmüştür veya atılganlığa paralel olarak akademik başarısı etkilenmiştir sonucuna varılabilir.

GL öğrencilerinin ise araştırmamızda ve yapılan farklı araştırmalarda diğer liselerle karşılaştırıldığında atılganlık ortalaması ve akademik başarı

ortalaması biraz daha yüksek öğrencilerden oluşması bu liselerin amacıyla ve bu yönde vermiş olduğu eğitimle ilişkilendirilebilir. Nitekim Genel Liselerin amacı ortaöğretim seviyesinde asgari genel kültür veren ve yüksek öğretime öğrenci hazırlayan öğretim kurumları olması (52) bu öğrencilerin de derslerine dönük ilgilerinin daha fazla oluşuna ve bunun sonucu olarak akademik başarılarının daha üst düzeyde olmasına ve daha fazla kendine güvenen, dışa açık ve daha atılgan bireyler olarak karşımıza çıkmasına sebep olmaktadır denilebilir.

Sonuç olarak; araştırma kapsamına alınan tüm lise öğrencilerinin atılganlıklarının ve akademik başarılarının orta düzeyde olduğu bulunmuştur. Çalışma kapsamındaki liseler birbirleriyle karşılaştırıldığında en düşük atılganlık ve akademik başarı düzeyine sahip öğrencilerin SL öğrencileri; en yüksek atılganlık ortalamasına sahip öğrencilerin AGSL; en yüksek akademik başarı ortalamasına sahip öğrencilerin ise GL öğrencilerine ait olduğu saptanmıştır. Ayrıca SL ve ML öğrencilerinin akademik başarıları ile atılganlıkları arasında pozitif ama düşük düzeyde anlamlı bir ilişkiye rastlanırken, AGSL ve GL öğrencilerinin atılganlıkları ile akademik başarıları arasında ilişki saptanmamıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin tümüne bakıldığında ise atılganlıkları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Katılımcıların cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, yaşlarına, BKİ' ne, aile birey sayılarına, anne ve baba mesleklerine, ailelerinin aylık gelirlerine, ailenin tutumlarına, babanın hayatta olma durumlarına, anne ve babanın medeni durumlarına göre atılganlıkları arasında anlamlı bir farklılık görülmezken anne ve baba eğitim düzeylerine, annenin hayatta olma durumuna ve oturdukları evin durumuna göre anlamlı bir farklılığa rastlanmıştır.

Spor liselerinde atılganlık envanterinin uygulanması alanındaki çalışma olarak ilk çalışma olması ve ayrıca, bu çalışmada SL öğrencilerinin atılganlık düzeylerinin daha yüksek olma hipotezi beklentisinin çıkmamasının nedenlerine yönelik yapılacak daha geniş yeni araştırmalar ile desteklenmelidir. Bu sonuçlara bağlı olarak Spor Liseleri ile farklı lise türlerine devam eden öğrencilerin atılganlık kazanımları ve akademik başarılarının artmasına katkı sağlamak amacıyla aşağıdaki öneriler yapılmıştır:

- SL öğrencilerinin özel yetenek sınavıyla alınan, genellikle farklı illerden ve sosyo-ekonomik düzeyi düşük ailelerden gelen yatılı öğrencilerden oluştuğu dikkate alındığında bu liselerdeki öğrencilerin rehberlik servisi ve öğretmenler tarafından okula ve çevreye uyum sürecini en kısa sürede atlatabilmeleri ve atılganlık özelliklerinin gelişmesi için gerekli oryantasyon çalışmalarına daha çok önem verilebilir.
- Bu çalışmada SL’de spor derslerinin yoğun olarak verilmesinin atılganlığı ve akademik başarıyı çok fazla etkilemediği gözlenmekte ve literatürde spor ortamlarının atılganlığı olumlu etkilemesine yönelik kanıtlar olmasına rağmen SL öğrencilerinin eğitim-öğretim ve spor ortamlarının bu konuda yeterli bir etkileşim göstermediği manidardır. Bu durumun SL yöneticilerinin dikkatine sunulmalıdır. Konu kapsamında SL öğrencilerine yönelik yapılacak daha geniş yeni araştırmalar ile desteklenmelidir.
- Ergenlik döneminin hem bedensel hem de psikolojik açıdan pek çok temel değişikliklerin oluştuğu bir çağ olduğu düşünüldüğünde öğrencilerin atılganlık göstergelerinden iletişim becerilerini, kişisel memnuniyetini ve

kendine güvenini artıracak hazırlayıcı ortamların organizasyonu önem arz etmektedir.

- Yaptığımız araştırmanın sonucunda atılganlığın akademik başarı üzerindeki pozitif etkisi göz önüne alındığında atılganlığı düşük olan liselere ve öğrencilere kendilerini geliştirecek, dışa dönük ve kendilerini rahatça ifade edebilecek insanlar olmalarını sağlayacak sosyal ortamlar ve etkinliklerin sayısı artırılabilir.
- Öğrencilerin atılganlıklarını geliştirici kazanımlar belirlenerek bu kazanımların pasif oldukları alanlara dahil edilmesi suretiyle öğrencilerin atılganlıklarına katkıda bulunulması sağlanabilir.
- Atılganlığın akademik başarı üzerindeki ve anne-baba eğitim düzeyinin atılganlık üzerindeki etkisinin varlığı düşünüldüğünde okullarda uzmanlar tarafından öğrencilere ve velilere yönelik atılganlık eğitimi seminerleri organize edilebilir.

7.KAYNAKLAR

1. Açıklan, A. (1999). Çocuklarımızın Okul Başarıları. Ülker Gıda Sanayi A.S. Ana-Baba Okulu El Kitabı. Mavi Çizgi Reklamcılık Ltd. Şti, İstanbul.
2. Adalı ,M.F.(2006). 14-18 Yaş Kız ve Erkek Basketbolcuların Atılganlık İle Sürekli Kaygı Düzeylerinin Sosyo-Demografik Yapılarına Göre Karşılaştırılması.Yüksek Lisans Tezi.Gazi Üniversitesi, Ankara.
3. Akande A. De W. Van Wyk C, Osagie Je.(2000) Importance of exercise and nutrition in the prevention of illness. Enhancement of Health Journal, v:120.
4. Akboy, R. (1990). Öğretmen Adaylarında Durumluk-Sürekli Kaygı Düzeylerinin Belirlenip Karşılaştırılması ve Kaygı Alanlarının Saptanması. Buca Eğitim Fakültesi Yayınları, İzmir.
5. Akıncı, T. (1999). Yurt Dışı Yaşantısı Geçiren ve Geçirmeyen Gençlerin Atılganlık Düzeylerinin Araştırılması. Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, s.2-23.
6. Aksakal, N. (1997). Üniversite Sınavına Giren Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Atılganlık ve Depresyon Düzeylerinin Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi, Elazığ.
7. Alberti, R., Emmons, M. (2002). Atılganlık “Kendinize Yatırım Yapın” .Hyb Yayıncılık, Ankara, s.6-32-55-57-63. (Çev. : Serap Katlan)
8. Aracı, H. (2001).Öğretmenler ve Öğrenciler İçin Okullarda Beden Eğitimi, Nobel Yayın Dağıtım, 3. baskı, Ankara, s. 6-25.
9. Arı, R. (1989). Üniversite Öğrencilerinin Baskın Ben Durumları İle Bazı Özlük Niteliklerinin, Ben Durumlarına, Atılganlık ve Uyum Düzeylerine Etkisi. Doktora Tezi.Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
10. Atılganlık(2009).Erişim:<http://www.ku.edu.tr/files/counseling/brochures/tr/atilganlik.pdf>
Erişim Tarihi: 04.06.2009
11. Aydın, B. (1991). Cinsiyet ve Cinsiyet Rollerini Açısından Atılganlık Seviyesinin İncelenmesi. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi, 3, 25-36.
12. Aydın, B. (2002). Gelişim Psikolojisi. SFN Baskı, İstanbul, s.6.
13. Bal, E. (2006). İlköğretim Öğrencilerinin Benlik Algıları İle Atılganlık Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
14. Bal, Ü. (2003). Hastanede Çalışan Hemşire ve Diğer Bayan Sağlık Personelinin Benlik Saygıları ve Atılganlık Düzeylerinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi. Marmara Üniversitesi, İstanbul, s.26-27.
15. Becet, T. K. (1989). Ana-Baba Tutumlarının ve Bazı Sosyo-Ekonomik Faktörlerin Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyine Etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

16. Biçer, E. (2009) .”Parçalanmış Ve Tam Aileye Sahip Ergenlerin Atılganlık Ve Sosyal Yetkinlik Beklenti Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi”.Yüksek Lisans Tezi.Çukurova Üniversitesi, Adana.
17. Bloom, B. S. (1998). İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, 3. Baskı , İstanbul. (Çev; Durmuş Ali Özçelik).
18. Bozkurt, E. (1989). Üniversite Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyini Etkileyen SosyoEkonomik Faktörler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. On Dokuz Mayıs Üniversitesi,Samsun.
19. Büyükyazı, G., Saraçoğlu, S., Karadeniz, G., Çamlıyer, H., ve Çamlıyer, H., (2003). Sedanterler ile Veteran Atletlerin Çeşitli Değişkenlere Göre Atılganlık Düzeylerinin Karşılaştırılması. Gazi Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi, 8(2), 13-24.
20. Cüceloğlu, D. (1999). İnsan ve Davranışı., Remzi Kitapevi, 9. basım, İstanbul, s.345.
21. Demirbolat, A. (1991). Sporun Bireysel, Toplumsal ve Siyasal Düzeyde İşlevleri. G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı. 7,1:145-151.
22. Demirhan, G. (2001). Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme.2. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi, Bursa, s.26.
23. Deniz, M. E. (1997). Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet ve Kültürel Farklara Dayalı Atılganlıkları Üzerinde Bir Atılganlık Eğitimi Denemesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
24. Deurenberg P, Yap M, van Staveren WA. (1998). Body mass index and percent body fat: a meta analysis among different ethnies groups. Int J Obes Relat Metab Disord. 22(12): 1164-71.
25. Etzel-Wise ,D., Mears, B. (2004). Adapted physical education and therapeutic recreation in schools. Journal Article by; Intervention in School&Clinic, v:39.
26. Gemi, A. (1997), “Lise Son Sınıf Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyini Etkileyen Bazı Faktörler”, *Yüksek Lisans Tezi*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
27. Gerald R, Shelia K. (1996). A developmental social psychology of identity: understanding the person –in-context. Journal of Adolescence, 19:429-442.
28. Görüş, Y. (1999). Bir grup Lise Öğrencisinin Atılganlık Düzeyi İle Stresle Başa Çıkma Yolları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
29. Güler, D., Aydos, L., ve Koç, H. (2005). Devlet ilköğretim 6, 7 ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Eğitim Düzeylerinin ve Sportif Faaliyetlere Katılımlarının Atılganlıklarına Etkisini. Beden Eğitimi ve Spor Eğitiminin Performansının Felsefi Temelleri Sempozyumu. 8-9 Nisan 2005. Manisa.
30. Hill A. Roberts J. (1999). Introduction: the use of body mass index to assess obesity in children. Am J Clin Nutr. 70 (1):123-125

31. House, R. J. , Hanges, P. J., Javidan, M., Dorfman, P. W. & Gupta, V.(Ed.). (2004). Culture, Leadership, and Organizations (Kültür, Liderlik ve Organizasyonlar). London: Sage Publications
32. Hurlock E. (1985). Ergenlik psikolojisi.Hacettepe Taş Kitapçılık Ltd Şti, 2. Baskı, Ankara s.127. (Çev ; Güneşe G, Onur B)
33. Işıksoluğu M. (1987). Beslenme. Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
34. İmamoğlu, A.F.(1992).Beden Eğitimi ve Sporun Genel Eğitim İçindeki Yeri. Eğitim Dergisi, cilt 1,sayı 2 MEB Basım Evi, Ankara, s.52-53.
35. İmamoğlu A. F. (1992). Fonksiyonel Açından Spor Yönetiminin Anlam ve Önemi. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Cilt 8. Sayı 1. Sayfa 21-34.
36. İnceoğlu, D. ve Aytar, G. (1987). Bir Grup Ergende Atılğan Davranış Düzeyinin Araştırması. Psikoloji Dergisi, s. 6-21-23-24.
37. Jakubowski, P. ve Lange, A. (1978). Responsible assertive Bahaviour. U.S.A: Resarch Press.
38. Jakubowki, P., Spector, M. (1973). The Growth of Women Assertiveness Training, The Counseling Psychologist, p.24.
39. Jakubowski,P. ve Spector, M. (1973). OfacilitAting The Growth of Women Assertiveness Training. The Counselling Psychologist, 4(1).
40. Jones G, Scott FS. (1999). A Cross-Sectional Study of Smoking and Bone Mineral Density in Premenopausal Parous women: effect of Body Mass Index. Breastfeeding, and Sports. Participation. J Bone Miner Res. 14 (9):1628-1633.
41. Kamaraj, I. (2004). Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçeye Uyarlanması ve Beş Yaş Çocuklarının Atılğanlık Sosyal Becerisini Kazanmalarında Eğitimci Drama Programının Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
42. Kapıkıran Ş (1993). İçten ve Dıştan Denetimliliğe Sahip Ergenlerin Atılğanlık Düzeylerinin Saptanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir.
43. Kaya, Z. (2001). "Meslek Lisesi Öğrencilerinin Atılğanlık ve Sürekli Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması Üzerine Bir Araştırma". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
44. Ker-Dinçer, M. (2005). Kişilerarası İletişimde Sorun Çözücü Bir iletişim Becerisi Olarak Atılğanlık. Edi: Gürüz D, Temel A. İletişime Yeni Yaklaşımlar. Nobel Basımevi, 1. Baskı, İzmir, s.25-56.
45. Keskin, A. (2003). İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkiler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir, s.28.
46. Kristal-Boneh e; Harari G; Green MS; Ribak J. Body mass index is associated with differential seasonal change in ambulatory blood pressure levels. Am J Hypertens, 9 (12 Pt 1): 1179-85 1996 Dec.

47. Kulaksızoğlu, A. (2002). Ergenlik Psikolojisi. Remzi Kitapevi, 5. Baskı, İstanbul, s.39-76.
48. Lindenfield, G. (1997). Kendine Güvenen Çocuk Yetiştirme. Hyb Yayıncılık, Ankara. (Çev. : Gülden Tümer).
49. Maccoby, E.E. ve Martin, J.A. (1983), "Socialization in the Context of the Family: Parent Child Interaction" (Ed. Mussen P.H.), *Handbook of Child Psychology*, New York, 4(4), 1-101.
50. Menteş, A. (2007).Lise Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyine Sporun Etkisi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
51. Milli Eğitim Bakanlığı. (2000).Beden Eğitimi Öğretmenleri Ders İçi ve Ders Dışı Çalışma Rehberi, Ankara.
52. MEB Mevzuat Bankası.(2010).Erişim: http://mevzuat.meb.gov.tr/html/27260_0.html Erişim Tarihi: 04-06-2010
53. Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuat Bankası. (2009). Erişim: mevzuat.meb.gov.tr/html/164.html Erişim Tarihi: 03-06-2009
54. Morpa Spor Ansiklopedisi. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s.249
55. OrtaöğretimGenelMüdürlüğüErişim: http://ogm.meb.gov.tr/gos_okbilgi.asp?kurumturu=98 Erişim Tarihi: 11.05.2009
56. Onur, B. (1995). Gelişim Psikolojisi, Yetişkinlik, Yaşlılık, Ölüm. İmge Kitapevi, 5. Baskı Ankara.
57. Onur, N. (2006) .Lise Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri İle Atılganlık Düzeyleri Arasındaki İlişki.Yüksek Lisans Tezi.Marmara Üniversitesi,İstanbul.
58. Öngider, N. (2006), “Evli ve Boşanmış Ailelerde Algılanan Ebeveyn Kabul veya Reddinin Çocuğun Psikolojik Uyumunu Üzerindeki Etkileri”, *Doktora Tezi*, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Ana Bilim Dalı, İzmir.
59. Örgün, S. K. (2000). Anne Baba Tutumları ile 8. Sınıf Öğrencilerinin Benlik Saygıları ve Atılganlıkları Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bilimler Bilim Dalı, İstanbul.
60. Özcan A. (2006).Hemşire-Hasta İlişkisi ve İletişim. 2. Baskı, Ankara, s. 229-256.
61. Phelps, S. ve Austin, N. (1997). Atılgan Kadın. Hyb Yayıncılık, Ankara. (Çev. : Serap Katlan).
62. Rugancı N. Atılganlık. Bilkent Üniversitesi Öğrenci Dekanlığı Öğrenci Gelişim ve Danışma Merkezi Koruyucu/ Önleyici Çalışmalar. Erişim: (<http://www.bilkent.edu.tr>) Erişim 03.01.2009
63. Saruhan, N. (1996). Ankara İl Merkezinde Lise Son Sınıfa Devam Eden Öğrencilerin Atılganlıkları ile Ana ve Baba Tutumları Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

64. Shikora SA, Saltzman E. (1998). Current Treatment Strategies Hospital Medicine 34(11):41-49.
65. Spor Nedir?(2009). Erişim:http://www.sanaldalnumara.com/forum/spor branşları hakkında-genel bilgiler/6670-beden-eğitimi-ve-spor-bilimlerine-giriş.html, Erişim Tarihi:03.05.2009.
66. Suner, F.E. (2000). Farklı Liselerdeki Ergenlerin Benlik Saygısı, Akademik Başarı ve Sürekli Kaygı Düzeyi Arasındaki İlişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
67. Suveren, S. (1991). "Sporu Teşvik Eden Ekonomik ve Sosyal Faktörler". G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. Beden Eğitimi ve Spor Özel Sayısı. 7, 1:191-199.
68. Suveren, S. (1995). Jimnastik Sporumun Yarışmacı Jimnastikçilerin Benlik Saygısı Üzerindeki Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
69. Şahin, H.M.(2003). Sporda Şiddet ve Saldırganlık, Nobel Yayın Dağıtım, No:411, Gaziantepspor Kulübü Spor Eğitimi Yayınları, , Ankara, s.175.
70. Şahin, H.M.(2005). Beden Eğitimi ve Spor Sözlüğü. Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s.130.
71. Tam SY, Kariberg JP, Kwan EY, Tsang AM, Sheng HP, He Q Low LC. (1999). Body mass index is different in normal Chinese and Caucasian infants. J Pediatr Endocrinol Metab. 12(4): 507-17.
72. Tamer, K. , Pulur, A.(2001). Beden Eğitimi ve Sporda Öğretim Yöntemleri. Ada Matbaacılık, Ankara, s.14-53-54.
73. Tan, S. (2006). Ergenlerin Stresle Başa Çıkma Tarzlarının Atılganlık Düzeyi ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
74. Tataker, T. (2003). Ergenlerin Atılganlık Düzeyi İle Ruhsal Sorunları Arasındaki İlişkinin Araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
75. Tegin, B. (1990). Üniversite Öğrencilerinin Atılganlık Davranış ve Eğilimlerinin Cinsiyet ve Fakülte Değişkenleri Açısından İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi. Cilt 7 Sayı 25. Ankara.
76. Terakya G. (1998) . Hasta-Hemşire İlişkileri. Zirve Ofset, 5. Baskı, Ankara, s.134-141.
77. Tiryaki, Ş., Erdil, G., Acar, M., ve Emlek, Y. (1991). Sporcu ve Sporcu Olmayan Gençlerin Kişilik Özellikleri. SHD. 26, s.19-23.
78. Toruncu, B. (1994). Eğitim Sürecinde Grupla Danışmanlık Uygulamalarının Gençlerin Girişimcilik Gelişimine Etkisi. (Yenişehir Sağlık Meslek Lisesinde Deneysel Bir Uygulama). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
79. Uğur G. (1996). Üniversite Öğrencilerinde Atılganlık ile Beden Algısı İlişkisi. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, İzmir.

80. Uğurlu, U. (1994), “Yetiştirme Yurdunda Yaşayan Ergenler ile Ailesi ile Birlikte Yaşayan Ergenlerin Özsaygı ve Atılganlık Düzeyleri Açısından Karşılaştırılması”, *Yüksek Lisans Tezi*. Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
81. Uğurluoğlu, M., Y. (1996). Lise Öğrencilerinde Özsaygı Düzeyi ile Atılgan Kişilik Özelliği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
82. Vatansever, M. (2002). Farklı Liselerde Öğrenim Gören Öğrencilerin Okullara Girişte ve Bitirirken Sahip Oldukları İletişim Becerilerinin Belirlenip Kıyaslanması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, İzmir.
83. Voltan, N. (1980), “Rathus Atılganlık Envanteri Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Psikoloji Dergisi*, 10, 23-25.
84. Voltan, N. (1980a). Rathus Atılganlık Envanteri Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Psikoloji Dergisi*, s.10,23.
85. Voltan, N. (1981), “Rathus Atılganlık Envanterinin Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerine Uygulanması ve Elde Edilen Bulgular”, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4, 72-75.
86. Yalçınkaya, M., Silkü, A. ve Özkütük N. (2002). "Üniversite Öğrencilerinin Spora İlgileri ve Atılganlık Becerileri". *Ege Eğitim Dergisi*. 1 (2): 146-153.
87. Yatağan, T. (2005), “Atılganlık Eğitimi Programının İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Atılganlık Düzeyine Etkisi”, *Yüksek Lisans Tezi*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimde Psikolojik Hizmetler Ana Bilim Dalı, Ankara.
88. Yavuzer, H.(1993). Anne- Baba ve Çocuk. Remzi Kitapevi, 8.Basım, İstanbul.
89. Yeşilyaprak, B.(2002).Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi. Pegem A Yayıncılık, 1. baskı Ankara s. 199-200.
90. Yetim, A.A.(2005).Sosyoloji ve Spor. Morpa Kültür ve Yayınları, İstanbul, s.130.
91. YOLCU, İ. ,”Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitimi ve Sporun Yeri ve Önemi”,1.Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu,19-21 Aralık 1999 İzmir, MEB Basım Evi Ankara,1992 s.69

8.EKLER

EK-A

RATHUS ATILGANLIK ENVANTERİ

AÇIKLAMA: Aşağıda size 30 maddelik bir envanter verilmiştir. Her maddeyi dikkatlice okuyup, size uygunluk derecesine göre CEVAP KÂĞIDINDAKİ ilgili parantezin içini (X) işareti ile cevaplandırınız.

ÖRNEK: İnsanlarla kavga etmekten hoşlanırım.

Eğer bu madde size çok iyi uyuyor, sizi çok iyi anlatıyorsa **ÇOK İYİ UYUYOR**; oldukça iyi anlatıyor, uyuyorsa **OLDUKÇA UYUYOR**; biraz uyuyor, size biraz anlatıyorsa **BİRAZ UYUYOR**; cevabını işaretleyiniz. Eğer madde size pek uymuyor, pek anlatamıyorsa **PEK UYMUYOR**; oldukça uymuyor, oldukça anlatmıyorsa **FAZLA UYMUYOR**; size hiç uymuyorsa, sizi hiç anlatamıyorsa **HİÇ UYMUYOR** cevabını işaretleyiniz.

	Çok İyi Uyuyor	Oldukça Uyuyor	Biraz Uyuyor	Pek Uymuyor	Fazla Uymuyor	Hiç Uymuyor
Görüş ve İfadeler						
1. Bence insanların çoğu benden daha atılgan ve saldırgandır.						
2. Sıkılganlığım yüzünden karşıt cinse herhangi bir önerimde bulunamıyor ya da onların önerilerini kabul edemiyorum.						
3. Bir lokantada isteğime göre hazırlanmamış bir yemek gelince garsona şikâyetle bulunurum.						
4. Başkalarının beni kırdıklarını fark ettiğim halde onları incitmemeye dikkat ederim.						
5. İstemediğim bir malı almam için ısrar edilirse “hayır” demekte zorluk çekerim.						
6. Benden bir şey yapmam istendiğinde nedenini öğrenmekte ısrar ederim.						
7. İnsanı geliştirici ve sert tartışmalara katılmak istediğim zamanlar olur.						
8. Senin durumundaki herkes gibi ben de yükselmek için çabalarım.						
9. Doğrusunu isterseniz insanlar beni kullanır.						
10. Yeni tanıştığım insanlarla ya da yabancılarla rahatlıkla konuşurum.						
11. Karşıt cinsten çekici birine ne söyleyeceğimi çoğu kez bilmem.						
12. Resmî telefon konuşmaları yapmaktan çekinirim.						
13. Bir işe mektup yazarak başvurmayı yüz yüze görüşmeğe tercih ederim.						
14. Satın aldığım şeyleri geri vermekten sıkılırım.						
15. Beni rahatsız eden saygıdeğer bir yakınıma, rahatsızlığımı ifade etmek yerine duygularımı ondan saklamayı yeğlerim.						
16. Aptalca görünürüm korkusuyla soru sormaktan kaçırım.						
17. Bir tartışma sırasında kızdığım, hırslandığım belli olacak diye korkarım.						
18. Tanınmış ve saygı duyulan bir kimsenin yanlış bir şey söylediğini duyduğumda, dinleyenlere kendi görüşümü de duyurmaya çalışırım.						
19. Satıcılarla pazarlık yapmaktan kaçınırım.						
20. Önem ve değerli iş yaptığımda başkalarının bunu öğrenmesinde sakınca görmem.						
21. Duygularımı ifade ederken açık ve samimiyimdir.						
22. Biri benim hakkımda yanlış ve kötü şeyler söylerse, hemen o kişiyle konuşurum.						
23. Çoğunlukla hayır demekte güçlük çekerim.						
24. Duygularımı anında açığa çıkarmaktansa biriktirmeyi yeğlerim.						
25. Kötü bir hizmetten şikâyetçi olurum.						
26. Övüldüğümde bazen ne diyeceğimi bilemem.						
27. Tiyatro, konferans gibi topluluklarda iki kişi yüksek sesle konuşursa, onlara susmalarını ya da konuşmalarına başka yerde devam etmelerini söylerim.						
28. Kuyrukta öne geçen birine yaptığının yanlış olduğunu söylerim.						
29. Fikrimi ifade etmekte zorluk çekerim.						
30. Hiçbir şey söyleyemediğimiz zamanlar olur.						

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER

Aşağıdaki sorularda sizinle ilgili bilgiler yer almaktadır. Araştırmanın geçerlilik ve güvenilirliği için sizden kendinize ait doğru bilgiyi açık, samimi bir şekilde vermeniz istenmektedir. Araştırma yalnızca araştırmacı tarafından değerlendirilecektir. Sorulara samimi ve doğru cevap vermeniz alınacak sonucun gerçekleri yansıtmaya gücünü artıracaktır. Çalışmada toplanacak veriler tamamen bilimsel amaçlarla kullanılacaktır. Araştırmamıza verdiğiniz destekten dolayı teşekkür ederiz.

Danışman

Doç. Dr. Cengiz ARSLAN

Yüksek Lisans Öğrencisi

Veysel GÜNEŞ

Cinsiyetiniz: Erkek () Kız ()

Sınıfınız :..... Yaşınız :..... Boy:..... Kilo:..... BKİ:.....

Okulunuz:

Spor Lisesi () Meslek Lisesi () Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi () Genel Lise()

Ailenizdeki birey sayısı:

1-3 () 4-6 () 7-9 () Daha fazla () Kardeşim yok()

Anninizin eğitim düzeyi:

Hiçbir okul mezunu değil () İlkokul mezunu () Ortaokul / Lise mezunu()

Üniversite.- Yüksekokul mezunu () İleri eğitim görmüş "master-doktora"

Anninizin mesleği:

Ev hanımı () Memur () İşçi() Serbest meslek() Emekli()

Babanızın eğitim düzeyi:

Hiçbir okul mezunu değil () İlkokul mezunu () Ortaokul / Lise mezunu()

Üniversite.- Yüksekokul mezunu () İleri eğitim görmüş "master-doktora" ()

Babanızın mesleği:

() Çalışmıyor () Memur () İşçi () Serbest meslek () Emekli

Ailenizin toplam aylık geliri:

Asgari ücret-1.000 TL() 1.001-2.000 TL () 2.001-3.000 TL ()

3.001-4.000 TL () 4.001 TL ve üstü()

Aile büyüklerinin (Anne – Baba) size karşı tutumu nasıldır:

Demokratik() Otoriter() Koruyucu() İlgisiz()

Annemiz yaşıyor mu? Evet () Hayır() Babanız yaşıyor mu? Evet () Hayır()

Anne-baba medeni durumu

Evlili () Boşanmış () Ayrı yaşıyor () Diğer ()

Oturduğunuz ev

Kendinize ait () Akrabanıza ait () Kira () Diğer

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : B.08.0.EGD.0.07.00.00.311- 16 186
Konu : Araştırma İzni

18.../01/2010

FIRAT ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

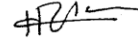
- İlgi** : a) 07.01.2010 tarih ve B.30.2.FIR.0.70.00.00-510-18/493 sayılı yazı
b) 28.02.2007 tarih ve B.08.0.EGD.0.33.05.311-311/1084 sayılı Makam Onayı ile Uygulamaya Konulan "Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Veysel GÜNEŞ'in "Spor Liseleri ve Farklı Liselerdeki Öğrencilerin Atılganlık Düzeyleri ile Akademik Başarılarının İncelenmesi" konulu araştırmasında kullanılacak veri toplama araçlarının Elazığ, Nevşehir, Niğde ve Malatya illerindeki ortaöğretim okullarında okuyan 3. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulama izni talebi incelenmiştir.

Üniversiteniz tarafından kabul edilen onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen (2 sayfa-42 sorudan oluşan) veri toplama araçlarının Elazığ, Nevşehir, Niğde ve Malatya illerindeki ortaöğretim okullarında okuyan 3. ve 4. sınıf öğrencilerine uygulanmasında bir sakınca görülmemektedir.

İlgi (b) Yönergenin 5. Maddesinin (o) bendi uyarınca taahhütnamenin ve araştırmanın bitiminde sonuç raporunun iki örneğinin Bakanlığımıza gönderilmesi gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Dr. Halil Rahman AÇAR
Bakan a.
Daire Başkanı

EK :
Veri Toplama Aracı (1 Adet-2 Sayfa)

GMK. Bulvarı No:109
06570 Maltepe/ANKARA
Tel : 0 312 230 36 44
Faks : 0 312 231 62 05
earged@meb.gov.tr | earged.meb.gov.tr

www.egimedestek.meb.gov.tr

www.haydikizlarokulu.org

www.bilgisayarligimedeslek.org

9.ÖZGEÇMİŞ

01.03.1982 yılında Elazığ'da doğdu.İlkokul, ortaokul ve lise tahsilimi Elazığ'da tamamladı. 2000-2001 Eğitim Öğretim yılında Fırat Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü'nü kazandı. 2005 yılında mezun oldu ve aynı yıl Mersin'in Tarsus ilçesine bağlı Yenice Kasabası Şehit Buminhan Temizkan İlköğretim Okulu'na Beden Eğitimi Öğretmeni olarak atandı. Bir yıl Sivas'ın Gürün ilçesinde asker öğretmen olarak görev yaptıktan sonra, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalında Yüksek Lisans programını kazandı. 2009-2010 eğitim öğretim yılında Nevşehir'in Derinkuyu ilçesi Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu'na zorunlu hizmeti tamamlamak için atandı. Haziran 2010'dan itibaren Adana Seyhan Sakarya İlköğretim Okulu'nda Beden Eğitimi Öğretmeni olarak atandı.